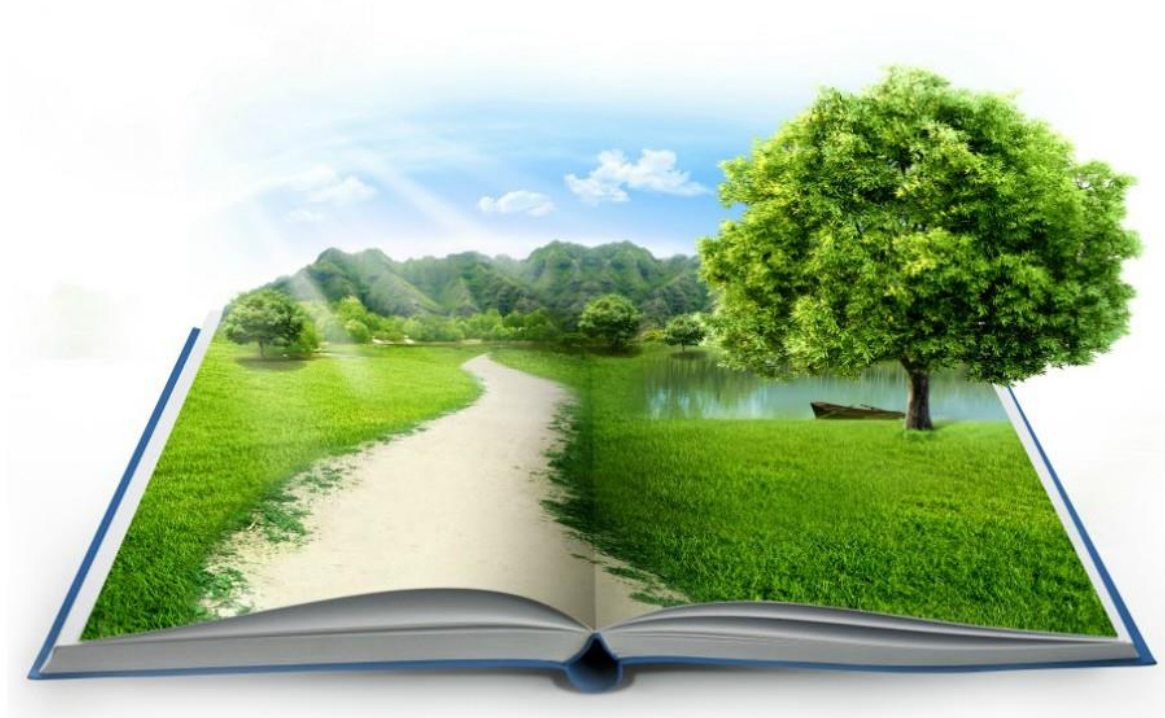

**ПРОГРАМА
ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА НА
ОБЩИНА БЕЛОСЛАВ
2023-2028 г.**

**ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - БЕЛОСЛАВ
№.....**

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	3
Раздел I. Анализ на средата	6
1. Природо-географски фактори	6
1.1. Географска характеристика, местоположение и граници	6
1.2. Административно – териториална характеристика	6
1.3. Релеф, поземлени и горски ресурси	8
1.4. Почви и полезни изкопаеми	9
1.5. Климат	16
1.6. Води и хидрографска мрежа	17
2. Социално-икономически фактори	25
2.1. Демографски и социални характеристики	25
2.2. Икономически показатели	31
3. Анализ по компоненти на околната среда	39
3.1. Атмосферен въздух	39
3.2. Води	42
3.3. Земи и почви	50
3.4. Зелена система и биоразнообразие	58
4. Анализ по фактори на въздействие върху околната среда.....	76
4.1. Отпадъци	76
4.2. Шум	92
4.3. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда	92
5. Управленски и финансови фактори	94
5.1. Структура на управлението на дейности, свързани с ОС	94
5.2. Сътрудничество с други институции и организации	97
5.3. Информирание на обществеността	98
Раздел II.	
SWOT АНАЛИЗ.....	98
Раздел III. Визия за околната среда на общината.....	100
Раздел IV. Цели на програмата за опазване на околната среда	101
1. Генерална стратегическа цел.....	102
2. Специфични цели	102
Раздел V. План за действие	103
Раздел VI. Организация за изпълнението на програмата	105
Раздел VII. Мониторинг и контрол	115
Раздел VIII. Нормативна и стратегическа рамка	117
Списък на таблиците, фигурите, схемите	122
Списък на често използваните съкращения	123
ПРИЛОЖЕНИЯ	
Приложение 1 - Раздел „Лечебни растения“ към Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028 г.	124

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) очертава целите и действията, насочени към опазване, възстановяване и възпроизводство на естествената околна среда, поддържане на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурси в контекста на устойчивото развитие на община Белослав.

Програмата се основава на концепцията, че предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот на населението. Друг значим аспект за формиране на общинската екологична политика е оценката на очакваните климатични промени и влиянието им върху територията на община Белослав. Те са свързани най-вече с промяната в режима на температурите и валежите, загубата на биологично разнообразие, щетите върху селското и горското стопанство от засушавания, пожари и др., нарастването на честотата и интензитета на екстремните климатични условия, както и защитата на населението от природни бедствия и катастрофични събития.

Настоящата Програма за опазване на околната среда за периода 2023-2028 г. е разработена в условията на приемственост спрямо предходни общински екологични документи, стопански, финансови и други проучвания за територията на общината. При изготвянето на Плана за действие към ПООС е обърнато специално внимание Плана за интегрирано развитие на общината за периода 2023-2028 г. за постигане на съвместимост с целите, проектите и дейностите по опазване на околната среда.

Общинската Програма за опазване на околната среда (ПООС) е разработена на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и се приема от Общинския съвет. Тя е необходима, за устойчиво решаване на екологичните проблеми на територията, запазване на доброто състояние на околната среда и формиране на адекватна политика на Общинска администрация Белослав за ефективно и целесъобразно използване на ресурсите. Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на Общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

Основните задачи, които се поставят с Програмата, са свързани с актуалните проблеми по опазване на средата, бъдещите инициативи за снижаване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ схеми и организация на изпълнение, начини на финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности и др. В ПООС се поставят и задачи за интегриране на икономическите и социалните цели с тези по опазването на околната среда при планиране на общинските дейности и създаването на оптимална екологична обстановка с траен ефект за обществото.

Целите на програмата се свеждат до следното:

- Акцентиране върху най-важните екологични проблеми на общината;
- Сравняване и привеждане в унисон с националните и европейски приоритети;
- Обвързване на бъдещите проекти на общинска администрация и дейностите в програмата с националните, световни тенденции и стратегии по управление на околната среда;
- Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния и държавен бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки или за предотвратяване на нови замърсявания;
- Откриване на източници за финансиране (национални и международни програми, европейски фондове и др.).

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Програмата се основава на следните **основни принципи**:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди”. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда, като се предотвратяват бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие. Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта, представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за не предприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда, в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в тези на национално, регионално и местно равнище.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Субсидираност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи, за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за храна и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да й бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

В тази връзка, ПООС на община Белослав съдържа раздели, които са обособени по компоненти и фактори на околната среда и следват както разпоредбите на специалните закони по околна среда, така и другите национални планове и програми, които се приемат в отделните сектори, като въздух, води, почви, отпадъци, шум. Поставен е акцент върху използването в максимална степен на наличните и потенциални благоприятни възможности, оползотворяването на природните ресурси чрез неутрализиране на заплахите, които средата поставя:

- преустановяване замърсяването на водите и почвите - изграждане на канализационни системи и съоръжения за пречистване на отпадъчните води;
- подобряване състоянието на екосистемите и биологичното разнообразие;
- развиване на екологосъобразно земеделие и отстраняване на факторите, водещи до деградация на почвите и влошаване на агротехническите им показатели;
- разширяване и усъвършенстване на системата за управление на отпадъците;
- намаляване замърсяването на атмосферния въздух и ограничаване на шумовите емисии.

Програмата за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028 г. е документ с отворен статут, с възможност за периодично допълване, доразвиване и разширяване на обхвата, в съответствие с настъпилите промени в приоритетите на Община Белослав, в екологичното законодателство и в стратегическото развитие на държавата, засягащо общината.

Избраният подход за разработването на Програмата съответства на одобрените от Висшия експертен съвет на МОСВ методически указания. Основният използван инструментариум в разработката е стратегическото планиране, почиващо на социално-икономически, целеви, проблемен и SWOT анализи. ПООС поставя началото за решаване на екологичните проблеми, натрупани през последните години, чрез привличане на всички заинтересовани страни за участие с цел предприемане на действия за отстраняването им.

РАЗДЕЛ I. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Природо-географски фактори

1.1. Географска характеристика, местоположение и граници

Община Белослав е разположена в североизточна България в централната част на област Варна върху площ от 60,1 кв. км. На север граничи с община Аксаково, на изток с община Варна, на юг с община Аврен, на запад с община Девня.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

1.2. Административно – териториална характеристика

Съгласно настоящото административно-териториално деление на страната град Белослав е общински център на едноименната община. Селищната мрежа на общината е добре изградена, но не е териториално балансирана. Урбанистичната структура се състои от 4 населени места – административния център град Белослав и 3 села: с. Езерово, с. Страшимирово и с. Разделна.

Съгласно Заповед № РД-02-14-2021 от 14.08.2012г., Заповед РД-02-14-808 от 25.08.2014 г. и Заповед №РД-02-14-107 от 30.10.2018 г. на Министъра на Регионалното развитие и благоустройството, на основание чл.36, ал.2 на Закона за административно-териториалното устройство на Република България, населените места са категоризирани както следва: град Белослав е 4-та категория; село Езерово е 4 категория, с. Страшимирово е 5 категория, с. Разделна е 6 категория.

Таблица 1: Категоризация на община Белослав и съставните ѝ населени места

№	Код на общината	Наименование на административно-териториалната единица	Категория	Площ /км ²
1	VAR04	общ. Белослав	4	60,1
№	ЕККАТ Е	Наименование на населеното място	Категория	Площ/км ²
1	03719	Град Белослав	4	
2	27125	С. Езерово	4	
3	69763	С. Страшимирово	5	
4	61741	С. Разделна	6	

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Урбанистичната структура на общината е подчертано центрична с концентрация на функции в общинския център и периферни селища с различен характер. В общинския център град Белослав са съсредоточени административното и социално обслужване и част от икономическата дейност в общината.

Съгласно йерархичната система на Националната концепция за пространствено развитие на България за периода 2013-2025 г.гр. Белослав е определен на 5-то ниво – много малки градове с микрорегионално значение за територията на групи общини.¹

По разположение спрямо общинския център, населените места се обособяват в две групи: На североизток от гр. Белослав - 2 села: с. Страшимирово и с. Езерово, на запад от гр. Белослав – 1 населено място, именно с. Разделна. Териториално населението е неравномерно разпределено, около 80 % живее в общинския център 15 % в североизточната част на общината и 5% в западната половина.

Таблица 2: Разстояния в км. от гр. Белослав до всички населени места в общината

Населено място	Разстояние Км.
с. Езерово	6,9
с. Страшимирово	3,7
с. Разделна	7,5

Източник: <https://www.bqmaps.com/>

Съгласно §1 от Допълнителните разпоредби на Наредба №7/22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, урбанистичната класификация на община Белослав включва следните категории: 1 много малък град – Белослав (до 10 хил. жители); 1 средно село – Езерово (от 1000 до 2000 жители); 2 малки села – Страшимирово и Разделна (от 250 до 1000 жители)

1.3. Релеф, поземлени и горски ресурси

¹ Йерархията на центровете е осъществена чрез оценка на тяхното значение и роля по редица критерии и показатели за динамика на населението и степента на развитие на техните обслужващи административни, икономически, транспортни функции и др.

Графика 1: Разпределение на площта на община Белослав по видове територии

Източник: Национален статистически институт

Земеделските територии заемат общо 31 389,20 дка (42% от площта на общината при средно за страната 57,4%). Обработваемата земеделска площ е 23 348 дка или 39% от територията на общината. Горските територии заемат 12 039 дка (20% при средно за страната 33,5%). Населените места и другите урбанизирани територии заемат 8 434 дка площ (14% от територията на общината).

Водните течения и водни площи са 9 248 дка и имат относителен дял 15% (по-висок от средното равнище за за страната - около 2%). Териториите за добив на полезни изкопаеми и площите за транспорт и инфраструктура заемат най-малка част от територията на община Белослав, съответно – 5% (2873 дка) и 2% (1 036 дка). Поливни площи няма, няма функционираща хидромелиоративна система.

1.4. Почви и полезни изкопаеми

Почвата е един от най-важните природни ресурси, основа за съществуването на хората, животните и растенията. В природните екосистеми тя изпълнява определени функции: осигурява среда за развитие на растенията и реализиране на тяхната биопродуктивност, поддържа генетичните ресурси и обитанието на многобройни живи организми. Тя регулира и разпределя водния отток, съхранява водата и служи като буфер на околната среда, като инактивира или разрушава екологично опасните субстанции. Почвата е физическа основа на социално-икономическата структура на човешкото общество, източник е на сурови материали и съхранява геогенното и културно наследство на човечеството. Като компонент на околната среда тя е подложена на вредни въздействия и затова опазването и е от особено значение.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

На територията на община Белослав няма определени пунктове от програмата за почвен мониторинг. Няма предприятия, чийто производства замърсяват почвите в района. Значителна част от почвите са застрашени от ерозия, поради наклонения терен.

В региона на Белослав се отбелязва съществено разнообразие на почви обусловено от геоложките и природни условия. Най- разпространени са черноземните почви с техните разновидности – типични и излужени отличаващи се с голямо естествено плодородие. По суходолията, долината на р. Провадийска и по терасите на Белославско езеро са разпространени наносните почви представени от алувиалните, делувиални, алувиално – делувиалните и блатни почви. По склоновете на Авренското плато са разпространени сивите горски почви представени от типичните сиви горски почви. Антропогенната дейност през годините е създала съществено количество антропогенни почви представени от насипни и деградирали антросоли. Съществуват значителни терени с активна ерозия, обусловени от изветрителните процеси, геоложките и релефтни условия, като на повърхността са разкрити пясъци, пясъци и скали или силно ерозирани пясъчливи почви.

Почвен тип “наносни почви” е представен от почвените видове “алувиални почви”, “делувиални почви” и “делувиално - алувиални почви”, “пролувиални почви” със следните характеристики и разновидности:

Делувиални почви /DELUVIUMSOLS - FAO-UNESCO/ са развити лентовидно и петнисто в северната част по протежение на деретата, източно от Белослав в близост до главния път и по протежение на Провадийска река в южната част на общината, като са представени от няколко разновидности. Първата от тях е “делувиални почви, тежко пясъчливо глинести , временно повърхностно преовлажняващи се , с ниво на подпочвените води повече 5-10 метра” /DELUVIUMSOLS, TEMPORARY SURFACE WATERLOGGING-FAO-UNESCO/. Мощността на хумустния им слой е 60-100cm, като са образувани върху докватернерни седименти, олигоценски глинесто пясъчливи мергели и/ или карбонатни олигоценски седименти - ронливи пясъчници, сиво-зелени глини и аргилити. Делувиално елувиалните глини са тънкослоести компактни, напукани, неравномерно пясъчливи, сиво- бежови до бежови. “А” - хоризонт има тъмносиво - кафяв до черен цвят. Горният слой от 20-30 cm има рохкаво сложение, а подорницата е уплътнена. Дебелината на плужната пета /30-50 cm/ е с много ниска водопропускливост . Хоризонт “В” имат буцесто - призматична структура, с мощност 80 - 230 cm, като в долните части на “В” хоризонт и “С” хоризонт се наблюдават глееви петна. “С” хоризонт е с много тежко сложение, свързано с голямото количество олигоценски глини, обуславящи изключително неблагоприятните общи физични и, физико - механични, физико - химични и водно - въздушни свойства. Карбонатите са измити на голяма дълбочина, почвената реакция на “А” хоризонт е от неутрална до слабо кисела, на “В” и “С” хоризонти неутрална. Почвите са слабо до средно запасени с органично вещество. Съдържанието на хумус $\sim 1\%$ / е в хумусно - акумулативния хоризонт. Аналогична е картината и със съдържанието на общия азот. Установени са високи стойности на магнезий / при моторен сондаж 3/ в хоризонт “В”, дължащи се на забавен водообмен. Съотношението магнезий / $MC3$ / :калций достига 50-60%, което е много неблагоприятно и граничи по отношение на агрегирането с рисковия статус. Тези характеристики ни дават основание локални петна от тази разновидност да отнесем към категорията “ магнезиево- солновати делувиални почви, временно повърхностно преовлажняващи се, образувани върху тежко - пясъчливо глинести материали”. Обемната плътност при ППВ е много висока. С най - ниска обемна плътност се характеризира орницата / $1,18 - 1,38 \text{ g/cm}^3$ /, в хоризонт “В” плътността достига $\sim 1,5 \text{ g/cm}^3$, а в по долните пластове до 1,8

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- 1,95. Относителната плътност се движи в границите на 2,69 - 2,75 g/cm³. Общата порьозност при ППВ е добра в орницата / 5% /, като на дълбочина намалява под 45% в долните части на "А" хоризонт и в "В" хоризонт.

Втората от тях /DELUVIUMSOLS -FAO-UNESCO / е "делувиални почви, тежко пясъчливо глинести" /. Мощността на хумустния им слой е 40-60cm, като са образувани върху делувиарни глинени с мощност 30 -120 cm, на места с варовити ядки и лещи от фин пясък, върху подложка от олигоценски глинесто - пясъчливи мергели и/или карбонатни олигоценски седименти - ронливи пясъчници, сиво - зелени глинени и аргилити."А" - хоризонт има тъмносиво - кафяв до черен цвят. Горният слой от 20 - 30 cm има рохкаво сложение, а подорницата е средно пясъчливо - глинеста. Хоризонт "В" е глинест до глинесто -пясъчлив, с мощност 30 - 120 cm без глееви петна. "С" хоризонт е различен от глинени с много тежко сложение, до пясъчливи глинени и прослойки от пясъци, обуславящи по добрите / в сравнение с предходната разновидност / общи физични и, физико - механични, физико - химични и водно - въздушни свойства. Почвите са добре изветрели, съдържат малко количество карбонати, почвената реакция е неутрална.

Делувиално - алувиалните почви /DELUVIUMSOLS – FLUVISOLS -FAO-UNESCO/ са петнисто развити, в южната част на общината в основата на деретата. Почвообразуващия материал е нанос - делувий отложен върху алувиални, глинесто пясъчлив, слоест. Почвообразуващия процес е трайно настанен, заедно с обрастването с тревна растителност. Хумусният хоризонт е добре очертан с протичащ процес на черноземен тип почвообразуване. Механичният състав е разнообразен, както хоризонтално, така и по дълбочина на профила. Почвите са предимно пясъчливо - глинести. Хумусното съдържание е ~ 3%.

Делувиално – пролувиални почви /DELUVIUMSOLS-PROLUVIUMSOLS -FAO-UNESCO/ и Делувиално – пролувиално - алувиални почви /DELUVIUMSOLS – PROLUVIUMSOLS - FLUVISOLS -FAO-UNESCO/ са слабо представени, петнисто разположени в района на с.Езерово разкрити в североизточно от инсталацията за преработка на отпадъци „Екоинвест Асџет“ АД. Почвообразуващият материал при първите е нанос - делувий отложен върху пролувиални, глинесто пясъчлив. Почвообразуващият материал при вторите е нанос - делувий отложен върху пролувиални и алувиални, глинест. Хумусният хоризонт е добре очертан с мощност 50 - 80 cm, пясъчливо глинест до глинест, разположен върху пролувиален слой /50 - 100 cm/ от чакъл разнороден полузагладен и пясъци, на места смесен с глинени и глинестопясъчливи материали, следвани от слоест материал от пясъчливи глинени.

Алувиални почви са образувани по заливните тераси на р. Провадийска и Девненска и по най ниската тераса на Белославско езеро, върху алувиалните наноси в землищата на всички населени места в общината. Алувиалните почви са представени от : крайкоритен алувиални; централни алувиални почви; крайтерасни алувиални почви с разнороден състав. Почвите са с благоприятни физични, физикомеханични и водни свойства и високо плодородие. "алувиални почви" /FLUVISOLS - FAO - UNESCO/ са от следните разрези: наситени алувиални почви и тъмни алувиални почви. Хумусното съдържание е ~ 3%. В най - ниската речна заливна тераса и по северния бряг на езерото преобладават тъмните / Mollic/ алувиални почви, които имат тъмен и наситен с бази / V>50% и pH>5,2/ хумусно - акумулативен хоризонт, оглеен в различни части от високите подпочвени води. Характеризират се като неразвити, формирани главно върху съвременни речни слоеви наноси, които продължават периодично да се отлагат. Периодичното промиване, разливанията и отлаганията на нови наноси не позволяват трайно настаняване на почвообразуващия процес и обрастване с растителност. Механичният им състав е разнообразен, както хоризонтално, така и по дълбочина на профила. При тях липсват

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

формирани ясни генетични хоризонти, като хумусният хоризонт е слабо очертан само в южната част на предвидената за строителство територия. Мащабни равнинни територии по поречие на Провадийска река са заети от типични алувиални почви с хумусен хоризонт ~45 cm, рохкаво сложение, зърнесто - троховидна структура, като под тях следват пластове с различен петрографски и механичен състав. В тези зони почвите са с протичащ процес на черноземен тип почвообразуване.

Почвен тип “*Антропогенни почви*” /ANTROSOLS-FAO-UNESCO/. Антропогенните почви да представени от почвените видове “насипни антросоли” и “деградирани антросоли”

Промислените насипни почви са представени в депа за драгажни маси, които представляват натрупана драгажна маса. Отличават се с отсъствие на плодородие и приблизително съдържание в % на: органичен въглерод - 2; фосфор - 0,05; калий - 1,7; желязни окиси; калциеви окиси; карбонати и други. Почвени проби, взети от депата са изследвани за тежки метали и показват следните характеристики:

Показатели	Мерни единици	Резултати	
		Проба 1	Проба 2
Арсен	Мг/кг	0,1	0,1
Живак	Мг/кг	< 0,1	< 0,1
Кадмий	Мг/кг	0,4	0,3
Олово	Мг/кг	22	21
РН		8	8

Вторите представляват натрупана сгуропепелна смес от ТЕЦ. До 2013 са депонирани: сгурия от ТЕЦ - 879 890 t ; пепелина от ТЕЦ - 7 121 387 t. Площта на депото на ТЕЦ е 1046 дка. Територията на депото е рекултивирана, като дейностите са приключили към 2018 г.

Почвен тип “черноземи” с почвени видове “типични черноземи”, “излужени черноземи” и “карбонатни черноземи” с разрези съответно: “типичен чернозем средно - мощен, плиткомицеларен, образуван върху варовити мергели и глинени”, „средно до силно излужени черноземи, образувани върху изветрели сарматски варовици и варовити мергели” с разновидност “средно до тежко пясъчливо - глинест” и “карбонатни черноземи, средномощни образувани върху изветрели сарматски варовици” с разновидност “пясъчливо - глинести” .

Карбонатните черноземи / CALCIC CHERNOZEMS - FAO UNESCO/ са почвите разпространени най - широко в землищата на Страшимирово, Езерово и частично Белослав. Те са от разрези: “карбонатен чернозем, средномощен, образуван върху льосоподобен изветрял материал от варовити мергели” и разновидност “карбонатен чернозем, образуван върху льосоподобен изветрял материал от варовити мергели - средно пясъчливо - глинест и лекопясъчливоглинест”. Мощността на хумустния им слой е 50 - 60cm, като са образувани върху изветрителни продукти на средно и долно - сарматски варовити отложения и льосовидни пясъчливо - глинести олигоценски материали. В западната част на землището на с. Страшимирово са с по - маломощен хумусен хоризонт 40 - 50cm, пясъчливи и по светли на цвят.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Реакцията им е слабоалкална и средноалкална от 7,3 до 8. Съдържанието на хумус е в хумусно - акумулативния и преходния хоризонт – 2 - 3,5%. По зърнометричен състав са - дребнозърнести до праховидни. Отличават се с ниска обемна плътност и много добра порьозност и водопропускливост. Шупването на карбонатите е средно и силно и на места се наблюдава на повърхността. Реакцията е слабоалкална Почвени проби от землището на с. Страшимирово имат следните характеристики:

Почви	Мех.сът.	<i>PH</i>	<i>Хумус %</i>	<i>ОбщN %</i>	<i>P₂O</i>
Карб. Чернозем	9,0	7,8	3,7	0,240	-
Карб. Чернозем	14,2	7,3	1,95	0,126	7,8

Типични / обикновени/ черноземи / *HAPLIC CHERNOZEMS- FAO-UNESCO*/ са развити петнисто заедно с карбонатните черноземи в землищата на селата Езерово и Страшимирово. Почвите имат средно мощен почвен профил, състоящ се от хумусно - акумулативен хоризонт / 30 - 60 cm/ и преходен хоризонт /30 - 50 cm/. Хоризонт “Ск” е представен предимно от почвообразуващата скала със слаби опочвявания. Почвите са пясъчливо - глинести , като карбонатите са измити на повече от 40 cm. Хумусният хоризонт е тъмно - кафяв, с троховидно зърнеста структура. Преходният хоризонт е светлокафяв до бежов, глинесто - пясъклив с наличие на много карбонатни мицели. Почвите са добре запасени със хумус / 2,5 - 3,5%/, отличават се с добри общи физични свойства – добра водопропускливост и добър въздушен режим. Реакцията в повърхностната част на почвата е неутрална, а под 40 cm – слабоалкална.

Излужените черноземи / *LEACHED CHERNOZEMS- FAO-UNESCO*/ са слабо представени на отделни малки петна върху част от високата заравнена тераса над Белослав и в основата на северните и северозападните склонове на Авренското плато, както и в терени на горския фонд. Срещат се на малки петна във високата равнинна част на землището на гр. Езерово. Те са представени от две разновидности: “Средно до силно излужени черноземи, образувани върху изветрели сарматски варовици и варовити мергели” и “Силно излужени, плиткомощни, образувани върху олигоценски глинени и пясъци”.

Първите имат сравнително мощен почвен профил, състоящ се от хумусно - акумулативен хоризонт / 60 - 80 cm/ и безкарбонатен преходен хоризонт /30 - 50 / cm. Почвите са тежко – пясъчливо - глинести, средно до силно излужени. Хумусният хоризонт е много тъмно - кафяв, с троховидно зърнеста структура, като карбонатите са измити над 90 cm /карбонатен мицел в профила почти липсва/. Преходният хоризонт е светлокафяв, уплътнен, тежко – пясъчливо - глинест и с буцеста структура. Водопропускливостта им е добра и варира от 0,6 до 1,3 m/h. Почвите са добре запасени с хумус / 3 - 5%/, отличават се с добри общи физични свойства – добра водопропускливост и добър въздушен режим. Излужените черноземи са подложени на ветрова ерозия, а по склоновете на суходолието и на водна ерозия.

Втората разновидност се отличава с това, че почвите са сравнително плитки, пясъчливоглинести, на места каменливи, уплътнени. Разредът им е слабоизлужени. Запасите на хумус са 2 - 3%, добре запасени с азот, имат добри общи физични свойства. Реакцията е слабоалкална ~ 7,3. Почвени проби в терени горски фонд имат следните характеристики:

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Вид	Мех.съст.	PH	Хумус	ОбщN	P ₂ O
Излужен чернозем	27	7,3	1,95	0,126	7,8

Почвен тип “блатни почви” / GLEYOSOLS - FAO UNESCO / почвени видове “ливадно - блатни”, “торфенисто - блатни” и “торфено - блатни” с разред съответно “Ливадно блатни средномощни”

Ливадно - блатните почви са естествено генетично разпространените почви по най - ниската разливаема тераса на р. Провадийска. Заемат територии по ниската равна част на северните езерни брегове. В тях има трайно настанена ливадна растителност при високо ниво на подпочвените води – 0,5 – 1m. Почвите имат генетична връзка с алувиално - ливадните почви. Хумусният хоризонт варира от 20 - 60 cm, тъмнооцветен, с рохкав строеж и троховидно - зърнеста структура и глееви петна в долната част на хоризонта. По механичен състав са тежкопесъчливо - глинести до глинести. Богати са на органично вещество - хумус 4,5 - 6,5 % и общ азот 0,22 - 0,35%. Съдържат високо количество карбонати и реакцията им е алкална.

Торфено - блатни са почвите в района на “Ятата” и в периферията на Белославско езеро, където те са в по - голямата част от годината под вода. Профилът им се състои от торфен и глеев хоризонт, като могат да бъдат отнесени към “слабо - мощни”.

Торфенисто - блатни са почвите развити върху заторфени райони. В профила им се различава торфенист и глеев хоризонт, като торфенистият хоризонт се различава от торфеният по това, че върху разложената органична маса - торфът е разположен хумус. Средната част на хоризонта представява полу - разложен торф. Торфенистият хоризонт варира около 20 - 30 cm.

Почвен тип “Сиво - кафяви горски почви - лесивирани” / LUVISOLS LESSIVE – FAO - UNESCO/. Представен е от почвените видове “тъмносиво кафяви горски почви – лесивирани” и “сивокафяви горски почви - лесивирани”

Типични сиво - кафяви горски почви лесивирани са разпространени по склоновете на Авренското плато, в землището на община Белослав. Профилът им може да се срещне като нормално оформен и непълен. Хумусно - елувиалният хоризонт е плитък ~ 30 cm до маломощен – 10 - 15cm, отличава се със сиво - кафяв цвят, средно – песъчливо - глинест. Илувиално - метаморфният хоризонт е мощен 60 - 80cm, кафяв цвят, песъчливо - глинест до песъчлив. Почвите са образувани върху елувий от варовити мергели. Количеството на хумуса в тях е по – малко - 1,5 - 2,1 %, като 50% от него е концентриран в повърхностните 20 - 30 cm. Реакцията на почвата е слабо алкална. Те са добре аерирани и на места силно ерозирани.

В цялата южна част на Белославската община, по стръмните и наклонени склонове на Авренското плато е развита ерозия. В тези участъци хумусният хоризонт е с намалена мощност, частично изнесен.

Съществуват значителни терени с активна ерозия, обусловени от изветрителните процеси, геоложките и релефни условия, като на повърхността са разкрити пясъци, пясъци и скали или силно ерозирани песъчливи почви.

Характеристики на земите по населени места

№	Населено място	Площ общо	Обработваема площ	Категории. Преобладаваща категория на земите
		дка	%	
1	Гр. Белослав	37996	23	(III,IV,V,VI)X
2	С. Езерово	9678	43	(III,X,V,VI)IV
3	С. Страшимирово	6696	61	(III,X,VI)IV,V
4	С. Разделна	5555	18	(IV,V)X
5	Общо	59924	33	(III,V,VI)IV,X

ИЗВОДИ:

Почвите са ограничен и практически невъзстановим природен ресурс и е необходимо опазването им да е приоритет на всеки. Само с общи усилия и действия на всички компетентни органи ще се постигнат положителни резултати относно трайното намаляване и/или предотвратяване на дейностите и процесите, водещи до вредни изменения на почвата.

Територията на община Белослав се характеризира със значителна почвена пъстрота.

Сериозен проблем за почвеното плодородие е паленето на стърнища; образуването на нерегламентирани замърсявания на почвите с отпадъци около населените места. Тенденцията е към намаляване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци. Потенциални източници причиняващи замърсяване на почвите са: промишлеността; транспорта; отпадъците; химическите средства, „пренесени” чрез праха и аерозолите по въздушен път; инфилтрацията на замърсени с вредности води; химизацията на селското стопанство (растителната защита – използването на пестициди и минерални торове), строителни и др. дейности в самите населени места.

Територията на община Белослав е сравнително бедна на полезни изкопаеми. От нерудните полезни изкопаеми интерес представляват кариерите за добив на чакъл и ломен камък - "Лъджата", " Бялата вода" при с. Страшимирово. Понастоящем кариерите са изоставени и не се експлоатират. Край с. Разделна се разработват кариери за добив на глини и мергели, годни за производство на машинни тухли. На територията на общината са установени кариери за добив на ломен камък и чакъл за строителството край с. Страшимирово, фосфати съдържащи се в глауконитните пясъчници край гр. Белослав. Установено е и находище на торф на брега на Белославското езеро между гр. Белослав и с. Разделна, по-голямата част от което е унищожено при прокарването на плавателния канал и строителството на фериботния комплекс.

На територията на община Белослав, Министерския съвет на Република България е дал концесия на „Газтрейд” АД, гр. София за добив на строителни материали – варовици от находище „Бяла вода”.

1.5. Климат

Според климатичното райониране на Република България, територията на община Белослав спада към европейско континенталната климатична област, подобласт умерено континентална, източен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина. Като микрорайон с добре изразен континентален климат – студена зима и горещо лято, върху особеностите на климата оказва съществено влияние басейна на Варненско и Белославско езера. Средната годишна температура е 13,2 °C, с максимална температура 34,5°C и минимална температура -10° C. Зимите са умерено студени, като снежната покривка почти не се задържа (дните със задържане на снежна покривка са 10, а лятото е продължително и горещо. Средната годишна сума на валежите е 357 мм, която е от най-ниските стойности, измерени в метеорологичните станции през 2015г. Като валежите се характеризират с есенно-зимен максимум. Много специфичен елемент за климата е вятърът. Преобладават ветровете от северозападната четвърт - средногодишно през около 46% от дните с вятър. Характерни за района са умерените и силните ветрове - средногодишната скорост на вятъра е около 3,5 м/с. Характерно за района явление е наличието на бризови циркулации. Появяват се в началото на пролетта и са около 90 дни годишно. Най- голямо е проявлението им през юли - август. Скоростите на бризовите ветрове варират от 3 до 5 м/с, а посоката им е по направлението СЗ - ЮИ. Черноморското крайбрежие е сред областите с най-малка честота на тихо време. Случаите с тихо време (скорост на вятъра от 0 до 1 м/с) са 37 дни. Температурата на въздуха е един от двата главни климатични елемента. Годишният ход на температурата има минимум през м. януари и максимум - през м. юли, което с малки изключения е характерно за цялата страна. Най-ниска е средната температура на въздуха за януари +1,2°C, а най-висока е за юли +22,6 °C. Положителната средно януарска температура от една страна и сравнително високата средно юлска температура от друга, свидетелстват за преходно-континенталните черти на климата. Това се потвърждава и от неговата средногодишна температурна амплитуда (около 21C) Месечното разпределение на валежите отбелязва два максимума и минимума през годината. Валежните максимуми са през юни и октомври, а валежните минимума - през февруари-март и септември. Отношението на сумата на валежите през студеното полугодие (ноември - април) към тази през топлото (май - октомври) за района е 0,83). Според метеорологичните и климатичните наблюдения, когато това отношение е по-малко от 1,0 се приема, че сезонното разпределение на количеството на валежите не благоприятства техния почистващ ефект - поради по-голямата честота на случаите със стабилна стратификация на атмосферата през студеното полугодие. Сравнително по-високата влажност на въздуха в района поради близостта до водни басейни обуславя възможности за хидратиране на замърсителите с образуване на нови токсични съединения. Средногодишната стойност на относителната влажност на въздуха е 77% максималната стойност – 82% е през зимата, а минималната – 70 през лятото. Мъглите пречат на нормалната човешка дейност и благоприятстват повишаването на концентрацията на замърсителите в атмосферния въздух. Преобразуването на замърсителите от тях е сходно с това на валежите. Наличието на мъгли увеличава дифузията, която увеличава замърсителите от слоя над мъглата, с което пък се увеличава концентрацията им в слоя с мъгла. Средногодишният общ брой на дните с мъгла в района е сравнително голям – 35. Приземни термични инверсии, които предизвикват задържане на замърсителите (аерозоли и механични примеси) в приземния слой на атмосферата и възпрепятстват разсейването им, не се образуват в района. Слънчевото греење и слънчевата радиация имат косвено влияние върху разпространението на замърсителите, разграждането на някои от тях и върху устойчивостта на атмосферата. В течение на годината атмосферата преминава през всички класове на устойчивост в зависимост от скоростта на вятъра, слънчевото греење, облачността и частта от денонощието. е умерено - континентален, характеризиращ се с

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

къса пролет, прохладно лято, продължителна есен и сравнително мека зима. Районът, в който попада общината включва два климатични района: предпланински климатичен район до 1000 м н. в и планински климатичен район над 1000 м н. в. Климатът за разглежданата територия се формира главно под влиянието на океански въздушни маси на умерените ширини, които нахлуват от запад и северозапад, и на континентални въздушни маси на умерените ширини, които нахлуват от североизток и много рядко от север.

Спецификата на климата се дължи на особеностите на релефа /форма и надморска височина/ и влиянието на горската растителност. В областта на Предбалкана има добри условията на слънчевото греење. Твърде често ридовете и платата остават над инверсионната мъгла и облачност, които при антициклинална обстановка покриват равнината. През лятото съществени различия в това отношение не се наблюдават. Температурите за умерено-континенталния климат в Предбалкана доказват определена диференциация в зависимост от преобладаващите форми на релефа.

1.6. Води и хидрографска мрежа

Водните течения и водни площи са 9 248 дка и имат относителен дял 15% (по-висок от средното равнище за страната - около 2%). Териториите за добив на полезни изкопаеми и площите за транспорт и инфраструктура заемат най-малка част от територията на община Белослав, съответно – 5% (2873 дка) и 2% (1 036 дка). Поливни площи няма, няма функционираща хидромелиоративна система. Водните ресурси на общината се формират от Белославското езеро, което е шестото по големина естествено езеро в България с площ 3,9 кв. км. и обем около 9 млн. куб. м. вода., и реките Провадийска и Девня, които се вливат в езерото. На територията на общината е разположена и малка част от Варненското езеро, като двете езера са свързани с плавателен канал. Експлоатират се и четири сондажа с общ дебит 161 л./сек. Подземните водни ресурси са от малмоваланжкия водоносен хоризонт, пресни до слабо минерализирани с преобладаване на калциев и магнезиев хидрокарбонат, които са подходящи за ежедневна употреба.

Белославско езеро – шестото по големина естествено езеро в страната, в миналото е било напълно закрит сладководен лиман, свързан с Варненското езеро чрез плитка заблатена река. След прекопаването на т.н. “стар канал” през 1923г., а по-късно и т.н. “нов канал” през 1971-1976г. баланса и качеството на водите в езерата и каналите се променя. Особено характерно е увеличаването на солеността на водите, дължащо се на увеличения вток на морски води чрез Варненско езеро. Голямо влияние върху водите оказва удълбочаването и разширяване на двата канала с цел превръщането им в корабоплавателен канал и изграждането на пристанище Варна-запад.

Сега Белославското езеро е с дължина 3.9 км, средна ширина 1 км, площ 3.9 кв.м., средна дълбочина 2.3 м. В разглеждания район е разположен и канал 2, свързващ Варненско и Белославско езера и обезпечаващ корабоплаването до пристанище Варна-запад и фериботния комплекс. Дължината му е 10км, ширина 106м, дълбочина 12,5м. На територията на Общината е разположена и малка част от Варненско езеро, като двете езера са свързани с плавателен канал.

Река Провадийска –извират от Шуменското плато. Дължината и е 119 км. , като само два от тях преминават през територията на Общината , но поради силното антропогенно натоварване в тази част , се разглежда цялото поречие. Водосборната област на реката е 2132 кв.км. Чрез р.Провадийска в Белославското езеро заустват и силно антропогенно натоварените води на р.Девненска и шламоотвал Падина. При заустването на реката, в западния край на Белославското езеро , е изграден утайтел на р.Провадийска. Целта му е задържане на твърдия / естествен и техногенен / отток от р.Провадийска. Утайките от утайника се препомпват в три

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

депа. Тези депа са предназначени да поемат основно промишлените утайки. Източници на тези утайки и наноси са реките Провадийска и Девненска.

Река Девненска - извън територията на Община Белослав, но оказва съществено влияние върху водите на р. Провадийска и Белославското езеро, дължина 27 км. Приема водите на големи карстови извори, но в долното си течение преминава през силно индустриализирания район на девненски предприятия. Евентуални замърсители са от Девня Цимент АД, Солвей Соди АД, Полимери АД, Агрополихим АД, ПСОВ Девня, ТЕЦ Девен

Шламоотвал Падина – зауства в р. Провадийска механично пречистени, но обикновено силно алкализирани води, с високи концентрации на хлориди.

Харамийско дере – дължина 7 км, площ на водосборната област-25.6 кв. км.

Дере Бялата вода - 4.3 км, площ на водосборната област 10 кв. км

Белославско дере - дължина 8.5 км. Площ на водосборната област 23.5 кв. км.

Деретата имат сезонно наличие на води, пряко свързани с падналите валежи, а също така и с антропогенните дейности. Времето на пълноводие в реките и деретата е около 5 месеца - в периода I – V, а на маловодие около 4 месеца - м. VIII - XI.

Върху количеството и качеството на повърхностните води оказват влияние главно климатичните и антропогенни фактори.

Проектна категория

Водите и водните обекти се опазват от замърсяване и увреждане чрез ограничаване или пълна забрана за изпускане на опасни и вредни вещества и количества, които застрашават биологическото разнообразие на обекта, чрез изграждане на пречиствателни станции и съоръжения, установяване на режим на водоползване и др. За целта се разработват и утвърждават проекти за категоризация на повърхностните и подземни води във водните обекти или в части от тях.

Категоризацията на водите във водни обекти, съдържащи **повърхностни води**, се извършва според тяхното предназначение и с оглед поддържането на водните екосистеми, като се вземат предвид и съществуващите права на ползване и наличното натоварване.

Категорията на водоприемниците се определя, като се изхожда от перспективите за използването им. Повърхностните води, в зависимост от използването им и съгласно действащата нормативна база към момента, се разпределят в четири категории водоприемници:

- I категория- води, които се използват за питейни нужди, в хранителната и други промишлености, изискващи качества на питейни води, в плувни басейни и др.
- II категория- води, които се използват за водопой на добитък, воден спорт, културни нужди, рибовъдство и др.
- III категория- води, които се използват за напояване, за промишлеността и др.
- IV категория- води, за които не се предявяват определени изисквания и използването им е възможно само след конкретно решаване за всеки отделен случай

Съгласно тази категоризация водите на р. Девненска и р. Провадийска трябва да отговарят на изискванията за III категория водоприемник, водите на деретата - на II категория, Белославско

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

езеро - на II категория, като за някои показатели се вземат нормите, характерни за морски води.

Съгласно национална класификационна система, създадена за целите на Рамковата Директива по водите и европейската екологично законодателство, съществуват пет категории, характеризиращи състоянието на повърхностните води: много добро, добро, умерено, лошо, много лошо.

Съгласно тази система състоянието на Белославското езеро по отношение на разтворен кислород е от умерено до много добро, на БПК 5 – умерено, амониев азот – от добро до лошо, нитритен азот- от лошо до много лошо, нитратен азот- от добро до много добро, фосфати- от добро до лошо. Потвърждава се оценката, че проблеми има при замърсяването с амониев азот, нитритен азот и фосфати. Това е характерно за Белославското езеро, дължи се главно на вноса от р.Девненска, р.Провадийска и шламоотвал Падина.

Категоризацията на **подземните води** се извършва според тяхното предназначение, като се вземат предвид генетичните фактори за формиране на качествата им, както и според тяхната уязвимост.

За **отпадъчните води** от различни видове производствени дейности, включително и за отпадъчните води от пречиствателните станции на населените места, се определят емисионни норми, изразени като пределно допустими концентрации.

При издаването на разрешителни за ползване на водния обект за заустване на отпадъчни води, вписаните условия и изисквания в съответните разрешителни, в това число индивидуални емисионни ограничения, имат за цел да се осигури приетата вече категоризация на съответния воден обект.

Индивидуалните емисионни ограничения в разрешителните за заустване на отпадъчни води на съответния обект не могат да бъдат по-малко строги от емисионните норми за съответния вид дейност. По изключение, с писмено разрешение от Министъра на околната среда и водите, може да се допусне и обратното.

Влиянието, което оказват отпадъчните води върху качествата на водоприемниците и произтичащите от това последствия, зависи от дебита и характера на водоприемника, от вида и количеството на замърсяващите вещества, от режима на постъпване и др.

Нормите-ПДК, по различните видове показатели, съдържат редица общи изисквания към водата на водоприемника след смесването ѝ с отпадъчните води в мястото на водоползване.

За водоприемниците, които са замърсени над допустимите норми, замърсеността на изпусканияте в тях отпадъчни води не трябва да бъде по-висока от пределно допустимата за дадения водоприемник.

Състояние на повърхностните води, обекти замърсители и замърсяващи вещества

Състоянието на повърхностните и подземни води в Община Белослав е в зависимост главно от антропогенното натоварване от обекти на промишлеността, транспорта и селското стопанство.

Антропогенното влияние започва с прокопаването на стария канал през 1904г., но особено се засилва след изграждането на Девненския промишлен комплекс, новите плавателни канали и пристанище Варна запад.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Наблюдението и контрола върху състоянието им се осъществява съгласно Закона за водите посредством НАСЕМ / Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг / , подсистема “ Контрол и опазване на водите “ на МОСВ.

Цялата дейност по мониторинговите програми, съгласно Наредба 5/08.11.2000г за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на Националната система за мониторинг на водите, се осъществява от БДЧР / Басейнова Дирекция за Черноморския Регион / -Варна. Периодически се докладва се пред Европейската агенция по околна среда / ЕАОС / .

Изпълнението на пробонабирането и анализирането на водните проби се осъществява от регионалните звена на ИАОС / Изпълнителна агенция по околна среда / към МОСВ / Министерство на околната среда и водите / - акредитирани регионални лаборатории.

Мониторингът на повърхностни и подземни води в Р.България се изпълнява съгласно Заповед РД 867 / 28.11.2007г. на Министъра на околната среда и водите.

Тази заповед определя пунктовете, периодичността и вида анализи. Всички те са съобразени с изискванията на Закона за опазване на водите, Рамковата Директива и изискванията на европейското законодателство за опазване на водите.

Белославско езеро

За периода са наблюдавани два пункта- Белославско езеро-запад / срещу устието на р.Провадийска / и Белославско езеро-изток / при заустването на т.н. “бял канал “ и Стойчово дере/. През 2008г , съгласно новата заповед , пунктовете се увеличават с още един- канала между Белославско и Варненско езера.

Изследвани са температурата на водата, активна реакция рН, електропроводимост, кислородни показатели: разтворен във водата кислород в мг/дм³ и в % , БПК₅ / биохимична потребност от кислород / , окисляемост ; съединения на азота-амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ азот, азот по Келдал ; съединения на фосфора- фосфати , общ фосфор , нефтопродукти.

Съставът на езерните води се влияе главно от количеството и състава на вливащите се води от р.Провадийска / респ. р.Девненска / и в по-малка степен от вливащите се в източната част Стойчово дере ,” бял канал” , Сая дере и директно при претоварни операции с насипни товари и др.

Замърсяването е предимно с биогенни елементи- азот и фосфор, поради което езерото е силно еутрофициран басейн.

Температурният режим на водите се характеризира със сезонни и денонощни промени. През зимата най-ниска температура имат повърхностните слоеве, съответно през лятото най-висока. Най-студена е водата рано сутрин, най-топла в следобедните часове. Денонощните амплитуди намаляват с отдалечаване от брега. Размерите на денонощните разлики в температурата имат сезонен характер. През зимните месеци денонощните амплитуди на водите в близост до брега са по-малки, а през летните по-големи.

Характерно явление за Белославското езеро е т.н.” сгонна циркулация”. При нея в резултат на западни ветрове повърхностната вода / която е по-топла / се отнася на изток, а на нейно място се изкачват води от по-дълбоките слоеве, които са по-студени. При това явление често се наблюдава измиране на някои видове дънни риби.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Активната реакция рН се движи от неутрална към слабо алкална. Слабото алкализиране се дължи на увеличения вток на солени морски води. В някои случаи, обикновено в периода май-септември, повишаването на рН е в резултат на биологични процеси-т.н. "цъфтеж на планктона".

Подобна тенденция се забелязва и при електропроводността – от 13200 до 27600 микросименса/см – стойности типични за солени води.

Съдържанието на разтворения във водата кислород е от голямо значение, тъй като от него зависи живота в езерата. Кислородът постъпва във водата от въздуха, когато температурата на водата се понижава, и се отделя в атмосферата, когато температурата се повишава. Поради тази причина най-високи концентрации на кислород се наблюдават през зимните месеци, а по-ниски през лятото. Кислородът постъпва във водата и при фотосинтеза. Логично е в първоначалния стадий на развитие на процеса "цъфтеж на планктона" да се увеличават концентрациите на кислород. Стойностите на разтворения в езерните води кислород се движат от 8-15 мг/дм³ при ПДК > 4 мг/дм³. Същият ход следва и наситеността на кислород изразена в %.

Подобна е ситуацията и при показател БПК 5 /биохимична потребност от кислород/. Стойностите са от 2-12 мг/дм³ при ПДК < 15 мг/дм³. /Графика 1, 2, 3 /

Интересно е поведението на т.н. биогенни елементи – най-вече съединенията на азота и фосфора. Те имат жизнено значение за живите организми, необходими са за синтеза на органичното вещество.

Източниците на биогенни елементи са главно от две посоки- от битов вток в езерото и от отпадъчни производствени води, внесени от р. Провадийска и дейността на пристанище Варна-запад. Амониевият азот и нитратният азот не показват отклонения и са под пределно допустимите концентрации.

По отношение на нитритния азот, който е междинен продукт, положението е друго. Годици наред съдържанието на нитритен азот във водите на Белославското езеро е над нормата. При ПДК < 0.04 мг/дм³, концентрациите се движат от 0.09 до 0.93 мг/дм³. Повсеместно увеличения годици наред фон на нитритния азот е главно от неорганичен произход вследствие замърсяване от производствени дейности.

При другия биогенен елемент, фосфатите, са регистрирани стойности от 0.03 до 0.96 мг/дм³ при ПДК < 1 мг/дм³. Те също са в границите на нормата.

Често срещано явление, особено в началото на лятото, при рязко повишаване на температурите, е т.н. "цъфтеж на планктона". При него се нарушават нормалните хидрохимични условия в езерните води. Вследствие на цъфтежа се получават силни промени в кислородното съдържание и водородния показател, водещи до измиране на някои видове придънни риби и организми.

През разглеждания период не са констатирани сериозни разливи на нефтопродукти в езерото.

По отношение на концентрациите на тежки метали в езерните води изследванията не показват отклонения от фоновите стойности, като оловото, кадмия, никела и живака са дори под откриваемия минимум на метода. Очаква се по-големи концентрации да има в дънните утайки. По принцип съществува тенденция за акумулиране на тежки метали в утайките.

Ако разгледаме състоянието на езерните води в отделните мониторингови пунктове се налагат следните изводи:

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

1. Концентрациите на амониевия азот са най-високи в пункт Белославско езеро-запад, което е напълно обяснимо – от втока на р.Провадийска, а чрез нея и влиянието на силно алкализирани води от шламоотвал Падина.
2. Концентрациите на нитритен азот са повсеместно наднормени и равномерно разпределени в целия воден басейн.
3. Концентрациите на нитратен азот и БПК₅ са сравнително равномерно разпределени.
4. Концентрациите на фосфати са по-високи в пункт Белославско езеро-изток, вероятно от замърсени дъждовни и природни води, зауствани от “Бял канал” .

Канал 2 – между Белославско и Варненско езера

В канал 2 се заустват пречистени отпадъчни води от ПСОВ Белослав, извършва се корабоплавателна дейност и се осъществява хидравлична връзка между езерата. Каналът се характеризира като преходна зона при разпределението на химическите параметри . Кислородното съдържание е добро, около $10 \text{ mg} / \text{dm}^3$, БПК₅ е в норма – $4-5 \text{ mg} / \text{dm}^3$, амониевия азот е по-висок, но все още в границите на ПДК, нитратите и фосфатите отговарят на ПДК, изключение прави нитритния азот, който превишава нормите от 5 до 6 пъти.

Р.Провадийска

Въпреки, че само два километра от реката преминава през територията на Община Белослав, тя оказва съществено влияние на екологичната обстановка, чрез заустването на замърсени води в Белославското езеро.

Реката се наблюдава в четири мониторингови пункта:

- след гр.Провадия, в района на Провадсол
- след заустване на р.Девненска
- след заустване на шламоотвал Падина
- устие, преди заустване в Белославско езеро

Преди гр.Провадия реката е сравнително чиста, с епизодични високи концентрации на неразтворени вещества, дължащи се главно на размътване вследствие силни валежи и по-малко на производствени замърсявания. Характерно е замърсяването с нефтопродукти в района на Провадсол, въпреки изграденото на реката пречистително съоръжение.

След заустването на р.Девненска и шламоотвал Падина, качествата на водите на р.Провадийска рязко се влошават.

Водите на реката при заустването са силно замърсени по отношение на неразтворени вещества, разтворени вещества, хлориди, амониев азот и най-вече нитритен азот. Всички измерени концентрации при него през тригодишния период са значително над ПДК-до четири пъти. Източник на това замърсяване са главно механично пречистените води на шламоотвал Падина, които обаче са силно химически натоварени и водите на р.Девненска. Регистрирани са епизодично завишени над ПДК концентрации на неразтворени вещества, дължащи се най-вероятно на размътване след обилни валежи и пълноводие.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Епизодични завишени концентрации над ПДК са регистрирани и по показател амониев азот. След заустването на шламоотвал Падина в р.Провадийска рязко се увеличават и хлоридите, като се изравняват с тези в езерата- стойности до около 8000-9000 мг/дм³.

През разглеждания период няма регистрирани големи залпови замърсявания и аварийни ситуации. Констатирани са малки разливи на нефтопродукти в акваторията на пристанище Варна Запад, р.Провадийска при Провадсол; периодични замърсявания от шламоотвал Падина по отношение на амониев азот и активна реакция рН; замърсявания от шламоотвал Беглик чаир по отношение на неразтворени вещества.

В Белославското езеро има констатирани епизодични случаи на сигнали през летни месеци за локално замърсяване и измиране на дънни видове риби. При всички тях е констатирано намалено съдържание на разтворен във водата кислород, довело до това. Вероятна причина е т.н явление "цъфтеж на планктона" зауствания на битови и промишлени отпадъчни води по деретата.

Причини за замърсяването от източниците на територията на общината

По –подробно за източниците на замърсяване на водите в Община Белослав е дадено по-горе. По-голяма част от тях са извън територията на Общината, но оказват силно косвено влияние.

Р.Провадийска, заедно със заустващите в нея р.Девненска и шламоотвал Падина са най-сериозните замърсители на Белославското езеро.

Причините за това са:

- факта, че в р.Девненска заустват отпадъчни води от Агрополихим АД, Полимери АД, ТЕЦ Девен и др. без необходимата степен на пречистване ;
- предназначението на шламоотвал Падина е само за механично пречистване-утаител на отпадъчните води. Макар и избистрени, те са силно химически натоварени и оказват негативно влияние на езерото.

Причина за замърсяването на езерото е неефективната работа на пречиствателното съоръжение-нефтоуловител и изпускането на неутаени води от шламоотвала .

Останалите обекти, разположени около езерото и канала, са сравнително по-малки и практически не натоварват антропогенно повърхностните води. По-голямата част от тях заустват битовите и промишлени води в градска канализация и оттам в ПСОВ Белослав.

Потенциални замърсители могат да се окажат и деретата, заустващи в езерото, при проливни дъждове. Потенциални замърсители са и «МТГ Делфин», както и извършването на кораборемонтна дейност по бреговете и акваторията на Белославско езеро.

3.2.4 Подземни, минерални води

От гледна точка на подземните води общината попада в Мизийския хидрогеоложки район-Варненски артезиански басейн. Характерно за тази зона е етажното разположение на

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

водоносните хоризонти, вертикалната хидрохимична зоналност на подземните води, наличие на хидравлична връзка между водоносните хоризонти и др.

В района са оформени следните водоносни хоризонта:

- малм-валанжски
- еоценски
- води в кватернерните / делувиялни и алувиални / наслаги

Малм-валанжския водоносен хоризонт е формиран в едноименния карбонатен комплекс, който има повсеместно разпространение в Североизточна България. Комплексът е представен от варовици, доломитизирани варовици и доломити

Еоценският водоносен хоризонт е формиран в еоценски пясъци и варовици.

На територията на Общината има зони на подхранване на подземните води, които могат да бъдат замърсени повърхностно чрез инфилтрация. Това се отнася за еоценския водоносен хоризонт, който е формиран в еоценски пясъци и варовици, които се разкриват някъде и на повърхността. Подхранването в такива зони е пряко от повърхността. Възможности за инфилтрационно замърсяване на територията на общината съществуват в много обекти като промишлени предприятия, депа за отпадъци, шламоотвали, обекти свързани със съхраняване и продажба на нефтопродукти / складове, бензиностанции, мазутни стопанства / и др. Такива са територията на бившия завод Белопал, чиито терени са замърсени със стари отпадъци, негодни материали, битови отпадъци и др.; ТЕЦ Варна – участъците, замърсени с въглища и въглищен прах; обектите за кораборемонтни дейности с рискови райони, където са складираны нефтопродукти / бензиностанцията /, автомивки, места за кораборемонт, струпани метални, строителни и др. отпадъци, режишето за скраб и др.

На територията на Североизточна България е открит мощен водоносен хоризонт- малм-валанжски, в отложенията на който са акумулирани пресни студени води, а в причерноморската ивица термални води.

Техен представител е сондаж Р-63 х, намиращ се в двора на бившия завод Белопал. Той е сондиран във връзка с проучвателно експлоатационно сондиране за дълбоки подземни води от валанжския водоносен хоризонт. Задачата на сондажа е да допълни представите за геоложката и хидрогеоложка обстановка и проследяване на температурата по основното движение на водата, акумулирана в малм-валанжския водоносен хоризонт. Дълбочината на сондажа е 1483м. Резултатите от изпитването показват, че сондажът може да осигури вода на самоизлив 18,30 л/сек и температура 30 градуса. Към момента сондажът е консервиран.

Освен този термален сондаж, на територията на бивш завод Белопал има още два сондажа от еоценски водоносен хоризонт. Към момента те също са консервирани.

На територията на община Белослав има и няколко тръбни кладенци, намиращи се на територията на ТЕЦ Варна ЕАД –с.Езерово. Те са от долно-средно еоценски водоносен хоризонт.

Към артезианска помпена станция “Моряк” са ТК-1 с дълбочина 28м; ; ТК-2 с дълбочина 26м; ТК-3 с дълбочина 31 м.

Към артезианска помпена станция “Игнатиево” са кладенците: ТК 1 -178м дълбочина; ТК-2 с дълбочина 181.2 м; ТК-3 с дълбочина 188.8м; ТК-4- с дълбочина 180м; ТК-8 – с дълбочина 305.4м; ТК-9- с дълбочина 81.2м; ТК-10а – с дълбочина 92м; ТК-11 – с дълбочина 96м; ТК-13 –с дълбочина 163.2 м; ТК-14- с дълбочина 305.7м.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Всички кладенци се използват за битови нужди, промишлено водоснабдяване и за охлаждане.

Много важно е опазването на подземните води от инфилтрационно замърсяване от производствени и битови отпадъци.

Необходимо е да се спазват параметрите на разрешеното водовземане-проектни дебити, разрешени количества и др.

2. Социално-икономически фактори

2.1. Демографски и социални характеристики

С оглед по-задълбочено проследяване на демографската ситуация в общината е направен анализ на основни демографски показатели за област Варна и страната, за да се отчетат подобните тенденции и различия. За изготвянето на анализа е използвана актуална статистическа информация от националния статистически институт и Агенцията по заетостта, Бюро по труда Варна. Демографската ситуация в община Белослав е резултат от кумулативното действие на различни по генезис и характер фактори и влияния, които от една страна са характерни за Република България, а от друга, специфични за територията на общината и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие.

Съществено влияние върху развитието на демографските процеси в общината оказват полово-възрастовата, етническа, религиозна и образователни структури, брачността и разводимостта, раждаемостта и смъртността, както и миграционните процеси на населението. Те влияят на формирането на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение.

Населението на община Белослав към 31.12.2019 г. съставлява 2,19 % от населението на област Варна. По брой на населението общината се нарежда на шесто място сред общините в областта

<i>Таблица 25 Население по общини в област Варна (градско, селско) към 31.12.2019 г. Области Общини</i>		Население към 31.12.2019 г.(брой)	
общо		в градовете	в селата
Общо за страната	6 975 482	5 125 407	1 826 075
Област Варна	469 885	394 795	75 090
Аврен	9 072	-	9 072
Аксаково	20 525	11 590	8 935
Белослав	10 267	7 226	3 041
Бяла	3 292	2 120	1 172
Варна	345 151	336 216	8 935
Ветрино	4 764	-	4 764
Вълчи дол	9 013	2 833	6 180
Девня	8 469	7 727	742
Долни чифлик	18 318	6 324	11 994
Дългопол	13 143	4 413	8 730
Провадия	20 726	11 903	8 823
Суворово	7 145	4 443	2 702

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Данните от демографската статистика за последните 10 години показват трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Белослав – от 2010 до 2019 г с около 9%. Това е в съответствие с общите тенденции в демографското развитие на страната и се дължи както на отрицателния естествен прираст, така и на отрицателния механичен прираст на населението. Градското население съставлява 70,4% от общото население на община Белослав. В Таблица 25 е представен броя на населението на община Белослав за периода 2010 г – 2019 г.

<i>Таблица 26 Брой население на община Белослав 2010 - 2019 г (брой) Години</i>	общо	в градовете	в селата
2010	11259	7878	3381
2011	10994	7782	3212
2012	10936	7741	3195
2013	10860	7675	3185
2014	10745	7598	3147
2015	10675	7527	3148
2016	10632	7483	3149
2017	10522	7438	3084
2018	10368	7302	3066
2019	10267	7226	3041

Намалението е един от основните лимитиращи фактори за бъдещото развитие на общината, които негативно ще се отразят най-вече върху работната сила и възпроизводствения потенциал на територията.

Фигура 12 Брой на населението на община Белослав 2010 г. -2019 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Община Белослав се състои от 4 населени места. С най-голям брой население е общинския център. По населени места, териториалното разпределение на населението показва, че от общия му брой, към 2019 г. в общинския център е съсредоточено 70,3% от населението. Тази териториална структура не създава сериозни проблеми във възможностите за пълноценното усвояване на потенциалите на територията (Таблица 27).

Таблица 27 Население по населени места в община Белослав 2015-2019 (брой)

Населени места		Ръст 2019/2015				
	година	2015	2016	2017	2018	2019
Община Белослав	10 675	10 632	10 522	10 368	10 267	-3,8 %
гр. Белослав	7527	7483	7438	7302	7226	-4%
с. Езерово	1730	1739	1699	1696	1690	-2,3%
с. Разделна	499	498	483	477	473	-5,2%
с. Страшимирово	919	912	902	893	878	-4,4%

Във всички населени места числеността на населението бележи спад. Процесът на обезлюдяване, характерен и за страната като цяло, засяга община Белослав със същите темпове. Процесите на обезлюдяване на общината продължават и през последните 5 години (2015-2019 г.).

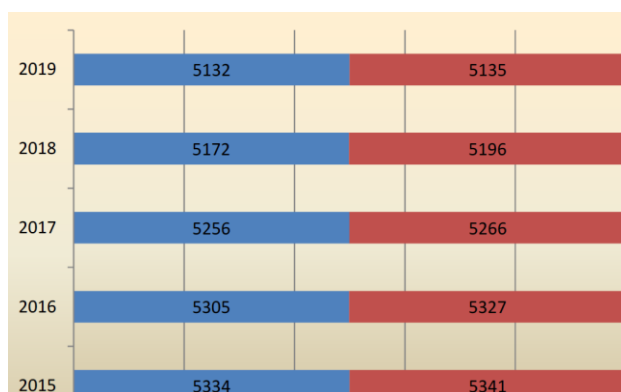
☐ **Гъстотата на населението на община Белослав**

Гъстотата на населението на община Белослав към 2019 г. е 187,3 души на кв. м., която е 3 пъти по-висока от тази на страната - 62,6 души на кв.м.

☐ **Основни демографски структури в община Белослав**

Половата структура на населението е с пропорции, които са характерни за страната и областта. От нея до голяма степен зависи участието в естественото възпроизводство на индивида, мястото му в семейството, социалния статус и участието му в трудовия процес. С нарастването на възрастта, съотношението между половете все повече зависи от смъртността, която е по-висока сред мъжете, отколкото сред жените над 40-годишна възраст. Съотношението на населението по признака пол през анализирания период се запазва относително постоянно и е почти 50:50. Данните от 2019 г. сочат, че жените в община Белослав са само с 3 повече от мъжете.

Фигура 13 Полова структура на община Белослав 2015 - 2019 г.

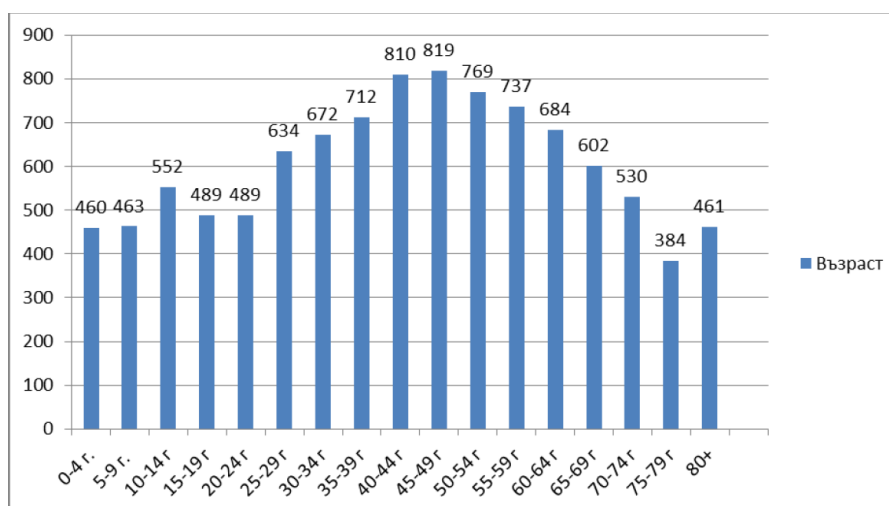
Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Възрастовата структура на населението е определяща, както за количеството и качеството на човешките ресурси в общината, но също така за демографския ѝ потенциал и не на последно място - за натовареността на социалната система на общината. Тя е с определящо значение и за естественото възпроизводство на населението. Изцяло възрастовата структура на населението в изследваните територии е от регресивен тип.

Таблица 28 Възрастов състав на населението в страната, област Варна, община Белослав 2019 г.

	общо	0-14	15-49	50 - 59	60+
Р България	6 975 482	1 002 258	3 016 965	953 355	2 002 904
Област Варна	469 885	71 529	219 130	59 930	119 296
Община Белослав	10 267	1 475	4 625	1 506	2 661

Фигура 14 Структура на населението на община Белослав по възраст, 2019 г.

Изменението във възрастовия състав на населението е от решаващо значение за формирането на трудовия потенциал на общината. Към 31.12.2019 г. под трудоспособна възраст е 15,5% от населението на община Белослав, което спрямо 2015 г. е намаляло със 71 души. Възрастните хора над трудоспособна възраст са 2 286 души или 22,3% от населението. В тази възрастова група също се наблюдава спад с 38 души.

Хората в трудоспособна възраст съставляват 62,2% от населението на общината, като през отчетния период техният процент се запазва. В абсолютни цифри, техният брой също намалява, като при тях намаляването е с 299 души през 2019 г. спрямо 2015 г.

Таблица 29 Население в община Белослав под, във и над трудоспособна възраст 2015 - 2019 г.

Години	2015	2016	2017	2018	2019
Под трудоспособна възраст	1657	1664	1646	1615	1586
В трудоспособна възраст	6694	6651	6557	6456	6395
Над трудоспособна възраст	2324	2317	2319	2297	2286
Общо	10675	10632	10522	10368	10267

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Таблица 30 Население в община Белослав под, във и над трудоспособна възраст по пол 2015- 2019 г

	мъже	жени	общо
2019 г.			
Под трудоспособна възраст	821	765	1586
В трудоспособна възраст	3 495	2 900	6 395
Над трудоспособна възраст	816	1 470	2 286
2018 г.			
Под трудоспособна възраст	844	771	1615
В трудоспособна възраст	3506	2950	6456
Над трудоспособна възраст	822	1475	2297
2017 г.			
Под трудоспособна възраст	850	796	1646
В трудоспособна възраст	3572	2985	6557
Над трудоспособна възраст	834	1485	2319
2016 г.			
Под трудоспособна възраст	864	800	1664
В трудоспособна възраст	3604	3047	6651
Над трудоспособна възраст	837	1480	2317
2015 г.			
Под трудоспособна възраст	859	798	1657
В трудоспособна възраст	3624	3070	6694
Над трудоспособна възраст	851	1473	2324

От данните в Таблица 30 следва извода, че преобладаващата част от трудоспособното население в общината са мъже. Причината за това е факта, че делът на жените които напускат общината, с цел придобиване на по-висока степен на образование е по-голям от този на мъжете. В следствие, по-голяма част от тях не се завръщат.

Информация за етническата, религиозната и образователната структура на населението се осигурява по време на преброяването на населението, последното от които е през 2011 г., а следващото се очаква през 2021 г.

Етническата структура на населението в община Белослав показва, че преобладава българската етническа група. Като българи са се определили 87,6% от населението на общината. От турската етническа група са 7,6%, ромска – 0,6 и от друга общо 2,55%.

По данни на НСИ за 2011 г. относителният дял на населението на общината с висше образование е само 6,9% от общото население. Налице е сериозно изоставане в сравнение със средното равнище за страната – 19,6%. Лицата със средно образование са 4 793 души или 46,8%, което е по-високо от средното за страната - 43,4%. С основно образование са 3384 души или 33%, с начално - 840 души или 8,2% и с незавършено начално са 4,4%. В дъното на образователната стълбца стоят лицата „никога не посещавали училище“. Броят им в община Белослав е 57, което е 0,5% при 1,2% за страната.

□ Основни демографски процеси в община Белослав

Изследваните основни демографски процеси са естествено и механично движение на населението, отчитайки тяхната важност за цялостното развитие на общината.

Естественият прираст на населението е резултативна величина от раждаемостта и смъртността на населението.

Състоянието на раждаемостта е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места. Демографските данни на НСИ за периода 2014-2019 г показват, че в община Белослав най-високия брой раждания са отчетени през 2016 г. (110 раждания), а най-нисък през 2017г. и 2018 г. – по 84.

След 2017 г. раждаемостта нараства, като през 2019г. тя е 9,8 ‰ и е по-висока от тази за страната като цяло - 8,9‰ и за област Варна – 9,1‰. След 2017 г. се наблюдава тенденция, както на увеличение на раждаемостта, така и значително нарастване на смъртността, което определя и отрицателния естествен прираст.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

От демографска гледна точка, относително ниската раждаемост в общината се дължи на понижената плодовитост на жените в родилна възраст и на намаляването на техния брой. Тоталният коефициент на плодовитост (среден брой деца, които една жена ражда през целия си детероден период) се движи около 1,1 – 1,4 деца, което е ниска стойност за този показател, т.е. имаме стеснено възпроизводство на населението. Проявяващият се в момента отрицателен ефект от намаляващия брой на жените в родилна възраст ще дава отражение върху възпроизводството на населението и през следващите десетилетия. Причина за това са както негативните промени във възрастовата структура на жените на възраст 15-49 г., така и намаляващият абсолютен размер и относителен дял на момичета на възраст от 0 до 14 г., които ще участват във възпроизводството на населението през следващите десетилетия. Промяната се дължи на измененията в социално-икономическите условия, а от там и в ценностната система на жените - на преден план излизат такива ценности като завършване на образованието и осигуряване на работа.

Един от най-тревожните демографски проблеми в общината в момента е относително високото ниво на смъртност – обща, преждевременна и детска. За 2019 г. е отчетен изключителен ръст на детската смъртност на 1000 живородени деца, като този показател достига нива от 39,6 ‰, при средни стойности за страната от 5,6 ‰ и 4,4 ‰ за област Варна.

Основен фактор, обуславящ динамиката в общата смъртност е процесът на демографско остаряване, характерен както за страната и област Варна, така и за община Белослав. Поради застаряването на населението и влошаването на здравното обслужване, през последните 20 години се отбелязва трайна тенденция към поддържане на относително високи стойности на смъртността.

През последните години, отрицателните стойности на естествения прираст остават относително високи и това води до намаляване на демографския потенциал на общината, а това ще играе ролята на ограничаващ фактор за бъдещото ѝ социално-икономическо развитие.

Отрицателният естествен прираст в комбинация с остаряването на населението силно влошава възпроизводствените възможности, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели. Подобряването на социално-икономическата ситуация в общината е една от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на естествения прираст.

Таблица 31 Естествен прираст на населението на община Белослав 2014-2019 г.

Година	Живородени			Умирения			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2014	102	53	49	151	89	62	-49	-36	-13
2015	95	58	37	164	95	69	-69	-37	-32
2016	110	53	57	145	91	54	-35	-38	+3
2017	84	47	37	154	76	78	-70	-29	-41
2018	84	49	35	177	108	69	-93	-59	-34
2019	101	44	57	161	81	80	-60	-37	-23

Извод:

Демографската ситуация в община Белослав се характеризира с устойчиво намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост, която е по-ниска от тази за страната, високо ниво на смъртност, отрицателен естествен и механичен прираст, намалява делът на населението в трудоспособна възраст.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

През последните години, отрицателните стойности на естествения прираст остават относително високи и това води до намаляване на демографския потенциал на общината, а това ще играе ролята на ограничаващ фактор за бъдещото ѝ социално-икономическо развитие.

Отрицателният естествен прираст в комбинация с остаряването на населението силно влошава възпроизводствените възможности, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели. Подобряването на социално-икономическата ситуация в общината е една от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на естествения прираст.

2.2. Икономически показатели, активност на населението и пазар на труда

Показателите за заетостта и безработицата са важни индикатори за икономическото развитие, тъй като човешкият фактор е свързващо звено между останалите фактори на производството и от него зависи тяхното пълноценно използване.

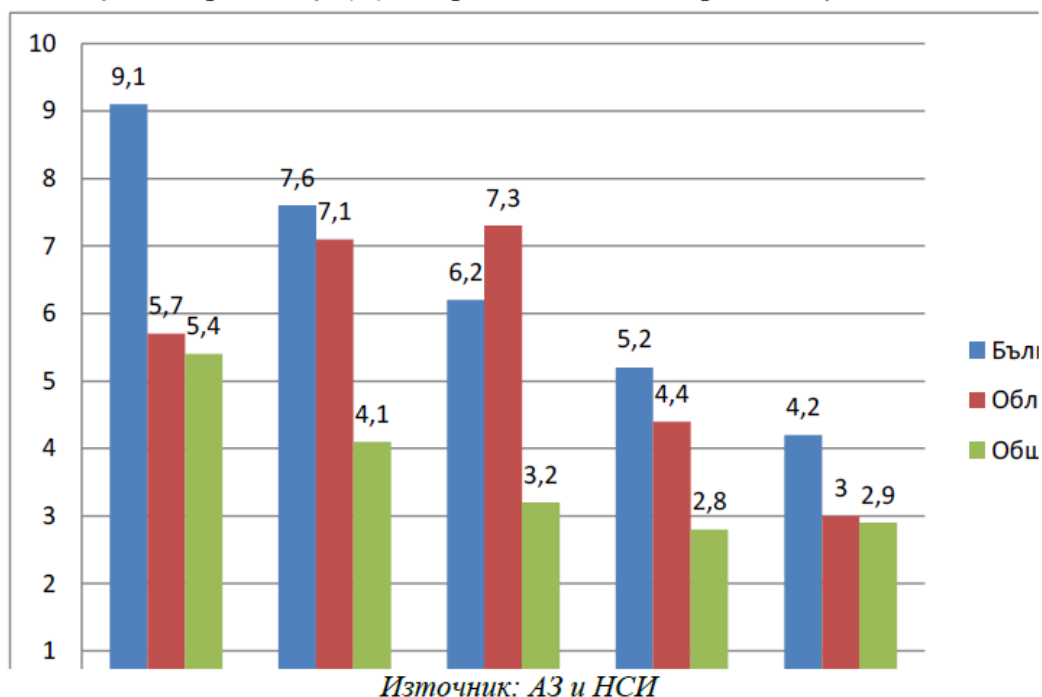
Икономически активното население по същество определя параметрите на работната сила. В тази категория от населението попадат лицата във възрастовата група от 15 до 64 годишна възраст. По данни на ДБТ икономически активни в община Белослав са 5 215 души.

Коефициентът на икономическа активност представлява съотношението между броя на икономически активното население, към населението във възрастовата група 15-64 навършени години (трудоспособна възраст). Към 2019 г. този коефициент е 76,5%, по-висок от този за областта от 71,7% и страната - 73,2%.

Анализ на безработицата

Важен показател за икономическото състояние на общината е средното равнище на безработицата. На Фигура 17 са представени нивата на безработица в Община Белослав, Област Варна и в страната като цяло за периода 2015-2019 г.

Фигура 17 Равнище на безработица (%) в страната, област Варна и община Белослав 2015-2019 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Равнището на безработица за Община Белослав от 2015 г. до 2019 г. отбелязва непрекъснат спад, като през 2019 г. достига до 2,9%. и е по-ниско от средното равнище на безработица на област Варна – 3% и за страната като цяло – 4,2%. Следва да се подчертае, че община Белослав е постигнала значителен напредък по отношение на този показател – нивата на безработица в общината от 2016 г до 2019 г. са под нормалното равнище на безработица (в икономическата теория равнище на безработица между 4-5,57% се приема за естествено или нормално равнище на безработица).

Основният извод при проучване на структурата на безработицата в община Белослав е, че значително голям е дялът на безработните жени (60% за 2019 г.), на хората без специалност и професия (50% за 2019 г.), със средно образование (около 63% за 2019 г.) и на възраст над 45 години (48% за 2019 г.). Равнището на безработица през 2019 г. в община Белослав е нисък - 2,9 %, наравно с равнището на безработица в област Варна (3 %), и значително под средното за страната – 4,2 %.

На областно ниво, всяка година от НСИ се прави изследване за проследяване на индикаторите за бедност и социално включаване, които са част от общите показатели на Европейската общност за проследяване напредъка на страните в борбата с бедността и социалната изолация.

Важно е да се отбележат тези изводи в анализа на ПИРО Белослав, тъй като в област Варна, голяма част от общините, с изключение на областния център са подобни по доходи, и обобщените изводи могат да бъдат приети в голяма степен и за такива общини като община Белослав.

По окончателни данни от изследването, линията на бедност общо за страната за 2019 г. е 413,04 лв средно месечно на лице от домакинството. При този размер на линията, под прага на бедност са били 1 586,2 хил.лица или 22.6 % от населението на страната.

За 2019 г в област Варна размерът на линията на бедност е 441 лв. средно месечно на лице от домакинството, като под прага на тази линия е живяло 21,1% от населението в областта. По този показател област Варна се нарежда на шесто място в страната.

Обща икономическа характеристика на община Белослав

Съгласно теорията на устойчивото стопанско развитие на предприятията в съвременните условия на глобална икономика, темпът на икономическо развитие зависи от голямо число определящи фактори на вътрешната бизнес среда и на външната маркетингова среда. За целта, обикновено се прави т.нар. SWOT – анализ на силните и слабите страни на бизнеса в конкретната територия, които предопределят неговото функциониране, както и анализ на шансовете за развитие и/или опасностите пред това развитие, вследствие на влиянието на външната политическа и икономическа среда.

За устойчиво развитие на територията в община Белослав, по-надолу е представено проучване за тенденциите за изменение на общинската икономика в периода 2021 – 2027 г., в последователността, характерна за методиката на устойчивото развитие на регионите:

☐ ☐общо състояние и тенденции за развитие на предприятията в сектора на земеделието и горското стопанство, на индустрията и услугите в общината;

☐ ☐състояние и тенденции за развитие на социалния капитал, т.е. на населението, човешките ресурси и обединяващите ги институции и общности;

☐ ☐състояние и развитие на инфраструктурата за качество на живота на общностите, включително и за опазване и развитие на околната среда в Общината.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Общинската икономика е благоприятно повлияно от достъпа до комуникации, образователни институции и научни центрове, човешки ресурси и отличната транспортна обезпеченост, в следствие на близостта до областния център и интегрираното развитие на Варненската агломерация. Друга силна страна е благоприятното разположение на територията на община Белослав по протежението на Варненско-Белославския езерен комплекс, наличието на пристанища, чрез които се осигурява възможност за транспорт на стоки до страните от Черноморския регион, което подобрява в значителна степен транспортната достъпност на общината и нейната привлекателност за бизнеса.

Съгласно възприетата методика за разработване на стратегически документи за развитие на общините, анализите за състоянието и тенденциите в развитието на местната икономика обхващат обикновено ретроспективен период от няколко години в края на периода, предшестваш целия период на разработване на конкретния документ. За нуждите на целевия икономически анализ се прилагат основни икономически показатели от стопанския анализ, които осигуряват надеждна оценка за състоянието и тенденциите за развитие и екстраполиране към бъдещия програмен период.

В икономическия профил на община Белослав водещо място заема Вторичния икономически сектор (Индустрия) - той включва икономическите сектори, които създават завършен използваем продукт: продукция и конструкция. Тук са причислени сектори: Преработваща промишленост, Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и Строителството, което също е част от Вторичния сектор по приноси по основни икономически данни.

Третичния икономически сектор - сектора на услугите е съвкупност от отрасли и дейности със социално значение. В него се извършват услуги, задоволяващи потребностите на хората. С голямо значение са отраслите: Търговия, Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване, хотелиерство и ресторантьорство, транспорт и складиране, професионални дейности и научни изследвания, здравеопазване и т.н.

Първичният икономически сектор (Селско, горско и рибно стопанство) винаги е имал третостепенно значение за развитието на общината.

Посочените данни за общата икономическа характеристика на община Белослав дава основание икономическият ѝ профил да бъде определен като индустриален. Водещо място в икономиката има Преработващата промишленост следвана от Транспорт, складиране и пощи, Търговия, а селското стопанство е с ограничено значение.

С цел по-задълбочено проследяване на икономическото развитие на община Белослав е направен анализ на динамиката на основните икономически показатели, данните от които следват.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Таблица 3 Секторна характеристика на общинската икономика към 2018 г. по основни икономически показатели

Икономическа дейност/сектор	Предприятия	Заети лица	Произвеждана продукция	Нетни приходи от продажби	ДМА
	брой			хил. лв	
ОБЩО:	308	2008	185 676	217 621	359 010
Първичен (Селско, горско и рибно стопанство)	23	37	869		
Вторичен (Индустрия)	37	870	67 425		
Третичен сектор (Услуги)	248	1101			
Селско, горско и рибно стопанство	23	37	869	934	..
Преработваща промишленост	34	870	67425	..	..
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	3	..	..	..	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	120	..	30053	..
Строителство	19	168	..	..	2339
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	129	373	9887	37393	1758
Транспорт, складиране и пощи	19	153	10893	10986	1700
Хотелиерство и ресторантьорство	18	30	266	411	15
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5	16	400	365	222
Операции с недвижими имоти	6	6	103	103	..
Професионални дейности и научни изследвания	11	15	749	775	257
Административни и спомагателни дейности	5	13	219	158	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	9	16	488	467	160
Други дейности	23	26	293	289	5

Източник: НСИ

Броят на предприятията в община Белослав през периода 2015-2018 г. нараства с 9,4% - от 292 през 2015 г. на 308 през 2018 г. (Таблица 4)

Таблица 4 Брой на предприятията в община Белослав по икономически дейности 2015-2018 г.

Икономически дейности	Предприятия (брой)			
	2015 г	2016 г	2017 г	2018 г
Общо	292	287	292	308
Селско, горско и рибно стопанство	29	26	24	23
Преработваща промишленост	39	30	33	34
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	3	..	3	3
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	3	5	..	..
Строителство	12	12	15	19
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	116	120	125	129
Транспорт, складиране и пощи	16	19	16	19
Хотелиерство и ресторантьорство	25	20	15	18
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	3	5	5
Операции с недвижими имоти	5	4	7	6
Професионални дейности и научни изследвания	5	7	8	11
Административни и спомагателни дейности	..	4	4	5
Хуманно здравеопазване и социална работа	15	12	10	9
Други дейности	17	20	22	23

Източник: НСИ

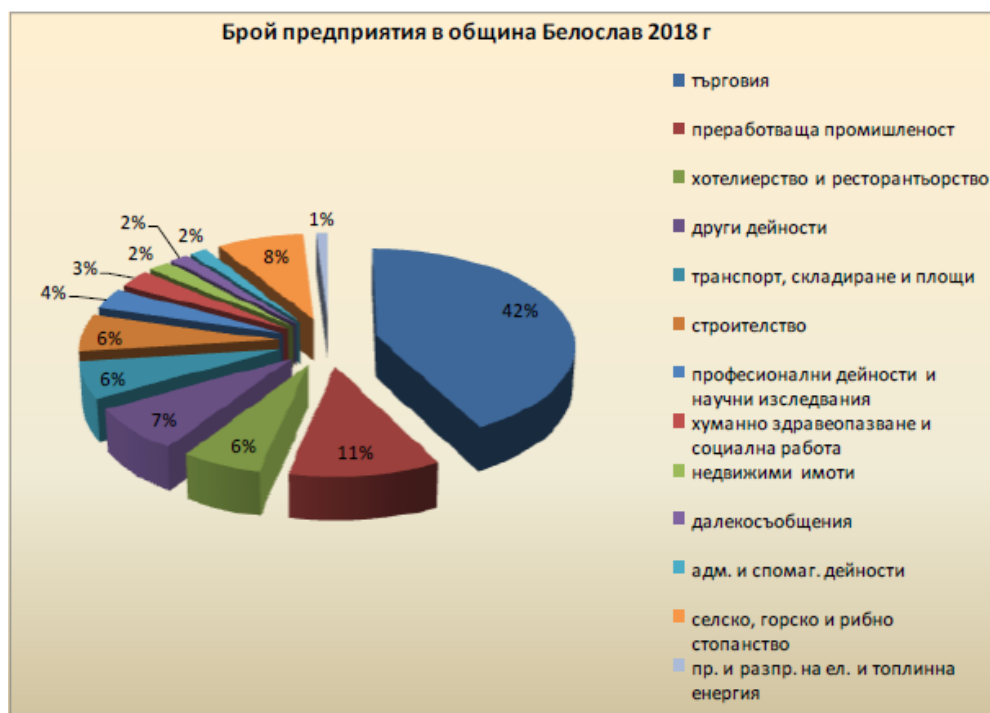
Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Най-голям относителен дял имат фирмите, работещи в областта на търговията, като през годините дялът им относително се запазва: 39,7% през 2015 г., 41,8% през 2016 г., 42,8% през 2017 г. и 41,88% през 2018 г.

Това се обяснява с факта, че в сектора на услугите по-лесно се стартира самостоятелен бизнес, тъй като е необходим предимно човешки ресурс за осъществяване на дейността, докато в промишлеността са необходими значителни инвестиции в ДМА и оптимизиране на останалите за разходи, суровини и др.

Следва дялът на преработващата промишленост, селското стопанство, транспорт и т.н. (Фигура 3):

Фигура 3 Брой предприятия в община Белослав – 2018 г.

Източник: НСИ

Преобладаваща част от предприятията в община Белослав – 93% са микро, с до 9 заети лица (Таблица 8). Следват ги малките фирми с персонал от 10 до 49 човека, като липсват средни и големи предприятия. Тази тенденция трайно се запазва и се явява характерна за профила на икономиката на общината.

Таблица 8 Разпределение на нефинансовите предприятия в община Белослав по групи предприятия според заетите в тях лица за периода 2015 -2018 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Групи предприятия според заетите в тях лица	2015	2016	2017	2018
Микро до 9 заети	269	264	267	286
Малки от 10 - 49	15	17	18	14
Средни 50 - 249	--	--	--	--
Големи над 250	--	--	--	--
Общо	292	287	292	308

Местната индустрия на община Белослав е доминирана от тежката промишленост и тя има структуроопределящо значение за икономиката. Като крупни стопански субекти могат да се определят:

"МТГ-Делфин" АД - единственият завод в България, който изгражда високотехнологични и сложни плавателни съдове и днес изнася над 95% от продукцията си. В завода преминават ремонти средно 60 плавателни съда на година с общ тонаж над 1 500 000 т DWT.

Дружеството разполага с два Плаващи дока с товароподемност съответно 18 000 т и 8 500 т.; кейови места с дължина 1250 м и газене 6 м; закрити цехове – корпусен, тръбарен, монтажен, електромонтажен и механичен; 4 закрити и 3 открити складови пространства.

„ТЕРЕМ - КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД – заводът е разположен на брега на Варненското езеро и има статут на пристанище със специално предназначение. В дружеството работят над 450 служители. Специализиран е в комплексен ремонт на кораби и подводници; Доков ремонт; Корабостроене на малки многоцелеви и специални кораби; Реконструиране и модернизация на кораби; Всички видове стоманени работи;. Експресен спектрален анализ на метали и материали; Ремонт на оръжия, радарни станции и оборудване; Ремонт на въоръжение и много други (вкл. електронни, резервни части и спасителни средства).

Преструктурирането на сектора през последните две десетилетия намира отражение и в предвижданията за следващите 15 години. Ще се запазят тенденциите за развитие на онези сегменти, които са свързани предимно с рекреационната индустрия и водните спортове и строителство на плавателни съдове за отход. Паралелно с това се очаква да се развият онези сектори, които изискват високо квалифицирана работна ръка като производство на модерни енергоефективни двигатели, на уреди и апарати за измерване, изпитване и навигация.

Това развитие е свързано предимно с ефективно използване на терените, в които извършват дейността си действащите фирми в съответствие с изискванията на ЗУТ, ЗУЧК и ЗМПВВППРБ. Акваториалните части, в които извършват част от операциите си кораборемонтните и корабостроителните заводи също следва да бъдат реновирани и разширени при необходимост в съответствие с изискванията на ЗМПВВППРБ.

"ИНХОМ" ООД - заводът е разположен на брега на плавателния канал между Варненското и Белославското езеро, непосредствено до южния пристъп на градския ферибот. Специализиран е в производството на малки бутилки за парфюмерия, козметика, алкохол, подправки, технически стъкла – по размери на клиента.

Запазено е производството на уникални малкосерийни ръчно духани изделия, сувенири и форми. На територията на завода е изграден музей на Белославско стъкло от 1893 година с демонстрация на живо. Има изградено собствено ВЕИ – енергия обслужваща само нуждите на производството.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Дитсманн Енергоремонт Холдинг“АД, с. Езерово - заводът предоставя проектиране, строителство, производство, доставка, монтаж и ремонт на оборудване, съоръжения и метални конструкции с предназначение за топлоелектрически, топлофикационни, атомни и водноелектрически централи, минна и нефтена промишленост и прилежащата им инфраструктура.

ТЕЦ “Варна”ЕАД - втората по големина топлоелектрическа централа в България и на Балканския полуостров. Разположена е на северния бряг на свързаното с Черно море Варненско езеро, на 12 километра от град Варна. Топлоелектрическата централа е с обща инсталирана мощност 1260 МВт - шест моноблока блока по 210 МВт, от които в експлоатация са 3 моноблока по 210 МВт. Основната ѝ дейност е свързана с производство на електроенергия, строителни работи и ремонтни дейности в областта на производството на електрическа енергия, пристанищна дейност, свързана с разтоварване на въглища.

„Олива“ АД, с. Разделна – заводът е специализиран в производство на сурово и рафинирано слънчогледово масло.

На територията на общината функционират и някои основни специализирани предприятия:

Мебелна къща Никора – производство и търговия с мебели

„Белос-М“ ООД - производство и търговия с арматура

„Металпласт-2“ ООД – производство на отливки от черни и цветни метали и механичната им обработка.

“Трансинс Индъстри” АД - търговията с метални отпадъци

“Газтрейд” АД- складова база за горива.

Развитието на добивната промишленост е свързано предимно с възможностите за строителни материали в района на град Белослав и с. Разделна. Перспективите са свързани с навлизането на технологичен бизнес и инвестиции в съвременни технологии в съществуващите предприятия. Наличието на Варненско-Белославския езерен комплекс, който е свързан с Черно море, близостта до транспортния и комуникационен възел гр. Варна осигурява достъп до евтин воден транспорт и позволява чрез активен маркетинг да се създават контакти за експорт на продукцията и развитие на нови пазарни възможности.

Строителство

През 2018 г. строителството в общината е представено от 19 предприятия при 12 през 2015 г. (ръст от 63%), които съставляват 6% от общия брой на нефинансови предприятия в общината. (Таблица 11)

Таблица 11 Предприятия в сектор Строителство в община Белослав 2015-2018

Икономически дейности	2015г. 2016 г		Предприятия (брой)	
	2015г.	2016 г	2017 г	2018 г
Общо	292	287	292	308
Строителство	12	12	15	19

2.3.3. Услуги

Сферата на услугите е представена от Търговия, Хотелиерство и ресторантьорство; Транспорт, складиране и пощи; Хуманно здравеопазване и социална работа; Операции с недвижими имоти; Професионални дейности и научни изследвания; Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Броят на предприятията от сферата на услугите функциониращи на територията на община Белослав през 2018 г. са 202, или 65,6% от общия брой на нефинансовите предприятия в общината. През 2018 г., най-голям относителен дял имат търговските предприятия: те наброяват 129 и съставляват 42% от всички предприятия на територията на община Белослав. През същата година е отбелязан най-значителен ръст на предприятията в сектор “Професионални дейности и научни изследвания“, като в сравнение с 2015 г. са се увеличили с 6 – или 83,3% ръст. Значително е намалял броя на предприятията в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ от 25 броя през 2015 г. на 18 през 2018 г.

Таблица 13 Брой предприятия в сектор Услуги в периода 2015 г. – 2018 г.

Икономически дейности	Предприятия (брой)			
	2015 г	2016 г	2017 г	2018 г
Общо за всички предприятия	292	287	292	308
Общо за сектор Услуги	185	194	190	202
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	116	120	125	129
Доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	3	5	..	..
Транспорт, складиране и пощи	16	19	16	19
Хотелиерство и ресторантьорство	25	20	15	18
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения	..	3	5	5
Операции с недвижими имоти	5	4	7	6
Професионални дейности и научни изследвания	5	7	8	11
Административни и спомагателни дейности	..	4	4	5
Хуманно здравеопазване и социална работа	15	12	10	9

Основни представители на сектора са: „Трансинс Индъстри“АД – търговия с метални отпадъци, „Ти Ай Метълс“ЕАД, „Еко Варна“ЕАД, „Транметълс –Варна“ЕАД, „Трансинс Рециклираща компания“АД, „Денислав“ООД – производство и търговия на хляб и хлебни изделия, „Газтрейд“АД - дружеството изгради резервоарен парк за пропан-бутан към обект Пристанище за обществен транспорт от регионално значение за горива. Това е най-голямата складова база за горива в Югоизточна Европа. С реализирането на проекта, България може да внася горива от Близкия Изток, Северна Африка, Русия и др.

2.3.4. Селско и горско стопанство

Сектор селско и горско стопанство през 2018 г. е представен от 23 предприятия, или 7,5% от общия брой на нефинансовите предприятия в община Белослав. В периода 2015 – 2018 г се наблюдава намаляване на броя на селскостопанските предприятия, които от 29 през 2015 г. стигат до 23 през 2018 г. или е отчетен спад от 20%.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Таблица 16 Основни икономически показатели в селско и горско стопанство 2015 г. -2018 г.

Икономически показатели	2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.	
	с.с.	общо	с.с.	общо	с.с.	общо	с.с.	общо
Произведена продукция (в хил.лв)	1125	90 143	868	76 259	857	169 257	869	185 676
Нетни приходи от продажби (в хил.лв)	1100	129 400	837	105 041	775	142 189	934	217 621
Заети лица (брой)	29	2 028	26	1 952	24	1 972	23	2 008

Баланс на територията

Общата площ на община Белослав, съставлява 1.6% от територията на област Варна и около 0.4% от територията на Североизточния район. Делът на земеделските територии от общата територия на общината по данни на информационна система ферма WIN е около 31 389,200 дка или 59,6%. Баланса по видове територии по предназначение в различните землища е както следва:

Таблица 21 Земеделски стопанства в община Белослав 2015-2019г.

Вид дейност	2015 г	2016 г	2017 г	2018 г	2019 г
Общ брой земеделски стопанства	62	64	61	51	46
в т.ч. площ на обработваемата земя (в хектари)	1460,807	1455,658	1440,96	1458,157	1433,49
в т.ч. брой зем.стопанства в които се отглеждат животни (брой)	28	33	30	22	21
Юридически статут на стопанствата					
в т.ч. юридически лица	12	8	8	9	8
в т.ч. физически лица	50	56	53	42	38

Източник: Областна служба по земеделие Варна

3. Анализ по компоненти на околната среда

3.1. Атмосферен въздух

Състоянието на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се оценява чрез анализ на получените от пунктовете за мониторинг данни и сравнение на измерените концентрации за контролираните замърсители с нормите да КАВ, установени с нормативни актове. Качеството

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

на атмосферния въздух (КАВ) в Република България се следи от Министерството на околната среда и водите чрез Националната система за наблюдение, контрол и информация. За целта територията на страната е разделена на райони за оценка и управление на КАВ. Екологичният статус на качеството на атмосферния въздух се определя въз основа на основните контролирани показатели, регламентирани в Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух (В сила от 29.06.1996 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019 г.) се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число – подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми.

Законът за чистотата на атмосферния въздух определя 11 основни показателя за качество на атмосферния въздух. Основните показатели, характеризиращи КАВ в приземния слой са: суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел, живак и арсен.

Съгласно дефиницията „Качество на атмосферния въздух” е състояние на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Основните замърсители в атмосферния въздух вредни за човешкото здраве са: азотен диоксид, серен диоксид, прах и финни прахови частици, бензин, олово, кадмий, арсен полиароматни въглеводороди, толуол, амоняк, фенол и серовъглеродород.

За контролиране на основните и допълнителни показатели на територията на страната се разполагат пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, като част от Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг, подсистема – „Въздух”.

Община Белослав е с нисък потенциал за замърсяване на атмосферния въздух, няма значими източници на емисии и не спада към зоните, в които са превишени нормите за КАВ или горните оценъчни прагове.

На територията на общината няма инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци, които да замърсяват атмосферния въздух.

В общината не са констатирани превишения на нормите за КАВ, поради което не се предвиждат планови контролни измервания с мобилна станция. Общината се характеризира с висока чистота и добро качество на атмосферния въздух. Няма установено превишаване на ПДК, климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой. В общината няма съществени промишлени източници на емисии във въздуха.

Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за ограничаване на емисиите с високо съдържание на сяр.

По класификация (съгласно Приложение №1 към чл.10, ал.3 и 4 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух) пунктовете за мониторинг биват:

1. Транспортно – ориентирани (Т) пунктове за мониторинг са тези, при които броят на МПС, преминаващи в кръг с радиус 50 м, е не по-малък от 2500 превозни средства на денонощие.
2. Промислено – ориентирани (П) пунктове за мониторинг са тези, при които има преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

3. Градски фонові пунктове за мониторинг (ГФ) са тези които са разположени в застроената част на град, които не отговарят на критериите по т.2.
4. Извънградски фонові пунктове за мониторинг (ИФ) са разположените на 3-10 км от град, които не отговарят на критериите по т.2 и 3.
5. Регионални пунктове за мониторинг (Р) са разположените на 10-50 км от град, които не отговарят на критериите по т. 2 и 3.
6. Отдалечени пунктове за мониторинг (О) са разположените на повече от 50 км от град, които не отговарят на критериите по т.2 и 3.

Съгласно районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (чл.30, ал.1 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух) Община Белослав попада в „райони, в които нивата на един или няколко замърсителя са между съответните горни и долни оценъчни прагове.”

Природните фактори, географските и метеорологични условия са основна предпоставка, която гарантира чистотата и доброто качество на въздуха в общината.

Замърсяването на атмосферния въздух от транспорта е свързано с лошото състояние на моторните превозни средства, качеството на използваните горива, организацията на движението, състоянието на улиците и пътищата. Този вид замърсяване на въздуха заема все по-голямо място в общото замърсяване, поради увеличението на броя на автомобилите, дългия срок на експлоатацията им, лошата материално – техническа база за поддържането им.

Замърсяването на въздуха от строителни дейности е главно от прах и твърди частици. Практически то не оказва съществено влияние за състоянието на атмосферния въздух в общината.

Комунално-битовите дейности са едни от основните, замърсяващи въздуха в община Белослав. Замърсяването е главно през отоплителния сезон и е причинено от използването на лошокачествени твърди и течни горива –нафта, въглища, брикети, дърва.

Мерките, които общинското ръководство предприема за намаляване на замърсяването на въздуха са концентрирани както в центъра на общината, така и в останалата и част, те са свързани преди всичко с опазване на чистота на града и благоустройството, градоустройственото и контрол по замърсяването от промишлени предприятия, прилагане на мерки за енергийна ефективност, газификация на общински сгради и др.

Съгласно утвърдения списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух от МОСВ за община Белослав не се изготвят индивидуални програми за намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух.

В общината няма съществени промишлени източници на емисии във въздуха.

Отопителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. С използване на екологично чисто гориво – газ за отоплителните инсталации, замърсяването чувствително намалява. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за ограничаване на емисиите с високо съдържание на сяра.

ИЗВОДИ:

В община Белослав не са констатирани превишения на нормите за КАВ, поради което не се предвиждат чести планови контролни измервания с мобилна станция. Общината се характеризира с добро качество на атмосферния въздух. Няма установено превишаване на ПДК, климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой. В общината няма съществени промишлени източници на вредни емисии във въздуха.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. С използване на екологично чисто гориво – газ за отоплителните инсталации, замърсяването чувствително ще намалее. Желателно е да се търсят и използват нови енергийни източници, което би допринесло за ограничаване на емисиите, свързани с използването на течни и твърди горива, които се характеризират с високо съдържание на сяра.

За намаляване на количеството енергия за отопление е необходимо да се стимулират технологии, намаляващи топлинните загуби, изпълнението на енергийно ефективни мероприятия - топлоизолации и подмяна на дограми с нисък коефициент на топлопроводимост и използването на алтернативни източници на енергия - напр. слънчева енергия, за което климатичните дадености в общината са изключително благоприятни.

3.2. Води

Оценката за състоянието на водните тела (повърхностни и подземни) е част от Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) и се актуализира на всеки шест години. В ПУРБ 2016-2021 г. за Черноморски район е изготвена оценка за състоянието на повърхностните и подземни водни тела на база данните от мониторинга през периода 2010-2014 г. Допълнително Басейнова дирекция „Черноморски район” (БДЧР) изготвя междинни оценки за състоянието на водните тела и ежегодни доклади за състоянието на водите, включващи анализ на резултатите от мониторинга през предходните години. Мониторингът бива контролен и оперативен.

Съгласно чл.169, ал. 2 от Закона за водите (в сила от 28.01.2000 г. с посл. изм. и доп. ДВ бр.44 от 13 май 2020 г.), мониторингът на водите и на зоните за защита на водите осигурява съгласуван и изчерпателен преглед на състоянието на водите във всеки район за басейново управление. Мониторингът се извършва по одобрени от Министъра на околната среда и водите програми, разработени от басейновите дирекции в съответствие със спецификата на водните тела и техните характеристики.

Мониторинговите пунктове се определят въз основа на оценка на риска, натоварването и агресивната дейност върху водните тела. Изборът на показатели за анализ е въз основа на вида и количеството натиск, изразяващ се в концентрацията на наблюдаваните замърсители. Оценката на химическото състояние на повърхностните водни тела, замърсяващите вещества се съпоставят с определени стойности на стандартите за качество, въведени с Директива 2008 /105/ на Европейския парламент и на Съвета от 18.12.2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите изразена в Наредба за стандарти за качество на околната среда. Рамковата Директива за водите въвежда екологични норми за качество на водните ресурси. Съгласно нея екологичното състояние на водните екосистеми се определя като много добро, добро, лошо или много лошо. При извършването на оценката на риска водните тела се класифицират в следните категории:

- водни тела в риск – не е необходимо допълнително охарактеризиране или допълнителни мониторингови данни;
- водни тела, които е възможно да са в риск, за които има вероятност да не постигнат екологичните цели, но са необходими допълнителни мониторингови данни;
- водни тела, които не са в риск – не е необходима допълнителна оценка и допълнителни мониторингови данни.

Водните ресурси на община Белослав са от повърхностни и подземни води.

• Повърхностни води

РИОСВ – Варна няма компетентност и не участва в провеждане на мониторинг на повърхностни води. Съгласно Закона за водите, чл.155, ал.1, т.4, буква „б“, директорът на съответната басейнова дирекция планира и участва в провеждането на мониторинга на водите,

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

обобщава и анализира данните от проведения мониторинг, в това число за химичното и екологичното състояние на повърхностните води.

Водните ресурси на общината се формират от Белославското езеро, което е шестото по големина естествено езеро в България с площ 3,9 кв. км. и обем около 9 млн. куб. м. вода., и реките Провадийска и Девня, които се вливат в езерото. На територията на общината е разположена и малка част от Варненското езеро, като двете езера са свързани с плавателен канал. Експлоатират се и четири сондажа с общ дебит 161 л./сек. Подземните водни ресурси са от малмоваланжкия водоносен хоризонт, пресни до слабо минерализирани с преобладаване на калциев и магнезиев хидрокарбонат, които са подходящи за ежедневна употреба.

Белославско езеро – шестото по големина естествено езеро в страната, в миналото е било напълно закрит сладководен лиман, свързан с Варненското езеро чрез плитка заблатена река. След прекопаването на т.н. “стар канал” през 1923г., а по-късно и т.н. “нов канал” през 1971-1976г. баланса и качеството на водите в езерата и каналите се променя. Особено характерно е увеличаването на солеността на водите, дължащо се на увеличения вток на морски води чрез Варненско езеро. Голямо влияние върху водите оказва удълбочаването и разширяване на двата канала с цел превръщането им в корабоплавателен канал и изграждането на пристанище Варна-запад.

Сега Белославското езеро е с дължина 3.9 км, средна ширина 1 км, площ 3.9 кв.м., средна дълбочина 2.3 м. В разглеждания район е разположен и канал 2, свързващ Варненско и Белославско езера и обезпечаващ корабоплаването до пристанище Варна-запад и фериботния комплекс. Дължината му е 10км, ширина 106м, дълбочина 12,5м. На територията на Общината е разположена и малка част от Варненско езеро, като двете езера са свързани с плавателен канал.

Река Провадийска –извират от Шуменското плато. Дължината и е 119 км. , като само два от тях преминават през територията на Общината , но поради силното антропогенно натоварване в тази част , се разглежда цялото поречие. Водосборната област на реката е 2132 кв.км. Чрез р.Провадийска в Белославското езеро заустват и силно антропогенно натоварените води на р.Девненска и шламоотвал Падина. При заустването на реката, в западния край на Белославското езеро , е изграден утайтел на р.Провадийска. Целта му е задържане на твърдия / естествен и техногенен / отток от р.Провадийска. Утайките от утайника се препомпват в три депа.Тези депа са предназначени да поемат основно промишлените утайки. Източници на тези утайки и наноси са реките Провадийска и Девненска.

Река Девненска - извън територията на Община Белослав , но оказва съществено влияние върху водите на р.Провадийска и Белославското езеро, дължина 27 км. Приема водите на големи карстови извори, но в долното си течение преминава през силно индустриализирания район на девненски предприятия. Евентуални замърсители са от Девня Цимент АД , Солвей Соди АД , Полимери АД, Агрополихим АД, ПСОВ Девня, ТЕЦ Девен

Шламоотвал Падина– зауства в р.Провадийска механично пречистени, но обикновено силно алкализирани води , с високи концентрации на хлориди.

Харамийско дере– дължина 7 км , площ на водосборната област-25.6 кв.км.

Дере Бялата вода- 4.3 км , площ на водосборната област 10 кв.км

Белославско дере-дължина 8.5 км. Площ на водосборната област 23.5 кв.км.

Деретата имат сезонно наличие на води, пряко свързани с падналите валежи, а също така и с антропогенните дейности.Времето на пълноводие в реките и деретата е около 5 месеца-в периода I –V, а на маловодие около 4 месеца- м. VIII - XI .

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Върху количеството и качеството на повърхностните води оказват влияние главно климатичните и антропогенни фактори.

Проектна категория

Водите и водните обекти се опазват от замърсяване и увреждане чрез ограничаване или пълна забрана за изпускане на опасни и вредни вещества и количества, които застрашават биологическото разнообразие на обекта, чрез изграждане на пречиствателни станции и съоръжения, установяване на режим на водоползване и др. За целта се разработват и утвърждават проекти за категоризация на повърхностните и подземни води във водните обекти или в части от тях.

Категоризацията на водите във водни обекти, съдържащи **повърхностни води**, се извършва според тяхното предназначение и с оглед поддържането на водните екосистеми, като се вземат предвид и съществуващите права на ползване и наличното натоварване.

Категорията на водоприемниците се определя, като се изхожда от перспективите за използването им. Повърхностните води, в зависимост от използването им и съгласно действащата нормативна база към момента, се разпределят в четири категории водоприемници:

- I категория- води, които се използват за питейни нужди, в хранителната и други промишлености, изискващи качества на питейни води, в плувни басейни и др.
- II категория- води, които се използват за водопой на добитък, воден спорт, културни нужди, рибовъдство и др.
- III категория- води, които се използват за напояване, за промишлеността и др.
- IV категория- води, за които не се предявяват определени изисквания и използването им е възможно само след конкретно решаване за всеки отделен случай

Съгласно тази категоризация водите на р. Девненска и р. Провадийска трябва да отговарят на изискванията за III категория водоприемник, водите на деретата-на II категория, Белославско езеро - на II категория, като за някои показатели се вземат нормите, характерни за морски води.

Съгласно национална класификационна система, създадена за целите на Рамковата Директива по водите и европейската екологично законодателство, съществуват пет категории, характеризиращи състоянието на повърхностните води: много добро, добро, умерено, лошо, много лошо.

Съгласно тази система състоянието на Белославското езеро по отношение на разтворен кислород е от умерено до много добро, на БПК 5 – умерено, амониев азот – от добро до лошо, нитритен азот- от лошо до много лошо, нитратен азот- от добро до много добро, фосфати- от добро до лошо. Потвърждава се оценката, че проблеми има при замърсяването с амониев азот, нитритен азот и фосфати. Това е характерно за Белославското езеро, дължи се главно на вноса от р.Девненска, р.Провадийска и шламоотвал Падина.

Категоризацията на **подземните води** се извършва според тяхното предназначение, като се вземат предвид генетичните фактори за формиране на качествата им, както и според тяхната уязвимост.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

За **отпадъчните води** от различни видове производствени дейности, включително и за отпадъчните води от пречиствателните станции на населените места, се определят емисионни норми, изразени като пределно допустими концентрации.

При издаването на разрешителни за ползване на водния обект за заустване на отпадъчни води, вписаните условия и изисквания в съответните разрешителни, в това число индивидуални емисионни ограничения, имат за цел да се осигури приетата вече категоризация на съответния воден обект.

Индивидуалните емисионни ограничения в разрешителните за заустване на отпадъчни води на съответния обект не могат да бъдат по-малко строги от емисионните норми за съответния вид дейност. По изключение, с писмено разрешение от Министъра на околната среда и водите, може да се допусне и обратното.

Влиянието, което оказват отпадъчните води върху качествата на водоприемниците и произтичащите от това последствия, зависи от дебита и характера на водоприемника, от вида и количеството на замърсяващите вещества, от режима на постъпване и др.

Нормите-ПДК, по различните видове показатели, съдържат редица общи изисквания към водата на водоприемника след смесването ѝ с отпадъчните води в мястото на водоползване.

За водоприемниците, които са замърсени над допустимите норми, замърсеността на изпусканияте в тях отпадъчни води не трябва да бъде по-висока от пределно допустимата за дадения водоприемник.

Състояние на повърхностните води, обекти замърсители и замърсяващи вещества

Състоянието на повърхностните и подземни води в Община Белослав е в зависимост главно от антропогенното натоварване от обекти на промишлеността, транспорта и селското стопанство.

Антропогенното влияние започва с прокопаването на стария канал през 1904г., но особено се засилва след изграждането на Девненския промишлен комплекс, новите плавателни канали и пристанище Варна запад.

Наблюдението и контрола върху състоянието им се осъществява съгласно Закона за водите посредством НАСЕМ / Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг / , подсистема "Контрол и опазване на водите" на МОСВ.

Цялата дейност по мониторинговите програми, съгласно Наредба 5/08.11.2000г за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на Националната система за мониторинг на водите, се осъществява от БДЧР / Басейнова Дирекция за Черноморския Регион / -Варна. Периодически се докладва се пред Европейската агенция по околна среда / ЕАОС / .

Изпълнението на пробонабирането и анализирането на водните проби се осъществява от регионалните звена на ИАОС / Изпълнителна агенция по околна среда / към МОСВ / Министерство на околната среда и водите / - акредитирани регионални лаборатории.

Мониторингът на повърхностни и подземни води в Р.България се изпълнява съгласно Заповед РД 867 / 28.11.2007г. на Министъра на околната среда и водите.

Тази заповед определя пунктовете, периодичността и вида анализи. Всички те са съобразени с изискванията на Закона за опазване на водите, Рамковата Директива и изискванията на европейското законодателство за опазване на водите.

Белославско езеро

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

За периода са наблюдавани два пункта- Белославско езеро-запад / срещу устието на р.Провадийска / и Белославско езеро-изток / при заустването на т.н. "бял канал" и Стойчово дере/. През 2008г , съгласно новата заповед , пунктовете се увеличават с още един- канала между Белославско и Варненско езера.

Изследвани са температурата на водата, активна реакция рН, електропроводимост, кислородни показатели: разтворен във водата кислород в мг/дм^3 и в % , БПК₅

/ биохимична потребност от кислород / , окисляемост ; съединения на азота-амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ азот, азот по Келдал ; съединения на фосфора- фосфати , общ фосфор , нефтопродукти.

Съставът на езерните води се влияе главно от количеството и състава на вливащите се води от р.Провадийска / респ. р.Девненска / и в по-малка степен от вливащите се в източната част Стойчово дере , " бял канал" , Сая дере и директно при претоварни операции с насипни товари и др.

Замърсяването е предимно с биогенни елементи- азот и фосфор, поради което езерото е силно еутрофициран басейн.

Температурният режим на водите се характеризира със сезонни и денонощни промени. През зимата най-ниска температура имат повърхностните слоеве, съответно през лятото най-висока. Най-студена е водата рано сутрин, най-топла в следобедните часове. Денонощните амплитуди намаляват с отдалечаване от брега. Размерите на денонощните разлики в температурата имат сезонен характер. През зимните месеци денонощните амплитуди на водите в близост до брега са по-малки, а през летните по-големи.

Характерно явление за Белославското езеро е т.н." сгонна циркулация". При нея в резултат на западни ветрове повърхностната вода / която е по-топла / се отнася на изток, а на нейно място се изкачват води от по-дълбоките слоеве, които са по-студени. При това явление често се наблюдава измиране на някои видове дънни риби.

Активната реакция рН се движи от неутрална към слабо алкална. Слабото алкализиране се дължи на увеличението на солени морски води. В някои случаи , обикновено в периода май-септември , повишаването на рН е в резултат на биологични процеси-т.н."цъфтеж на планктона".

Подобна тенденция се забелязва и при електропроводността – от 13200 до 27600 микросименса/см – стойности типични за солени води.

Съдържанието на разтворения във водата кислород е от голямо значение, тъй като от него зависи живота в езерата. Кислородът постъпва във водата от въздуха, когато температурата на водата се понижава, и се отделя в атмосферата , когато температурата се повишава. Поради тази причина най-високи концентрации на кислород се наблюдават през зимните месеци, а по-ниски- през лятото. Кислородът постъпва във водата и при фотосинтеза. Логично е в първоначалния стадий на развитие на процеса "цъфтеж на планктона" да се увеличават концентрациите на кислород. Стойностите на разтворения в езерните води кислород се движат от $8-15 \text{ мг/дм}^3$ при $\text{ПДК} > 4 \text{ мг/дм}^3$. Същият ход следва и наситеността на кислород изразена в %.

Подобна е ситуацията и при показател БПК₅ /биохимична потребност от кислород/. Стойностите са от $2-12 \text{ мг/дм}^3$ при $\text{ПДК} < 15 \text{ мг/дм}^3$. / Графика 1, 2, 3 /

Интересно е поведението на т.н. биогенни елементи – най-вече съединенията на азота и фосфора. Те имат жизнено значение за живите организми, необходими са за синтеза на органичното вещество.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Източниците на биогенни елементи са главно от две посоки- от битов вток в езерото и от отпадъчни производствени води , внесени от р.Провадийска и дейността на пристанище Варна-запад. Амониевият азот и нитратният азот не показват отклонения и са под пределно допустимите концентрации.

По отношение на нитритния азот, който е междинен продукт, положението е друго. Годици наред съдържанието на нитритен азот във водите на Белославското езеро е над нормата. При ПДК $< 0.04 \text{ mg/dm}^3$, концентрациите се движат от 0.09 до 0.93 mg/dm^3 . Повсеместно увеличаване годици наред фон на нитритния азот е главно от неорганичен произход вследствие замърсяване от производствени дейности.

При другия биогенен елемент , фосфатите, са регистрирани стойности от 0.03 до 0.96 mg/dm^3 при ПДК $< 1 \text{ mg/dm}^3$. Те също са в границите на нормата.

Често срещано явление, особено в началото на лятото, при рязко повишаване на температурите, е т.н. ”цъфтеж на планктона”. При него се нарушават нормалните хидрохимични условия в езерните води. Вследствие на цъфтежа се получават силни промени в кислородното съдържание и водородния показател, водещи до измиране на някои видове придънни риби и организми.

През разглеждания период не са констатирани сериозни разливи на нефтопродукти в езерото.

По отношение на концентрациите на тежки метали в езерните води изследванията не показват отклонения от фоновите стойности, като оловото, кадмия, никела и живака са дори под откриваемия минимум на метода. Очаква се по-големи концентрации да има в дънните утайки. По принцип съществува тенденция за акумулиране на тежки метали в утайките.

Ако разгледаме състоянието на езерните води в отделните мониторингови пунктове се налагат следните изводи:

5. Концентрациите на амониевия азот са най-високи в пункт Белославско езеро-запад, което е напълно обяснимо – от втока на р.Провадийска, а чрез нея и влиянието на силно алкализирани води от шламоотвал Падина.
6. Концентрациите на нитритен азот са повсеместно наднормени и равномерно разпределени в целия воден басейн.
7. Концентрациите на нитратен азот и БПК₅ са сравнително равномерно разпределени.
8. Концентрациите на фосфати са по-високи в пункт Белославско езеро-изток, вероятно от замърсени дъждовни и природни води, зауствани от “Бял канал” .

Канал 2 – между Белославско и Варненско езера

В канал 2 се заустват пречистени отпадъчни води от ПСОВ Белослав, извършва се корабоплавателна дейност и се осъществява хидравлична връзка между езерата. Каналът се характеризира като преходна зона при разпределението на химическите параметри . Кислородното съдържание е добро, около 10 mg / dm^3 , БПК₅ е в норма – $4-5 \text{ mg/dm}^3$, амониевия азот е по-висок, но все още в границите на ПДК, нитратите и фосфатите отговарят на ПДК, изключение прави нитритния азот, който превишава нормите от 5 до 6 пъти.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Р.Провадийска

Въпреки, че само два километра от реката преминава през територията на Община Белослав, тя оказва съществено влияние на екологичната обстановка, чрез заустването на замърсени води в Белославското езеро.

Реката се наблюдава в четири мониторингови пункта:

- след гр.Провадия, в района на Провадсол
- след заустване на р.Девненска
- след заустване на шламоотвал Падина
- устие, преди заустване в Белославско езеро

Преди гр.Провадия реката е сравнително чиста, с епизодични високи концентрации на неразтворени вещества, дължащи се главно на размътване вследствие силни валежи и по-малко на производствени замърсявания. Характерно е замърсяването с нефтепродукти в района на Провадсол, въпреки изграденото на реката пречистително съоръжение.

След заустването на р.Девненска и шламоотвал Падина, качествата на водите на р.Провадийска рязко се влошават.

Водите на реката при заустването са силно замърсени по отношение на неразтворени вещества, разтворени вещества, хлориди, амониев азот и най-вече нитритен азот. Всички измерени концентрации при него през тригодишния период са значително над ПДК-до четири пъти. Източник на това замърсяване са главно механично пречистените води на шламоотвал Падина, които обаче са силно химически натоварени и водите на р.Девненска. Регистрирани са епизодично завишени над ПДК концентрации на неразтворени вещества, дължащи се най-вероятно на размътване след обилни валежи и пълноводие.

Епизодични завишени концентрации над ПДК са регистрирани и по показател амониев азот. След заустването на шламоотвал Падина в р.Провадийска рязко се увеличават и хлоридите, като се изравняват с тези в езерата- стойности до около 8000-9000 мг/дм³.

През разглеждания период няма регистрирани големи залпови замърсявания и аварийни ситуации. Констатирани са малки разливи на нефтепродукти в акваторията на пристанище Варна Запад, р.Провадийска при Провадсол; периодични замърсявания от шламоотвал Падина по отношение на амониев азот и активна реакция рН; замърсявания от шламоотвал Беглик чаир по отношение на неразтворени вещества.

В Белославското езеро има констатирани епизодични случаи на сигнали през летни месеци за локално замърсяване и измиране на дънни видове риби. При всички тях е констатирано намалено съдържание на разтворен във водата кислород, довело до това. Вероятна причина е т.н явление "цъфтеж на планктона" зауствания на битови и промишлени отпадъчни води по деретата.

Причини за замърсяването от източниците на територията на общината

По –подробно за източниците на замърсяване на водите в Община Белослав е дадено по-горе. По-голяма част от тях са извън територията на Общината, но оказват силно косвено влияние.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Р.Провадийска, заедно със заустващите в нея р.Девненска и шламоотвал Падина са най-сериозните замърсители на Белославското езеро.

Причините за това са:

- факта, че в р.Девненска заустват отпадъчни води от Агрополихим АД, Полимери АД, ТЕЦ Девен и др. без необходимата степен на пречистване ;
- предназначението на шламоотвал Падина е само за механично пречистване-утаител на отпадъчните води. Макар и избистрени, те са силно химически натоварени и оказват негативно влияние на езерото.

Причина за замърсяването на езерото е неефективната работа на пречиствателното съоръжение-нефтоуловител и изпускането на неутаени води от шламоотвала .

Останалите обекти, разположени около езерото и канала, са сравнително по-малки и практически не натоварват антропогенно повърхностните води. По-голямата част от тях заустват битовите и промишлени води в градска канализация и оттам в ПСОВ Белослав.

Потенциални замърсители могат да се окажат и деретата, заустващи в езерото, при проливни дъждове. Потенциални замърсители са и «МТГ Делфин», както и извършването на кораборемонтна дейност по бреговете и акваторията на Белославско езеро.

3.2.4 Подземни, минерални води

От гледна точка на подземните води общината попада в Мизийския хидрогеоложки район-Варненски артезиански басейн. Характерно за тази зона е етажното разположение на водоносните хоризонти, вертикалната хидрохимична зоналност на подземните води, наличие на хидравлична връзка между водоносните хоризонти и др.

В района са оформени следните водоносни хоризонта:

- малм-валанжски
- еоценски
- води в кватернерните / делувиални и алувиални / наслаги

Малм-валанжския водоносен хоризонт е формиран в едноименния карбонатен комплекс, който има повсеместно разпространение в Североизточна България. Комплексът е представен от варовици, доломитизирани варовици и доломити

Еоценският водоносен хоризонт е формиран в еоценски пясъци и варовици.

На територията на Общината има зони на подхранване на подземните води, които могат да бъдат замърсени повърхностно чрез инфилтрация. Това се отнася за еоценския водоносен хоризонт, който е формиран в еоценски пясъци и варовици , които се разкриват някъде и на повърхността. Подхранването в такива зони е пряко от повърхността. Възможности за инфилтрационно замърсяване на територията на общината съществуват в много обекти като промишлени предприятия, депа за отпадъци, шламоотвали , обекти свързани със съхраняване и продажба на нефтопродукти / складове, бензиностанции, мазутни стопанства / и др. Такива са територията на бившия завод Белопал, чиито терени са замърсени със стари отпадъци, негодни материали , битови отпадъци и др. ; ТЕЦ Варна – участъците, замърсени с въглища и въглищен прах ; обектите за кораборемонтни дейности с рискови райони , където са складирани

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

нефтепродукти / бензиностанцията/ , автомивки, места за кораборемонт, струпани метални, строителни и др. отпадъци, режището за скраб и др.

На територията на Североизточна България е открит мощен водоносен хоризонт- малм-валанжски, в отложенията на който са акумулирани пресни студени води, а в причерноморската ивица термални води.

Техен представител е сондаж Р-63 х , намиращ се в двора на бившия завод Белопал. Той е сондиран във връзка с проучвателно експлоатационно сондиране за дълбоки подземни води от валанжския водоносен хоризонт. Задачата на сондажа е да допълни представите за геоложката и хидрогеоложка обстановка и проследяване на температурата по основното движение на водата, акумулирана в малм-валанжския водоносен хоризонт. Дълбочината на сондажа е 1483м. Резултатите от изпитването показват, че сондажът може да осигури вода на самоизлив 18,30 л/сек и температура 30 градуса. Към момента сондажът е консервиран.

Освен този термален сондаж , на територията на бивш завод Белопал има още два сондажа от еоценски водоносен хоризонт. Към момента те също са консервирани.

На територията на община Белослав има и няколко тръбни кладенци, намиращи се на територията на ТЕЦ Варна ЕАД –с.Езерово. Те са от долно-средно еоценски водоносен хоризонт.

Към артезианска помпена станция “Моряк” са ТК-1 с дълбочина 28м; ; ТК-2 с дълбочина 26м ; ТК-3 с дълбочина 31 м.

Към артезианска помпена станция “Игнатиево” са кладенците: ТК 1 -178м дълбочина ; ТК-2 с дълбочина 181.2 м ; ТК-3 с дълбочина 188.8м ; ТК-4- с дълбочина 180м ; ТК-8 – с дълбочина 305.4м ; ТК-9- с дълбочина 81.2м ; ТК-10а – с дълбочина 92м ; ТК-11 – с дълбочина 96м ; ТК-13 –с дълбочина 163.2 м ; ТК-14- с дълбочина 305.7м.

Всички кладенци се използват за битови нужди, промишлено водоснабдяване и за охлаждане.

Много важно е опазването на подземните води от инфилтрационно замърсяване от производствени и битови отпадъци.

Необходимо е да се спазват параметрите на разрешеното водовземане-проектни дебити, разрешени количества и др.

3.3. Земи и почви

Почвата е един от най-важните природни ресурси, основа за съществуването на хората, животните и растенията. В природните екосистеми тя изпълнява определени функции: осигурява среда за развитие на растенията и реализиране на тяхната биопродуктивност, поддържа генетичните ресурси и обитанието на многобройни живи организми. Тя регулира и разпределя водния отток, съхранява водата и служи като буфер на околната среда, като инактивира или разрушава екологично опасните субстанции. Почвата е физическа основа на социално-икономическата структура на човешкото общество, източник е на сурови материали и съхранява геогенното и културно наследство на човечеството. Като компонент на околната среда тя е подложена на вредни въздействия и затова опазването и е от особено значение.

На територията на община Белослав няма определени пунктове от програмата за почвен мониторинг I и II ниво. Няма предприятия, чийто производства замърсяват почвите в района.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Значителна част от почвите са застрашени от ерозия, поради наклонения терен. Програмата за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите за община Белослав, 2023-2028 г. обхваща територията на община Белослав, покриваща площ 60,1 кв.км. разположена в централната част на област Варна. На север граничи с община Аксаково, на изток с община Варна, на юг с община Аврен, на запад с община Девня.

Фигура № I.1-1 Местоположение на община Белослав

Обхват:

В съответствие със Закон за почвите /ЗП/, програмата е координирана с Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите, 2020-2030 г.. ПОУПВФП е разработена при следните ограничения:

- липса на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите на област Варна;
- липса на регистър на площите с увредени почви.

Времева рамка:

Настоящата програма се разработва за 7-годишен период на действие, като по този начин съответства на изискванията на Закона за почвите, съгласно който общинските програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите се разработват за период, не по-кратък от 3 години.

Релеф

Релефът е равнинно-низинен, със средна надморска височина 74м., като в границите на общината са включени терените западно от Варненското езеро и северното подножие на Авренското плато. Територията на общината се пресича от Белославското и част от Варненското

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

езера. Районът около тях се характеризира със стръмни и полегати хълмове. По своите морфологични характеристики, територията на общината е продължение на източните степи и има нахълмена повърхност. Релефът е благоприятен за развитието на промишленост и техническа инфраструктура.

Климат

Според климатичното райониране на България, климатът на територията на община Белослав е умереноконтинентален с преобладаващо влияние на Черно море, средната годишна температура е $13,2^{\circ}\text{C}$, с максимална температура $34,5^{\circ}\text{C}$ и минимална температура -10°C^2 . Зимите са умерено студени, като снежна покривка почти не се задържа, а лятото е продължително и горещо. Средната годишна сума на валежите е 360 мм, която е от най-ниските стойности, измерени в метеорологичните станции през 2017г., като валежите се характеризират с есенно-зимен максимум.

Съществуващо положение

Почви - почвена характеристика, замърсени и разрушени почви

В региона на Белослав се отбелязва съществено разнообразие на почви обусловено от геоложките и природни условия. Най-разпространени са черноземните почви с техните разновидности – типични и излужени отличаващи се с голямо естествено плодородие. По суходолията, долината на р. Провадийска и по терасите на Белославско езеро са разпространени наносните почви представени от алувиалните, делувиални, алувиално – делувиалните и блатни почви. По склоновете на Авренското плато са разпространени сивите горски почви представени от типичните сиви горски почви. Антропогенната дейност през годините е създала съществено количество антропогенни почви представени от насипни и деградирали антросоли. Съществуват значителни терени с активна ерозия, обусловени от изветрителните процеси, геоложките и релефни условия, като на повърхността са разкрити пясъци, пясъци и скали или силно ерозирани пясъчливи почви.

Почвен тип “наносни почви” е представен от почвените видове “алувиални почви”, “делувиални почви” и “делувиално - алувиални почви”, “пролувиални почви” със следните характеристики и разновидности:

Делувиални почви /DELUVIUMSOLS - FAO-UNESCO/ са развити лентовидно и петнисто в северната част по протежение на деретата, източно от Белослав в близост до главния път и по протежение на Провадийска река в южната част на общината, като са представени от няколко разновидности. Първата от тях е “делувиални почви, тежко пясъчливо глинести, временно повърхностно преовлажняващи се, с ниво на подпочвените води повече 5-10 метра” /DELUVIUMSOLS, TEMPORARY SURFACE WATERLOGGING-FAO-UNESCO/. Мощността на хумустния им слой е 60-100cm, като са образувани върху докватернерни седименти, олигоценски глинесто пясъчливи мергели и/или карбонатни олигоценски седименти - ронливи пясъчници, сиво-зелени глинени и аргилити. Делувиално алувиалните глинени са тънкослоести компактни, напукани, неравномерно пясъчливи, сиво-бежови до бежови. “А” - хоризонт има тъмносиво - кафяв до черен цвят. Горният слой от 20-30 cm има рохкаво сложение, а подорницата е уплътнена. Дебелината на плужната пета /30-50 cm/ е с много ниска водопропускливост. Хоризонт “В” имат буцесто - призматична структура, с мощност 80 - 230 cm, като в долните части на “В” хоризонт и “С” хоризонт се наблюдават глееви петна. “С” хоризонт е с много тежко сложение, свързано с голямото количество олигоценски глинени,

² Източник НСИ. Данните са измерени в метеорологична станция Варна.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

обуславящи изключително неблагоприятните общи физични и, физико - механични, физико - химични и водно - въздушни свойства. Карбонатите са измити на голяма дълбочина, почвената реакция на "А" хоризонт е от неутрална до слабо кисела, на "В" и "С" хоризонти неутрална. Почвите са слабо до средно запасени с органично вещество. Съдържанието на хумус $\sim 1\%$ / е в хумусно - акумулативния хоризонт. Аналогична е картината и със съдържанието на общия азот. Установени са високи стойности на магнезий / при моторен сондаж 3/ в хоризонт "В", дължащи се на забавен водообмен. Съотношението магнезий / $MC3$ / :калций достига 50-60%, което е много неблагоприятно и граничи по отношение на агрегирането с рисковия статус. Тези характеристики ни дават основание локални петна от тази разновидност да отнесем към категорията "магнезиево- солнцовати делувиални почви, временно повърхностно преовлажняващи се, образувани върху тежко - пясъкливо глинести материали". Обемната плътност при ППВ е много висока. С най - ниска обемна плътност се характеризира орницата / $1,18 - 1,38 \text{ g/cm}^3$ /, в хоризонт "В" плътността достига $\sim 1,5 \text{ g/cm}^3$, а в по долните пластове до $1,8 - 1,95$. Относителната плътност се движи в границите на $2,69 - 2,75 \text{ g/cm}^3$. Общата порьозност при ППВ е добра в орницата / 5% /, като на дълбочина намалява под 45% в долните части на "А" хоризонт и в "В" хоризонт.

Втората от тях /DELUVIUMSOLS -FAO-UNESCO / е "делувиални почви, тежко пясъчливо глинести" / . Мощността на хумустния им слой е 40-60см, като са образувани върху делувиарни глинени с мощност 30 -120 см , на места с варовити ядки и лещи от фин пясък, върху подложка от олигоценски глинесто - пясъчливи мергели и/или карбонатни олигоценски седименти - ронливи пясъчници, сиво - зелени глинени и аргилити."А" - хоризонт има тъмносиво - кафяв до черен цвят. Горният слой от 20 - 30 см има рохкаво сложение, а подорницата е средно пясъчливо - глинеста. Хоризонт "В" е глинест до глинесто -пясъчлив, с мощност 30 - 120 см без глееви петна. "С" хоризонт е различен от глинени с много тежко сложение, до пясъчливи глинени и прослойки от пясъци, обуславящи по добрите / в сравнение с предходната разновидност / общи физични и, физико - механични, физико - химични и водно - въздушни свойства. Почвите са добре изветрели, съдържат малко количество карбонати, почвената реакция е неутрална.

Делувиално - алувиалните почви /DELUVIUMSOLS – FLUVISOLS -FAO-UNESCO/ са петнисто развити, в южната част на общината в основата на деретата. Почвообразуващия материал е нанос - делувий отложен върху алувия, глинесто пясъчлив, слоест. Почвообразователния процес е трайно настанен, заедно с обрастването с тревна растителност. Хумусният хоризонт е добре очертан с протичащ процес на черноземен тип почвообразуване. Механичният състав е разнообразен, както хоризонтално, така и по дълбочина на профила. Почвите са предимно пясъчливо - глинести. Хумусното съдържание е $\sim 3\%$.

Делувиално – пролувиални почви /DELUVIUMSOLS-PROLUVIUMSOLS -FAO-UNESCO/ и Делувиално – пролувиално - алувиални почви /DELUVIUMSOLS – PROLUVIUMSOLS - FLUVISOLS -FAO-UNESCO/ са слабо представени, петнисто разположени в района на с.Езерово разкрити в североизточно от инсталацията за преработка на отпадъци „Екоинвест Асетс“ АД. Почвообразуващият материал при първите е нанос - делувий отложен върху пролувий, глинесто пясъчлив. Почвообразуващият материал при вторите е нанос - делувий отложен върху пролувий и алувий, глинест. Хумусният хоризонт е добре очертан с мощност 50 - 80 см , пясъчливо глинест до глинест, разположен върху пролувиален слой /50 - 100 см/ от чакъл разнороден полузагладен и пясъци, на места смесен с глинени и глинестопясъчливи материали, следвани от слоест материал от пясъчливи глинени.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Алувиални почви са образувани по заливните тераси на р. Провадийска и Девненска и по най ниската тераса на Белославско езеро, върху алувиалните наноси в землищата на всички населени места в общината. Алувиалните почви са представени от : крайкоритен алувий; централни алувиални почви; крайтерасни алувиални почви с разнороден състав. Почвите са с благоприятни физични, физикомеханични и водни свойства и високо плодородие. “алувиални почви ” /FLUVISOLS - FAO - UNESCO/ са от следните разреди: наситени алувиални почви и тъмни алувиални почви. Хумусното съдържание е ~ 3%. В най - ниската речна заливаема тераса и по северния бряг на езерото преобладават тъмните / Mollic/ алувиални почви, които имат тъмен и наситен с бази / V>50% и pH>5,2/ хумусно - акумулативен хоризонт, оглеен в различни части от високите подпочвени води. Характеризират се като неразвити, формирани главно върху съвременни речни слоести наноси, които продължават периодично да се отлагат. Периодичното промиване, разливанията и отлаганията на нови наноси не позволяват трайно настаняване на почвообразователен процес и обрастване с растителност. Механичният им състав е разнообразен, както хоризонтално, така и по дълбочина на профила. При тях липсват формирани ясни генетични хоризонти, като хумусният хоризонт е слабо очертан само в южната част на предвидената за строителство територия. Мащабни равнинни територии по поречие на Провадийска река са заети от типични алувиални почви с хумусен хоризонт ~45 см, рохкаво сложение, зърнесто - троховидна структура, като под тях следват пластове с различен петрографски и механичен състав. В тези зони почвите са с протичащ процес на черноземен тип почвообразуване.

Почвен тип “*Антропогенни почви* ” /ANTROSOLS-FAO-UNESCO/. Антропогенните почви да представени от почвените видове “насипни антросоли “ и ” деградирани антросоли”

Промислените насипни почви са представени в депа за драгажни маси, които представляват натрупана драгажна маса. Отличават се с отсъствие на плодородие и приблизително съдържание в % на: органичен въглерод - 2; фосфор -0,05; калий - 1,7; желязни окиси; калциеви окиси; карбонати и други. Почвени проби, взети от депата са изследвани за тежки метали и показват следните характеристики:

Показатели	Мерни единици	Резултати	
		Проба 1	Проба 2
Арсен	Мг/кг	0,1	0,1
Живак	Мг/кг	< 0,1	< 0,1
Кадмий	Мг/кг	0,4	0,3
Олово	Мг/кг	22	21
РН		8	8

Вторите представляват натрупана сгуропепелна смес от ТЕЦ. До 2013 са депонирани: сгурия от ТЕЦ - 879 890 t ; пепелина от ТЕЦ - 7 121 387 t. Площта на депото на ТЕЦ е 1046 дка. Територията на депото е рекултивирана, като дейностите са приключили към 2018 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Почвен тип “черноземи“ с почвени видове “типични черноземи“, “излужени черноземи” и “карбонатни черноземи” с разрези съответно: “типичен чернозем средно - мощен, плиткомицеларен, образуван върху варовити мергели и глини”, “ средно до силно излужени черноземи, образувани върху изветрели сарматски варовици и варовити мергели” с разновидност “средно до тежко пясъчливо - глинест” и “карбонатни черноземи, средномощни образувани върху изветрели сарматски варовици ” с разновидност “ пясъчливо - глинести” .

Карбонатните черноземи / CALCIC CHERNOZEMS - FAO UNESCO/ са почвите разпространени най - широко в землищата на Страшимирово, Езерово и частично Белослав. Те са от разрези: “карбонатен чернозем, средномощен, образуван върху льосоподобен изветрял материал от варовити мергели” и разновидност “карбонатен чернозем, образуван върху льосоподобен изветрял материал от варовити мергели - средно пясъчливо - глинест и лекопясъчливоглинест”. Мощността на хумустния им слой е 50 - 60cm, като са образувани върху изветрителни продукти на средно и долно - сарматски варовити отложения и льосовидни пясъчливо - глинести олигоценски материали. В западната част на землището на с. Страшимирово са с по - маломощен хумусен хоризонт 40 - 50cm, пясъчливи и по светли на цвят. Реакцията им е слабоалкална и средноалкална от 7,3 до 8. Съдържанието на хумус е в хумусно - акумулативния и преходния хоризонт – 2 - 3,5%. По зърнометричен състав са - дребнозърнести до праховидни. Отличават се с ниска обемна плътност и много добра порьозност и водопропускливост. Шупването на карбонатите е средно и силно и на места се наблюдава на повърхността. Реакцията е слабоалкална Почвени проби от землището на с. Страшимирово имат следните характеристики:

Почви	Мех.сът.	PH	Хумус %	ОбщN %	P ₂ O
Карб. Чернозем	9,0	7,8	3,7	0,240	-
Карб. Чернозем	14,2	7,3	1,95	0,126	7,8

Типични / обикновени/ черноземи / HAPLIC CHERNOZEMS- FAO-UNESCO/ са развити петнисто заедно с карбонатните черноземи в землищата на селата Езерово и Страшимирово. Почвите имат средно мощен почвен профил, състоящ се от хумусно - акумулативен хоризонт / 30 - 60 cm/ и преходен хоризонт /30 - 50 cm/. Хоризонт “Ск” е представен предимно от почвообразуващата скала със слаби опочвявания. Почвите са пясъчливо - глинести , като карбонатите са измити на повече от 40 cm. Хумусният хоризонт е тъмно - кафяв, с троховидно зърнеста структура. Преходният хоризонт е светлокафяв до бежов, глинесто - пясъклив с наличие на много карбонатни мицели. Почвите са добре запасени със хумус / 2,5 - 3,5%/, отличават се с добри общи физични свойства – добра водопропускливост и добър въздушен режим. Реакцията в повърхностната част на почвата е неутрална, а под 40 cm – слабоалкална.

Излужените черноземи / LEACHED CHERNOZEMS- FAO-UNESCO/ са слабо представени на отделни малки петна върху част от високата заравнена тераса над Белослав и в основата на северните и северозападните склонове на Авренското плато, както и в терени на горския фонд. Срещат се на малки петна във високата равнинна част на землището на гр. Езерово. Те са представени от две разновидности: “Средно до силно излужени черноземи, образувани върху

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

изветрели сарматски варовици и варовити мергели” и “Силно излужени, плиткомощни, образувани върху олигоценски глини и пясъци”.

Първите имат сравнително мощен почвен профил, състоящ се от хумусно - акумулативен хоризонт / 60 - 80 cm/ и безкарбонатен преходен хоризонт /30 - 50 / cm. Почвите са тежко – пясъчливо - глинести, средно до силно излужени. Хумусният хоризонт е много тъмно - кафяв, с троховидно зърнеста структура, като карбонатите са измити над 90 cm /карбонатен мицел в профила почти липсва/. Преходният хоризонт е светлокафяв, уплътнен, тежко – пясъчливо - глинест и с буцеста структура. Водопропускливостта им е добра и варира от 0,6 до 1,3 m/h. Почвите са добре запасени с хумус / 3 - 5%/, отличават се с добри общи физични свойства – добра водопропускливост и добър въздушен режим. Излужените черноземи са подложени на ветрова ерозия, а по склоновете на суходолието и на водна ерозия.

Втората разновидност се отличава с това, че почвите са сравнително плитки, пясъчливоглинести, на места каменливи, уплътнени. Разредът им е слабоизлужени. Запасите на хумус са 2 - 3%, добре запасени с азот, имат добри общи физични свойства. Реакцията е слабоалкална ~ 7,3. Почвени проби в терени горски фонд имат следните характеристики:

Вид	Мех.сът.	PH	Хумус	ОбщN	P ₂ O
Излужен чернозем	27	7,3	1,95	0,126	7,8

Почвен тип “блатни почви “ / GLEYOSOLS - FAO UNESCO / почвени видове “ливадно - блатни “, “торфенисто - блатни ” и “торфено - блатни” с разред съответно “Ливадно блатни средномощни”

Ливадно - блатните почви са естествено генетично разпространените почви по най - ниската разливаема тераса на р. Провадийска. Заемат територии по ниската равна част на северните езерни брегове. В тях има трайно настанена ливадна растителност при високо ниво на подпочвените води – 0,5 – 1m. Почвите имат генетична връзка с алувиално - ливадните почви. Хумусният хоризонт варира от 20 - 60 cm, тъмнооцветен, с рохкав строеж и троховидно - зърнеста структура и глееви петна в долната част на хоризонта. По механичен състав са тежкопясъчливо - глинести до глинести. Богати са на органично вещество - хумус 4,5 - 6,5 % и общ азот 0,22 - 0,35%. Съдържат високо количество карбонати и реакцията им е алкална.

Торфено - блатни са почвите в района на “Ятата” и в периферията на Белославско езеро, където те са в по - голямата част от годината под вода. Профилът им се състои от торфен и глеев хоризонт, като могат да бъдат отнесени към “слабо - мощни”.

Торфенисто - блатни са почвите развити върху заторфени райони. В профила им се различава торфенист и глеев хоризонт, като торфенистият хоризонт се различава от торфеният по това, че върху разложената органична маса - торфът е разположен хумус. Средната част на хоризонта представява полу - разложен торф. Торфенистият хоризонт варира около 20 - 30 cm.

Почвен тип “Сиво - кафяви горски почви - лесивирани” / LUVISOLS LESSIVE – FAO - UNESCO/. Представен е от почвените видове “тъмносиво кафяви горски почви – лесивирани “ и “сивокафяви горски почви - лесивирани”

Типични сиво - кафяви горски почви лесивирани са разпространени по склоновете на Авренското плато, в землището на община Белослав. Профилът им може да се срещне като нормално оформен и непълен. Хумусно - елувиалният хоризонт е плитък ~ 30 cm до маломощен

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

– 10 - 15cm, отличава се със сиво - кафяв цвят, средно – пясъчливо - глинест. Илувиално - метаморфният хоризонт е мощен 60 - 80cm, кафяв цвят, пясъчливо - глинест до пясъчлив. Почвите са образувани върху елувий от варовити мергели. Количеството на хумуса в тях е по – малко - 1,5 - 2,1 %, като 50% от него е концентриран в повърхностните 20 - 30 cm. Реакцията на почвата е слабо алкална. Те са добре аерирани и на места силно ерозирани.

В цялата южна част на Белославската община, по стръмните и наклонени склонове на Авренското плато е развита ерозия. В тези участъци хумусният хоризонт е с намалена мощност, частично изнесен.

Съществуват значителни терени с активна ерозия, обусловени от изветрителните процеси, геоложките и релефни условия, като на повърхността са разкрити пясъци, пясъци и скали или силно ерозирани пясъкливи почви.

Характеристики на земите по населени места

№	Населено място	Площ общо	Обработваема площ	Категории. Преобладаваща категория на земите
		дка	%	
1	Гр. Белослав	37996	23	(III,IV,V,VI)X
2	С. Езерово	9678	43	(III,X,V,VI)IV
3	С. Страшимирово	6696	61	(III,X,VI)IV,V
4	С. Разделна	5555	18	(IV,V)X
5	Общо	59924	33	(III,V,VI)IV,X

ИЗВОДИ:

Почвите са ограничен и практически невъзстановим природен ресурс и е необходимо опазването им да е приоритет на всеки. Само с общи усилия и действия на всички компетентни органи ще се постигнат положителни резултати относно трайното намаляване и/или предотвратяване на дейностите и процесите, водещи до вредни изменения на почвата.

Територията на община Белослав се характеризира със значителна почвена пъстрота.

Сериозен проблем за почвеното плодородие е паленето на стърнища; образуването на нерегламентирани замърсявания на почвите с отпадъци около населените места. Тенденцията е към намаляване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци. Потенциални източници причиняващи замърсяване на почвите са: промишлеността; транспорта; отпадъците; химическите средства, „пренесени” чрез праха и аерозолите по въздушен път; инфилтрацията на замърсени с вредности води; химизацията на селското стопанство (растителната защита –

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

използването на пестициди и минерални торове), строителни и др. дейности в самите населени места.

3.4. Зелена система и биоразнообразие

3.4.1. Защитени зони и биоразнообразие

На територията на населените места в община Белослав няма изготвени планове “зелена система”, или подобни схеми, неразделна част от съществуващите устройствени планове. Липсват и каквито и да са обследвания за статуса на съществуващата зеленина и състояние на растителността в населените места. Обхождането на населените места в община Белослав и направените проучвания бе основание за снемане на най - общ статус на зелената система, без претенциите за изчерпателност и пълнота. Според видове зеленина по функционални характеристики и ползване, различаваме:

Обществени зелени площи

Те имат следните функции:

- рекреационни / задоволяват потребностите от спорт и отдих/;
- естетически и ландшафтноестетически;
- екологични;
- биоклиматични - проветряемост, микроклиматични характеристики;
- мелиоративни – спомагат за укрепването на стръмните терени, както и за преразпределение на повърхностния и подземен отток.

Към тях спадат :

Градини с общоградско значение

С предимно парков ландшафт, обхващащ територията на централни и квартални градинки – обществена зеленина, с предназначение и функции свързани с отдиха и ползване от малки групи хора. В Белослав кварталните градини са с обща площ ~ 35,6дка. Състоянието им е средно и добро, с преимуществено слабо поддържане. В тях изцяло е запазен скелета от трайна декоративна растителност – дървета и храсти. Растителността заема средно – 20 - 40 % от общата територия, групирана в чисти и смесени групи от дървета и храсти. Основните видове използвани за озеленяване са източна и западна туя, айлант, шестил, явор, обикновен и сребрист смърч, сребролистна липа, албиция, гледичия, копривка, обикновен ясен, обикновен кипарис, обикновена ела и други. Храстите са представени от лавровишна, евонимус японика, юниперуси, лигуструм, лоницери – видове, червенолистен бербери, котонеастер дамери, спирея ванхути, форзиция, дейция, филаделфус, червен дрян, цидония, симфорикарпус, тамарикс, люляк и сорбария.

Зелени площи в сервитута на канала

Разположени са по двата бряга на канала, като в регулацията на град Белослав тяхната площ е ~28,4 дка. Състоянието им е средно и задоволително. Растителността заема средно – 15-30% от общата територия групирана произволно в чисти и смесени

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

групи от дървета. Основните видове използвани за озеленяване са: пирамидална топола, бяла топола, сива топола, евроамериканска топола, тритичинкова върба, обикновена върба, миризлива върба, обикновен ясен;

Зелени площи в сервитута на деретата.

Разположени са по протежение на деретата в Белослав, като в регулацията на град Белослав тяхната площ е ~10,45 dka;

Улично и транспортно озеленяване в рамките на населените места

Зеленината, следваща транспортните потоци е лентово разположена край: ЖП - линията Варна – Синдел, край главните транспортни артерии, както и около подстъпите към ферибота. Транспортното озеленяване е изградено предимно с: източна туя, пирамидална топола, акация, линейно разположени или групирани в масиви. В регулацията на селата Езерово и Страшимирово трасето на ЖП - линията е съпроводено от мащабно изградени пояси - масиви от акация /*Rhubinia pseudoacacia*/, чисти, склопени, с пълнота 0,9-1 и дървета на възраст ~ 10 години, в отлично състояние. Общото количество зеленина придружаваща ЖП и водния транспорт е ~ 97,7 dka. Останалата придружаващата транспорта зеленина носи следните характеристики:

Дължина на уличната мрежа с разположени алеино дървета:

за Белослав – 6 163m; за Езерово – 750 m; за Страшимирово - 6000m

Булевардно озеленяване - за Белослав - 1166 m

Обслужващи зелени площи

Мелиоративно озеленяване в промишлените зони

Изградени са мащабни пояси около ПГ „Св. Димитър Солунски“, база на “Трансстрой” представени от масиви: акация /*Rhubinia pseudoacacia* /, на възраст около 15 - 20г в средно състояние; обикновен ясен /*Fraxinus excelsior* / - дървета в средно и добро състояние - единично разположени. Поясите не са поддържани, но независимо от това показват нормална жизненост. Общата площ на мелиоративното озеленяване - пояси около промишлени обекти възлиза на ~ 41,6 dka.

Озеленяване на спортни обекти и спортни съоръжения

Представяват ивици и малки по площ зелени петна съпровождащи обществени сгради. В град Белослав е изграден мащабен парк към стадиона с възможност за разполагане на нови спортни обекти. Сегашната степен на изграденост на последната категория е значително ниска, хаотична, без да следва обща композиция. Перспективното озеленяване в тази категория трябва да се извърши с подробен паркоустройствен план отразяващ измененията в територията и перспективите за експлоатация на спортния комплекс. Общата площ на общественото и спортно озеленяване е ~ 81,6 dka.

Зелени площи в жилищни комплекси

На практика това са предимно оскъдно озеленени площи в околблокови пространства със засадени в тях единични или групово овощни и декоративни дървета и храсти. Представени са от зелени площи в кв. Акациите и ЖК “Младост”.

Озеленени терени с индивидуално застрояване.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Понастоящем зеленината в парцелите с индивидуално застрояване е добре представена. Превес в представянето на видовете имат предимно – орехите и овощни дървета, рози и единични цъфтящи храсти.

Извънселищна зеленина. Горски екосистеми

Формира се от наличието на значителни по размер горски територии – 12919,4 дка специални гори и 860 дка стопански гори.

Горските територии обхващат 13784 дка или 22,79% от цялата територия на общината. Горите са разположени предимно в землището на гр. Белослав – 12311 дка или 89,31% от общия горски фонд и Страшимирово – 889 дка, което е 6,45%. Най - малко гори има в землищата на селата Разделна – 436 дка 3,2%, Езерово – 148 дка или 1,1% от горския фонд.

Територията между ТЕЦ “Варна” и с. Страшимирово, включва гори със специално предназначение /защитни гори/.

Горският фонд включва горите по хълма “Петрич кале” край с. Разделна, хълмообразни територии край ЖП - линията и в землищата на Страшимирово и Езерово, стръмните територии южно и югоизточно от Белослав, склонове по дерета. Разпледелението на горите по функционални типове е следното :

Общо горски фонд		Специални гори		Стопански гори		Гори в ССФ	
dka	%	Dka	%	dka	%	Dka	%
13779,4	100	12919,4	93,7	200	1,5	660	4,7

Специалните гори са:

курортни гори – с площ 1840 дка, разположени в северната част на общината, в землищата на Белослав /северно от канала/, Езерово и Страшимирово. Те са издънкови с преобладаване на келявия габър, цера, мъждряна и култури с преобладаване на акацията

мелиоративни гори – в стръмни участъци и наклонени терени с функции при техническа борба с ерозията. Разположени по стръмните склонове на Авренското плато и деретата в южната част на общината. Преобладават издънкови гори с доминиране на цера, благуна, култури от акация, чер бор и дребнолистна липа.

Горите са представени от :

Естествени горски екосистеми типични за района

Естествено разпространени в този пояс са чистите и смесени гори от благун, цер, космат дъб и келяв габър. В по - ниския етаж се срещат воден габър, мъждряна, шипка, глог, драка, дрян и др. Тези екосистеми заемат райони на дерета по склоновете на Авренското плато. Привързани са към влажни и дълбоки месторастения с по - сух режим на подхранване с води. Основните видове, срещани се тук са различните видове дъб, мъждряна, едролистна липа, обикновен габър. В периферията на екосистемата силно навлиза келявия габър, който се възобновява естествено и издънково. Доминантни видове са: *Quercus cerris* L. – цер; *Q. Frainetto* Ten. – благун; *Quercus pedunculiflora* C. Koch - дръжкоцветен дъб; *Q. pubescens* Willd. -

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

космат дъб; *Carpinus betulus* L. - обикновен габър; *Fraxinus ornus* L. – мъждрян; *Ulmus minor* Mill. - полски бряст; *Acer tataricum* L. – мекиш; *Carpinus orientalis* Mill. - келяв габър; *Prunus mahaleb* L. - дива череша.

Придружаващи видове са: *Acer campestre* L. - полски клен; *Sorbus torminalis* (L.) Crantz – брекиня; *Pyrus pyrastra* Burgsd. - дива круша; *Tilia tomentosa* Moench. - сребролистна липа; *T. cordata* Mill. - дребнолистна липа; *Celtis australis* L. – копривка; *Cornus mas* L. - обикновен дрян; *Ligustrum vulgare* L. – маслинка; *Crataegus monogyna* Jacq. - едноплодников глог. Вторият етаж е представен с различна сила и с различни видове, а при тревите преобладават – едноцветната бисерка, виолетовата белоочица или разнолистната власатка.

По по - сухите местообитания по склоновете на Авренското плато се срещат гори със състав : *доминантни видове* - келяв габър (*Carpinus orientalis*); *съдоминанти* - цер (*Quercus cerris*), обикновен габър (*Carpinus betulus*); *подлес* - *Fraxinus ornus* L. – мъждрян, *Tilia tomentosa* Moench - сребролистна липа, *Tilia platyphyllos* Scop. - едролистна липа, *Acer campestre* L. - полски клен, *Cornus mas* L. - обикновен дрян, *Crataegus monogyna* Jacq. - едноплодников глог, *Colutea arborescens* L. - бодлив залист, *Celtis australis* L. – копривка; *тревен етаж* - *Dactylis glomerata* L. subsp. *glomerata* - ежова главица, *Brachypodium pinnatum* (L.) Beauv. subsp. *rupestre* (Host) Rchb. - клонест късокрак, *Buglossoides purpurocoeerulea* (L.) Johnst. - виолетова белоочица, *M. ovata* Stenb et Норре - овален пролез, *Milium effusum* L. - клонесто горско просо, *Melica ciliata* L. - ресничеста бисерка, *Mycelis muralis* (L.) Dimort. - стенна салата, *Lamium galeobdolon* (L.) Ehrend. - жълта мъртва коприва, *Festuca heterophylla* Lam. - разнолистна власатка, *Euphorbia amygdaloides* L. - горска млечка, *Festuca vaginata* W. et K. ex. Willd. - влагалищна власатка, *Silene alba* (Mill.) E. Krause - бяло плюскавиче. В западната и южна част на Белославската община са разпространени благунови, церови, и габърски гори в отделни участъци в чист и смесен вид. Най - често срещания състав е следният: келяв габър ~ 40%, цер ~ 10%, драка ~ 40%, други ~ 10%. Масивите са с пълнота ~ 0,6. Дърветата са частично до пълно склопени в добро и средно състояние, предимно нискостеблени.

Горските масиви в района на Езерово са предимно издънкови със състав: доминантни видове - цер, обикновен ясен /*Fraxinus excelsior* /, с подлес - драка и шипка; съпътстващи видове – келяв габър, глог /*Crataegus monogyna* /, дива круша, махалебка /*Prunus mahaleb* /, айлант /*Ailanthus glandulosa* / и мъждрян / *Fraxinus ornus* /. Възрастта на дървостоя е 20 - 30 години . Дърветата са сравнително нискостеблени с бонитет 3 - 5, предвид бедните и пясъкливи почви и месторастенето. Масивът е изреден с пълнота 0,5 - 0,8.

Смесени гори в стръмни терени .

По северните склонове на Авренското плато е извършвано смесване на естествени гори с внесена укрепваща растителност с видове келяв габър, цер и драка с допълнително внесени в тях - миризлива върба, дребнолистна липа, акация, с процентно разпределение на естествени насаждения и култури от 20% до 80% за естествените, с постигната пълнота 0,7 - 0,9.

Култури - внесена укрепваща растителност.

В района на Разделна, в наклонени терени са разположени смесени култури със състав : миризлива върба / *Eleagnus angustifolia* /; акация/*Rhubinia pseudoacacia* /; айлант/*Ailanthus glandulosa* / с акация/*Rhubinia pseudoacacia* /. Като съпътстващи видове на групи и малки масиви са разположени - тамарикс, драка, глог шипка. Растителността е на възраст ~ 4 - 8 години, несклопена, с пълнота от 0,1 до 0,9. Растенията са в добро състояние, с активна жизненост и растеж, с нормален хабитус и плодоносене, с активна самонастанителна дейност. В отделни участъци с активна ерозия са разположени чисти

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

култури от: акация /*Rhubinia pseudoacacia*/, разположени върху стръмни участъци, на възраст около 15г в много добро състояние, с пълнота от 0,5 до 0,9 и напълно склопени; чер бор / *Pinus nigra* Ar / на възраст около 22г в добро състояние, с пълнота от 0,8 до 0,9 и напълно склопени

Редки и застрашени представители на флората в Белославска община

От микрофитите срещани в бреговата зона защитени са следните видове:

Застрашени

Възлоцвентна целина - *Alpium nodiflorum*

Оман – *Inula spiraefolia*

Възлоцветна целина

Бисерова змейска трева

Редки

Жабешка друзка – *Juncus anarium*

Триостреник - *Triglochin maritima*

Блатен костенец- *Sonchus palustris*

Степен пащърнак - *Pastinaca umbrosa*

Брадато водорасло- *Cystoseira barbata*

луковична ливадина- *Poa bulbosa* L. var. *bulbosa*

Варненски пирей

Понтийски пелин

Сибторнианова полска белоочица

Извит магарешки бодил

Пясъчна метличина

Пустинна пирамида

Татарско зеле

Черноморски хипекоум

Спиреолистен оман

Татарски млечник

Сърпец

Степен пащърнак

3.4.2. Лечебни растения

На територията на община Белослав в границите на населените места и в прилежащите им земища се срещат следните видове билки: иглика, горска ягода, кукуряк, бъзак, синя жлъчка, глухарче, девисил, чобанка, брашлян, глог, живовляк, липа, люляк, бреза, върба, къпина, подбел, зайча сянка, теменуга, жълт кантарион, мащерка, риган, върбинка, лепка, пача трева, обикновен пелин, бял равнец, еньовче, змийско мляко, бял имел,, жълта комунига, метличина, паричка, слез, бяла акация, късел трън, къпина.

Събирането на диворастящи лечебни растения от земи общинска собственост се разрешава от Кмета на общината само на физически лица за собствени нужди след издаване на разрешително, съгласно Закона за лечебните растения.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Забележка: Подробна информация за лечебните растения на територията на общината, дейностите и мерките за опазване на ресурсите и разнообразието им се съдържа в Приложение - 1 Раздел „Лечебни растения“ към настоящата Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028 г.

3.4.3. Фауна

От гръбначната фауна добре изучени са рибите и птиците, докато информацията за херпетофауната и бозайниците е непълна и частична.

Характеристиката на **орнитофауната** се базира на системни проучвания на Варненско-Белославския езерен комплекс и прилежащите земи. Според Дерелиев и др. (2007) “Варненско-белославския езерен комплекс е важна зона с международно значение за зимуващите водолюбиви птици. Тук ежегодно се концентрират над 20 000 водолюбиви птици от 64 вида. На територията на комплекса са установени 202 вида птици, 59 от които са включени в Червената книга на България. От срещаните се видове 91 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 7 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 21 вида, в SPEC3 - 63 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 70 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 64 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. В Белославското езеро се намира четвъртата по големина у нас гнездова популация на саблеклюна (*Recurvirostra avosetta*), след тези в Атанасовското и Поморийското езера и ЗМ “Пода”, като тук гнезди и кокилобегачът (*Himantopus himantopus*). Варненско-Белославският езерен комплекс е единствената влажна зона между отстоящите на около 200 km едни от други Шабленско и Дуранкулашко езера на север и Бургаските езера на юг. По тази причина той е от изключително значение за птиците по време на миграция, като за белия щъркел (*Ciconia ciconia*) се явява “място с тесен фронт на миграция”. През този период, а също и през зимата комплексът е място от световно значение за малкия корморан (*Phalacrocorax pygmeus*). Поради факта, че не замръзват през зимата, езерата са удобно място за зимуване на различни видове патици, потапници, корморани и други водолюбиви птици. Освен малкия корморан, се наблюдават международно значими струпвания на кафявоглавата потапница (*Aythya ferina*). От световно застрашените видове, главно по време на миграция се срещат къдроглавият пеликан (*Pelecanus crispus*) и белооката потапница (*Aythya nyroca*), а през зимата и тръноопашатата потапница (*Oxyura leucoccephala*) с единични екземпляри. “

Съвременният видов и количествен състав на птиците е посочен от Дерелиев и др. (Ръкопис) в таблици.

ИМЕ	Попул.	Разм н.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опаз.	Изолпр.	Цял.Оц
<i>Phalacrocorax pygmeus</i> Малък корморан			147-2175i	266i/200-333i	A	A	C	A
<i>Coracias garrulus</i> Синявица				2i/1-4i	D			
<i>Alcedo atthis</i>	5p/1-			P	C	B	C	C

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Земеродно рибарче	9p							
<i>Circus cyaneus</i> Полски блатар			5i/1-9i	0-1i	D			
<i>Cygnus cygnus</i> Поеен лебед			86i / 23-150i		A	A	C	B
<i>Gavia stellata</i> Червеногуш гмуркач				2i/0-3i	A	A	B	A
<i>Podiceps auritus</i> Ушат гмурец			1i		D			
<i>Pelecanus onocrotalus</i> Розов пеликан			1i	307i/65-550i	C	A	C	A
<i>Circus macrourus</i> Степен блатар				0-1i	D			
<i>Chlidonias niger</i> Черна рибарка				100i/0-200i	C	A	C	C
<i>Gavia arctica</i> Черногуш гмуркач			2i/1-4i	4i/1-6i	B	B	C	B
<i>Charadrius alexandrinus</i> Морски дъждосвирец		1p1-2p		14i/5-23i	C	A	C	B
<i>Anser erythropus</i> Малка белочела гъска			1i/0-3i		B	B	C	B
<i>Tringa glareola</i> Малък горски водобегач				171i/16-326i	B	A	C	B
<i>Plegadis falcinellus</i> Блестящ ибис				42i/8-75i	B	A	C	B
<i>Lanius minor</i> Черночела сврачка		10p		P	C			
<i>Lanius collurio</i> Червеногърба сврачка		200p		P	D			
<i>Grus grus</i> Сив жерав			1i/0-1i	140i	A	B	C	A
<i>Porzana parva</i> Средна пъструшка				2i/2-3i	C	A	C	B
<i>Egretta alba</i> Голяма бяла чапла			12i/2-22i	11i/1-20i	B	B	C	B
<i>Falco columbarius</i> Малък сокол			0-1i		D			

<i>Ardea purpurea</i> Ръждива чапла				3i/1-5i	C	B	C	C
<i>Egretta garzetta</i> Малка бяла чапла		3p		36i/3-70i	C	B	C	C
<i>Ardeola ralloides</i> Гривеста чапла		2p			C	B	C	C
<i>Ciconia nigra</i> Черен щъркел				P	D			
<i>Ciconia ciconia</i> Бял щъркел		3p		3000-50000i	B	A	C	A
<i>Nycticorax nycticorax</i> Нощна чапла				P	C	A	C	C
<i>Falco vespertinus</i> Вечерна ветрушка				28i/1-55i	C	A	C	C
<i>Dendrocopos syriacus</i> Сирийски пъстър кълвач			P	P	D			
<i>Buteo rufinus</i> Белоопашат мишелов			2i/0-4i	P	D			
<i>Recurvirostra avosetta</i> Саблеклюн		13p		52i/25-80i	B	A	C	A
<i>Himantopus himantopus</i> Кокилобегач		30p		20i/15-26i	B	B	C	A
<i>Sterna hirundo</i> Речна рибарка		0-1i		55i/10-100i	C	B	C	C
<i>Lullula arborea</i> Горска чучулига	1p		P	P	D			
<i>Philomachus pugnax</i> Бойник				52i/6-97i	C	B	C	C
<i>Pandion haliaetus</i> Орел рибар				2i/1-3i	C	B	C	C
<i>Circus pygargus</i> Ливаден блатар				P	D			
<i>Hieraaetus pennatus</i> Малък орел				1i	D			
<i>Pelecanus crispus</i> Къдроглав пеликан				30i	C	A	B	A
<i>Aquila pomarina</i>				P	D			

Малък креслив орел								
<i>Anthus campestris</i> Полска бърбрия		P		P	D			
<i>Botaurus stellaris</i> Голям воден бик	1p		P	P	D			
<i>Ixobrychus minutus</i> Малък воден бик		10p		P	C	B	C	C
<i>Burhinus oedicnemus</i> Турилик		1p			C	B	C	C
<i>Platalea leucorodia</i> Бяла лопатарка				90i	B	B	C	B
<i>Milvus migrans</i> Черна каня				P	D			
<i>Phalaropus lobatus</i> Тънкоклюн листоног			0-3i	1i/0-2i	B	A	C	B
<i>Larus minutus</i> Малка чайка			30i/10-49i	P	C	A	C	C
<i>Pernis apivorus</i> Осояд				10i	D			
<i>Larus melanocephalus</i> Малка черноглава чайка			5i/2-30i	200	C	A	C	A
<i>Aythya nyroca</i> Белоока потапница			1i/0-2i	5i/1-9i	C	B	C	B
<i>Oxyura leucoserphala</i> Тръноопашата патица			8i/3-13i		C	B	C	C
<i>Circus aeruginosus</i> Тръстиков блатар	1p/1-2p		3i/1-6i	4i/2-6i	C	A	C	C
<i>Tadorna ferruginea</i> Ръждив ангъч			4i/0-8i	3i/2-5i	C	B	C	A
<i>Mergus albellus</i> Малък нирец			83i/3-163i		A	A	C	A
<i>Branta ruficollis</i> Червеногуша гъска			5i/1-9i		C	B	C	C
<i>Sterna sandvicensis</i> Гривеста рибарка				55i/10-100i	B	B	C	B
<i>Ficedula parva</i> Червеногуша мухоловка				2000i	C	A	C	A
<i>Ficedula albicollis</i> Беловрата мухоловка				1000i	C	A		A

Редовно срещащи се в района на Варненско-Белославски езерен комплекс мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Директива 79/409/ЕЕС

ИМЕ	Попул.	Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Оп. аз. в.	Изолир.	Цял. Оц.
<i>Numenius arquata</i> Голям свирец			2i/1-3i	P	C	B	C	B
<i>Ardea cinerea</i> Сива чапла				65i/30-100i	C	A	C	C
<i>Pluvialis squatarola</i> Сребриста булка			P	P	D			
<i>Sygnus olor</i> Ням лебед			66i/2-131i	37i/3-70i	B	A	C	B
<i>Tringa ochropus</i> Голям горски водобегач			6i/1-11i	9i/2-16i	B	A	C	A
<i>Tringa nebularia</i> Гол. зеленоног водобегач				P	C	A	C	C
<i>Tringa totanus</i> Мал. Червеноног водобегач			9i/3-16i	34i/23-46i	C	A	C	C
<i>Phalacrocorax carbo</i> Голям корморан			1250i	320i/65-550i	B	A	C	A
<i>Limosa limosa</i> Чернооп. крайбр. бекас				28i/6-50i	B	B	C	A
<i>Larus argentatus</i> Сребриста чайка			0-4i		C	A	C	B
<i>Larus ridibundus</i> Речна чайка			840i/2-1668i	507i/14-1000i	A	A	C	A
<i>Larus cachinnans</i> Жълтокрака чайка			16-1250i	38-400i	B	A	C	A
<i>Chlidonias leucopterus</i> Белокрила рибарка				20i/10-30i	C	A	C	C
<i>Tringa erythropus</i> Голям червен. водобегач			1i/0-2i	7i/1-14i	C	B	C	C
<i>Calidris minuta</i> Малък брегобегач			1i/0-1i	55i/40-70i	C	A	C	A
<i>Actitis hypoleucos</i> Късокрил кюкавец			3i/0-7i	2i/2-3i	C	B	C	A
<i>Vanellus vanellus</i>		P	14i/3-26i	50i/4-95i	B	B	C	B

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Обикновена калугерица								
<i>Anser fabalis</i> Посевна гъска			1i	0-1i	B	B	C	B
<i>Gallinago gallinago</i> Средна бекарина			12i/2-21i	P	A	A	C	A
<i>Lymnocryptes minimus</i> Малка бекарина				P	D			
<i>Larus canus</i> Чайка буревестница			254i/30-479i	0-2i	B	A	C	A
<i>Calidris alpina</i> Тъмногръд брегобегач			3i/1-5i	9i/2-17i	C	A	C	C
<i>Podiceps nigricollis</i> Черноврат гмурец			405i/50-760i	67i/3-133i	A	B	C	A
<i>Podiceps grisegena</i> Червеногуш гмурец				1i/1-2i	C	B	C	B
<i>Mergus merganser</i> Голям нирец			22i/3-41i	A	A	C	A	
<i>Charadrius dubius</i> Речен дъждосвирец			P	4i/1-7i	C	B	C	C
<i>Falco tinnunculus</i> Черношипа ветрушка	2p/1-3p			1i/0-2i	D			
<i>Anser albifrons</i> Голяма белочела гъска			380i/0-2780i	24i/0-48i	C			
<i>Buteo buteo</i> Обикновен мишелов			8i/2-17i	4i/2-6i	D			
<i>Accipiter nisus</i> Малък ястреб			3i/1-5i	2i/1-4i	D			
<i>Anas strepera</i> Сива патица		2p/1-3p	8i/2-15i	275/50-500i	C	B	C	C
<i>Anas acuta</i> Шилоопашата патица			4i/1-8i	9i/3-15i	B	B	C	A
<i>Anas crecca</i> Зимно бърне			422i/15-830i	57i/3-112i	B	A	C	A
<i>Mergus serrator</i> Среден нирец			386i/4-768i	P	A	A	C	A
<i>Aythya fuligula</i> Качулата потапница			1450i/75-2408i	75i/1-149i	A	B	C	A

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

<i>Aythya ferina</i> Кафявогл. потапница		2р/0-2р	1125-10240i	485i/9-965i	A	B	C	A
<i>Netta rufina</i> Червеноклюна потапница			18i/1-28i	0-2i	A	A	C	A
<i>Anas clypeata</i> Клопач			14i/2-35i	18i/3-25i	B	B	C	A
<i>Anas querquedula</i> Лятно бърне				52i/18-87i	C	B	C	B
<i>Anas platyrhynchos</i> Зеленоглавка	5р		97-4004i	15-1058i	B	A	C	A
<i>Gallinula chloropus</i> Зеленоножка	P		2i/1-4i	13i/1-25i	B	A	C	A

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Такс. Група	ИМЕ	Популация	Мотивация
В	Пъдпъдък <i>Coturnix coturnix</i>	P	C
В	Домашна кукумявка <i>Athene noctua</i>	1p	C
В	Розов скорец <i>Sturnus roseus</i>	750i/500-1000i	A
В	Зелен кълвач <i>Picus viridis</i>	10p	C
В	Малък пъстър кълвач <i>Dendrocopos minor</i>	5p	C
В	Качулата чучулига <i>Galerida cristata</i>	P	C
В	Полска чучулига <i>Alauda arvensis</i>	P	C
В	Селска лястовица <i>Hirundo rustica</i>	P	C
В	Копринарка <i>Bombycilla garrulus</i>	2i	C
В	Червеногръдка <i>Erithacus rubecula</i>	P	C
В	Обикновен славей <i>Luscinia megarhynchos</i>	P	C
В	Черногушо ливадарче <i>Saxicola torquatus</i>	1p	C
В	Белогуш дрозд <i>Turdus torquatus</i>	2i	C
В	Кос <i>Turdus merula</i>	650p	C
В	Хвойнов дрозд <i>Turdus pilaris</i>	500i	C
В	Поеен дрозд <i>Turdus philomelos</i>	250p	C
В	Гол. черноглаво коприварче <i>Sylvia atricapilla</i>	400p	C
В	Син синигер <i>Parus caeruleus</i>	P	C
В	Чавка <i>Corvus monedula</i>	120i	D
В	Обикновена чинка <i>Fringilla coelebs</i>	65i	C
В	Планинска чинка <i>Fringilla montifringilla</i>	15i	C
В	Зеленика <i>Carduelis chloris</i>	P	C
В	Обикновено конопарче <i>Carduelis cannabina</i>	P	C
В	Зеленогуша овесарка <i>Emberiza cirrus</i>	P	C
В	Сива овесарка <i>Miliaria calandra</i>	300p	C

3.4.4. Елементи на националната екологична мрежа

Общоевропейската мрежа „Натура 2000“ е съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

Екомрежата е създадена през 1992 г. чрез приемането на Директивата за местообитанията, която заедно с Директивата за птиците представлява крайъгълният камък на политиката за опазване на природата в Европа. Тя е важен елемент от изпълнението на поетия ангажимент от държавните и правителствените ръководители в Европа по време на срещата им на високо равнище в Гьотеборг през 2001 г. за „спиране на загубата на биологичното разнообразие до 2010 година”.

Целта на мрежата „Натура 2000” е да се опазват и управляват уязвими видове и местообитания в тяхната естествена област на разпространение в Европа, без оглед на национални или политически граници. „Натура 2000” не е просто система от строго охранявани природни резервати. Тъй като тя е неразделна част от общия пейзаж, важно е обектите да продължават да се управляват по начин, който отчита присъствието на уязвими местообитания и видове.

Към 2020 г. националната мрежа от защитени зони включва: 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23,1% от територията на България; 234 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3% от територията на България.

На територията на община Белослав попадат следните **защитени зони** в съответствие с Директивата за хабитатите и Директивата за птиците:

3.4.4.1. Защитени територии

В района на община Белослав е разположена част от **природна забележителност ”Побити камъни”**. Обявяването на защитената местност и природозащитния режим на територията е третиран в следните документи:

Постановление №12304 / 26.06.1937г на МЗДИ обявява централна група с площ 10,3ха за природен паметник.

Постановление №22517 / 15.12.1938г на МЗДИ обявява естествените образувания на Белославска и Слънчевска група с площи 4,6ха и 4,8ха за природен паметник

Заповед №3702 / 29.12.72г на МГОПС обявява Бановска група с площ 5,0ха и Западна група с.Слънчево с площ 1,5ха за природна забележителност.

Заповед №800 / 31.08.81г на КОПС обявява “уникални скални образувания в м. Кьоморлука”, землище гр. Девня за “природна забележителност “ с площ 60,0ха.

Заповед №988 / 04.09.93г, раздел втори , т. 14 от “Природна забележителност” на МОС, определя ПЗ”Побити камъни” като защитен природен обект с национално значение.

Заповед №258 / 17.08.95г на МОС, е действащата заповед с която се определя комплекса ПЗ ”Побити камъни” с площ 253,3 ха., като обект с международно значение за опазване на уникални геоложки образувания.

Режимът на защита, който определя Заповед № 258 / 17.08.95г на МОСВ , включва следните забрани:

- Разкриване на кариери; провеждане на минно - геоложки и други дейности които увреждат и унищожават скалните образувания или променят естествения облик на местността;

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Всякакво строителство освен предвиденото в устройствения проект на местността;
- Изземване на пясък, скални маси и отделни колони;
- Замърсяване с битови и промишлени отпадъци;
- Извеждане на сечи с изключение на огледни и санитарни;
- Залесяване на голините;
- Късане и унищожаване на тревна и храстова растителност, както и събиране на билки;
- Ловуване.

„Защитена местност представлява “ Малката Варненска пясъчно - чакълена пустиня “ от старотерциерна долномиоценова възраст.

Пустинята е характерна с карстовите си образувания, най - интересни от които са “Побитите камъни”. В пустинята има много конкреционно - карстови образувания, химично - карстови образувания с най - различни форми - гъбовидни, овчи гърбици, малки стълбове и др.

В рамките на Белославската община са разположени следните групи:

Група “Страшимирово” – на 2 km северозападно от с. Страшимиров, отдели 202 - 9, 211 - 4, с площ 2,6 ха;

Група “Тетерлика” – на 1,5 km южно от Белослав – отдел 221 - 3, с площ 5,6ха;

Група “Белослав – запад” - отдел 212-3,8, 10-с площ – 4,5 ха;

Група “Голия връх” -на 1,5 km югозападно от Белослав – отдел 212-с, 15, 17, с площ 2,3 ха;

Група “Авренска поляна” - на 2 km южно от Белослав, отдел 213- 5/е/ с площ 0,5 ха;

Група “Пчелина” – на 3 km югозападно от с. Аврен, отдел 212- 22,23/ф/ с площ 10 ха.

Защитена местност „Ятата”. Намира се в землището на община Белослав на южния бряг на плавателния канал свързващ Белославско и Варненска езера с площ 154ха. „Ятата” са обявени за защитена местност съгласно Заповед № 694/23.07.1987г. През 1989 година територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място. През 1998 г. е определена също и за КОРИНЕ място, поради европейското и значение. Представлява изкуствено образуван водоем, обраснал с влаголюбива растителност, на 300 м източно от Белослав. Образувана е своеобразна влажна зона заемаща ~30% от местността и разделена от дига на две части – южна- сладководна и северна соленоводна. В близост се зауват и водите на ПСОВ Белослав, в резултат на което са създадени своеобразни местообитания

Към мястото се отнасят и заобикалящите го пасища, възвишения с ниски скални венци и малка долина в южната му част. Мястото представлява мозайка от разнообразни местообитания, като най-характерни са заблатените територии. Бреговете на сладководния водоем са обрасли с водолубива растителност с преобладаване на тръстика /*Phragmites australis*/ и широколистен папур /*Typha latifolia*/. Неголеми по площ територии около соленоводния басейн са покрити със солянка /*Salicornia sp.*/ и друга халофитна растителност. Влажната зона е резултат от постоянното течащите в зоната, заустени води от пречиствателната станция за отпадни води (ПСОВ) - Белослав, разположена в съседство. От срещащите се видове 89 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 7 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 20 вида, в SPEC3 - 62 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 71 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

От тях 62 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Ятата е едно от най-важните места в страната за опазването на гнездящите тук кокилобегач */Himantopus himantopus/* малък воден бик */Ixobrychus minutus/*. Мястото е от голямо значение и за гнезденето на червения ангъч */Tadorna ferruginea/*. Саблеклюнът */Recurvirostra avosetta/* също гнезди в Ятата, макар и в малки количества. По време на миграция могат да се наблюдават три световно застрашени вида - малкият корморан */Phalacrocorax pygmeus/*, къдроглавият пеликан */Pelecanus crispus/*, белооката потапница */Aythya nyroca/*, както и блестящият ибис */Plegadis falcinellus/* и бялата лопатарка */Platalea leucorodia/*. Ятата е място от световно значение за нощувка на малкия корморан. Ежегодно по време на миграция над мястото прелитат ята бели и черни щъркели и различни видове грабливи птици. През зимния период червеногушата гъска */Branta ruficollis/* е установена да нощува във водоема.

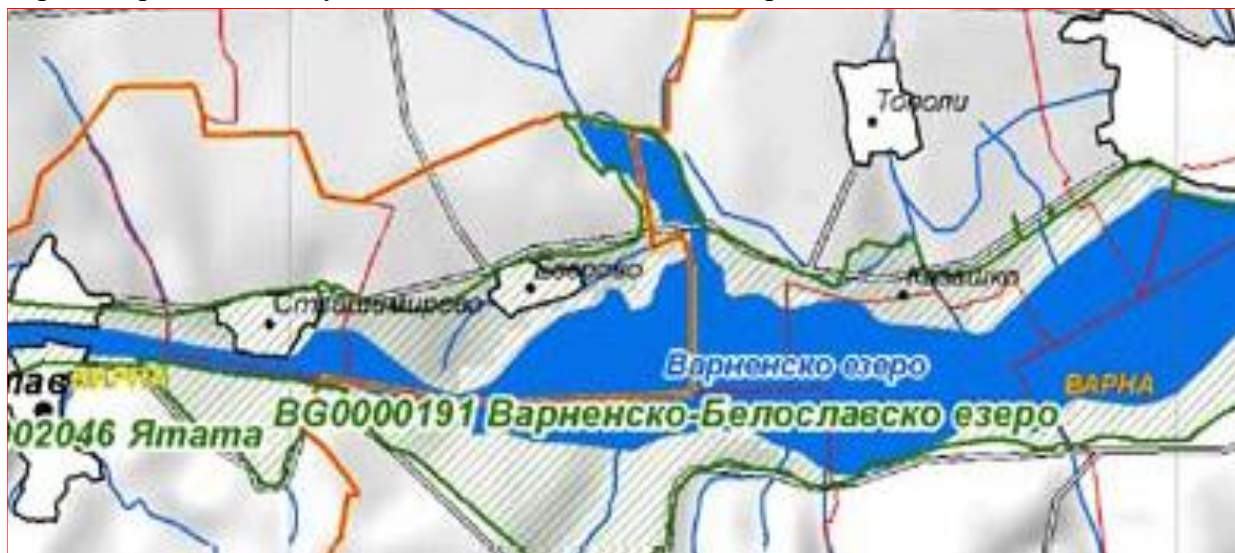
3.5.4 Защитени зони

- **„Варненско Белославски езерен комплекс” с код BG 0000191 по Директива 79/409 ЕЕС за опазване на дивите птици**

Варненско-Белославският езерен комплекс обхваща две езера - Варненското и Белославското, свързани с изкуствено прокопан канал и разположени на запад от град Варна. В комплекса преобладават откритите водни площи. Площта на зоната в едно с акваторията е 4681,81 ha. В комплекса преобладават откритите водни площи. Широката връзка с Черно море е довела до повишаване солеността на водите в двете езера, с което екологичните условия се доближават до тези на морската акватория. В северната част на Варненското езеро (ЗМ “Казашко”) и западната част на Белославското езеро са разположени тръстикови масиви с преобладаване на обикновената тръстика */Phragmites australis/*, теснолистния папур */Typha angustifolia/* и крайбрежния камъш */Shoenoplectus litoralis/*. Масивите в западната част на Белославското езеро са значителни по площ и преминават във влажни и мочурливи ливади. Северно от тях се намира соленоводен басейн, обрасъл по бреговете със солянка */Salicornia sp./* и друга халофитна растителност. Варненско-Белославският езерен комплекс е важна зона с международно значение за зимуващите водолюбиви птици. Тук ежегодно се концентрират над 20 000 водолюбиви птици от 64 вида. На територията на комплекса са установени 202 вида птици, 59 от които са включени в Червената книга на България. От срещаните се видове 91 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 7 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 21 вида, в SPEC3 - 63 вида. През миграционния период, а също и през зимата комплексът е място от световно значение за малкия корморан */Phalacrocorax pygmeus/*. Поради факта, че не замръзват през зимата, езерата са удобно място за зимуване на различни видове патици, потапници, корморани и други водолюбиви птици. Освен малкия корморан, се наблюдават международно значими струпвания на кафявоглавата потапница */Aythya ferina/*. От световно застрашените видове, главно по време на миграция се срещат къдроглавият пеликан */Pelecanus crispus/* и белооката потапница */Aythya nyroca/*, а през зимата и тръноопашатата потапница */Oxyura leucoserphala/*. В Белославското езеро се намира четвъртата по големина у нас гнездова популация на саблеклюна */Recurvirostra avosetta/*, след тези в Атанасовското и Поморийското езера и ЗМ “Пода”, като тук гнезди и кокилобегачът */Himantopus himantopus/*.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Днес в района на Варненско-Белославския езерен комплекс съществуват 5 промишлени пристанища, Девненския химически комплекс и пречиствателната станция на град Белослав. Голяма част от тежката индустрия е разположена в западната част на Белославско езеро и по северния бряг на езерата. Варненското и Белославското езеро се използват като плавателен канал за кораби. Около езерния комплекс са разположени пътища, железопътна линия и урбанизирани територии, като над 90% от тях са съсредоточени по северните им брегове. На отделни малки участъци от територията на комплекса се осъществява земеделие (отглеждане на зърнени култури, зеленчуци и лозя) и животновъдство. Евтрофикацията на езерния комплекс е значителна и може да се разглежда като отрицателно действащ фактор. Земеделските дейности осъществявани в околните на езерния комплекс земи допринасят за органичното замърсяване на езерата. През 1998 г. е комплексът е определен и за КОРИНЕ място -орнитологично важно място, поради европейското му значение за опазването на застрашени птици.

Северният бряг на езерото от с. Казашко до с.Езерово и ТЕЦ Варна е урбанизиран над 90%. Тук се намират 3 пристанища – Леспорт, Пристанище на СТФ и Пристанище на ТЕЦ Варна, складови бази и производствена зона на «Минстрой», ЖП – линии, републикански път и обслужващи пътища.

- **„Ятата” (Код BG0002046) по Директива 79/409 ЕЕС за опазване на дивите птици** /покрива като площ и характеристики защитената територия описана по-горе/. Обявена със Заповед № РД – 81/12.02.2008г, с обща площ 1445,012dka, от които 1306,145 dka попадат в землището на община Белослав.
- **„Варненско-Белославски комплекс” (Код BG0000622) по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата фауна и флора**, Разположена е западно от Белославско езеро върху естествени територии и депа за драгажни маси. Създаването на зоната цели запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации; запазване на естественото състояние

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Хидробиологични характеристики на акваторията

За акваториалната част на община Белослав има достатъчно натрупани данни за периода 1970 - 2000 година. За периода 1990 - 2000г ИРР изпълнява перманентен мониторинг по параметрите: микробиална флора; фитопланктон; зоопланктон; ихтиопланктон; зообентос; рибна фауна. Подробна характеристика, касаеща хидробиологичните параметри е направена в предходни разработки /ТУП, ДОВОС Пристанище Варна/. Варненско и Белославско езера са еутрофицирани в дългосрочен период, което е и една от причините за редуциране на видовото разнообразие и количествените характеристики на прдтавители на езерната флора и фауна. През периода 50 – 80-те години от езерата са изчезнали видове. Критични нива за флората и фауната имаме през 1989 - 1991г. През последните години се наблюдава съществено подобрение в екологичната обстановка, главно поради снижаване на индустриалния отток в езерата и редуциране на замърсителите. Започват бавно да се увеличават застрашени и изчезващи популации, а значимо се увеличава плътността и биомасата на адаптивните представители. По долу ще дадем по конкретни характеристики на системата:

Растителни съобщества

В периода 50 - 80 години в Белославската акватория в следствие на директно замърсяване от индустриален вток на ДПК и промени в солеността на водите са: изчезнали два вида ръждавци, класовидният многолистник и др; изчезнали са подводните ливади от *Potamogeton* на дълбочина 3 - 4 m.; унищожени са значителни популации от други макрофити като *Zostera*, *Cystoseira*, *Cladophora*, намалели значително популациите на крайбрежните пояси от тръстика */Phragmites australis/*; редуциран е видовия състав в представянето на фитопланктона – намаление на броя представители от 28 на 16 вида;

Във Варненско езеро са идентифицирани общо 102 фитопланктонни вида разпределени по класове както следва: *Bacillariophyceae* – 34; *Dinophyceae* - 48; *Chrysophyceae* - 7; *Euglenophyceae* - 1; *Chlorophyceae* -4; *Cyanophyceae* - 4. В качествената структура на фитопланктона доминира диатомо – перидиниевият комплекс, с приблизително еднакво представяне на класовете, като представителите им представляват ~ 88% от общия брой видове /ДОВОС Пристанище Вн/. През последните две десетилетия качествената структура е значително променена /от антропогенния вток/, като динофлагелатите /представители на перегинеите/ са нарастнали значително. Извършените проучвания през периода 90 – 91г /ДОВОС Пристанище Вн/, показват относително доминиране на диатомеите в конкуренция с еугленовите микроводорасли, като по този начин са определящи за нивото на фитопланктонната биомаса. В Белославско езеро количеството на фитопланктона е доминиран от еугленовите микроводорасли през зимата и лятото и от диатомеите през зимата и есента. Биомасата на фитопланктона в езерото се характеризира с високи стойности през всички сезони, в резултат от високата степен на разнокачествено антропогенно въздействие върху акваторията. Числеността и биомасата на планктона е дадена във Фиг 8.5 –1. През периода 87 - 97г в езерата се появяват нови за екосистемата видове, които по - рано са срещани в незначителни концентрации - силно завишение през цъфтежни периоди на перидиниеви, криптофитови и златисти фитопланктонти. Цъфтежите са в голямата си част

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

моноспецифични или в ограмни концентрации са 2 - 3 вида, което довежда до нестабилност в екосистемата в дългосрочен период. Въз основа на характеристиките на фитопланктона, акваторията може да се класифицира като силно еутрофна, със сезонно нарушена екологична емкост.

Фаунистичен свят

Измененията в количеството и биомасата на зоопланктонните съобщества, могат да бъдат използвани като надежден индикатор за оценка на екологичното състояние на екосистемата в езерата. През периода 1987 - 97г зоопланктона в системата Белославско - Варненско езеро показва редуцирано видово разнообразие и смяна на доминантните видове, особено през последните години. Зоопланктонът е представен предимно от видовете Copepoda, Cladocera, Rotatoria и меропланктон. Качественият състав на зоопланктона е представен във Фиг. 8.5-2. Максимумите в биомасата са проявени през зимно - пролетния период, което е характерно за еутрофицирани водоеми. Най - висока численост и биомаса на зоопланктона е регистрирана [ДОВОС Пристанище Вн] в района на пристанище Варна - Запад с доминиране на *A. clausi* и бентосния ларватон. Представителството на бентосните организми е съществено / макар и с ниска биомаса/ - *S. nauplii*, *C. cypris*, *P. larvae*, *D. zoea*, *Misidacea ssp*, но приустановен факт, че в зообентосните проби няма живи ларви. Индексът на Шенон Уивер за видово разнообразие е дадена във Фиг. 8.5-3. Зообентосът е претърпял значителни промени през последните 40 години, като през последните години са наблюдавани 9 вида.

Ихтиопланктонът е предствен от яйца и ларвални форми на писия, попчета и хамсия в малки количества а епизодично кефалови риби. Почти цялата част от рибата намирана тук е от трансфери по водоемите и залива. Белославското езеро с високите нива на замърсяване е изгубило ролята си на размножителен ареал. Зоопланктонът във Варненско езеро е представен от 16 вида докато 50 - те години са се срещал – над 55 вида. След 90 година в езерото навлезе *Mnemiopsis leydii* – ктенофора, която унищожи част от хранителния раков планктон.

Дънната фауна е представена от 8 вида с преобладаване на полихетни еврибионти със сравнително ниска биомаса.

Във Варненско езеро живеят 35 вида риби, от които 16 постоянни обитатели и 19 навлизащи. Тук се размножават – попчета, писия, меджид, атерини и някои морски игли.

4. Анализ по фактори на въздействие върху околната среда

4.1. Отпадъци

4.1.1. Генерирани битови отпадъци

Един от основните фактори, оказващи въздействие върху качеството на околната среда са отпадъците. Нарастващото им количество крие рискове от замърсяване на въздуха, водите, почвите и застрашава човешкото здраве и живот. Образуваните от жизнената дейност на хората, производството и търговията различни видове отпадъци, налагат предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ разделя отпадъците по видове, както следва:

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- битови;
- производствени;
- опасни;
- строителни;
- биоразградими;
- масово разпространени.

Общинските власти играят важна роля в изпълнението на политиката по отношение опазване на околната среда, подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци, чрез сключването на договори и в това отношение основните им функции включват:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистване на уличните платна, тротоарите, площадките, алеите и поддържане на зелените площи и други територии предназначени за обществено ползване;
- избора на площадки, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци, чрез включването в регионална система;
- разделно събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, чрез организация по оползотворяване;
- организирането и прилагане на системата за разделно събиране и съхранение на излезли от употреба моторни превозни средства с фирми получили разрешение от МОСВ;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища, чрез контрол от длъжностни лица;
- определяне на места за поставяне на негодни за употреба батерии.

Битови отпадъци

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО ***битови отпадъци*** са „отпадъците от домакинствата” и „подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Процесите, свързани с формиране, събиране, извозване, депониране и друго обезвреждане на отпадъците, са в пряка зависимост от развитието и организацията на стопанската дейност, демографските особености на района и от природните условия, в които се осъществява човешкият живот. Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората. Количеството и съставът им зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Белослав, основните източници на ТБО се явяват:

- Домакинствата;

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

В община Белослав има добре изградена и успешно функционираща система за сметосъбиране и сметоизвозване, която обхваща 100% от населението на града и селата.

Основният поток отпадък е смесеният битов отпадък с код 200301.

Община Белослав е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Варна (Аксаково). В сдружението участват и общините: Варна и Аксаково.

По проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Варна“, реализиран по Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г. е изградено Регионално депо за отпадъци, включващо първа клетка на депото за неопасни отпадъци, инсталация за компостиране на зелени (биоразградими) отпадъци и Инсталация за рециклиране на строителни отпадъци, вътрешна и съпътстваща инфраструктура, електронни везни, административни сгради, КПП и технически сгради, охранителни канавки, пречиствателна станция за инфилтрат, пречиствателни съоръжения за битови и отпадъчни води, резервоари за техническа вода, мониторингови кладенци.

Смесените битови отпадъци от територията на общината се извозват до инсталация за механично – биологично третиране на отпадъци, собственост на «Екоинвест Асетс» АД с. Езерово, от там отпадъците, преминали през първична обработка се транспортират до РДНО в с. Вълген общ. Аксаково.

Дейностите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места на община Белослав от 2016 г. се извършват от фирма „Беласко“ ООД, съгласно сключен договор.

Съгласно сключения договор с Възложителя, дружеството отговаря за:

- Събиране и транспортиране на битови отпадъци от гр. Белослав и останалите 3 населени места от общината и транспортиране до Инсталация за предварително третиране на отпадъци, собственост на «Екоинвест Асетс» АД, в с. Езерово;
- Събиране на нерегламентирано изхвърлени битови и други отпадъци около съдовете
- Почистване на контейнерните площадки, след обработка на контейнера;

Към община Белослав съществува звено « Чистота» с назначени работници, които отговарят за следното:

- Почистване и извозване на отпадъци от локални замърсявания с битови, строителни, ЕГО, растителни отпадъци, както и специфични отпадъци почистване по заявка;
- Поддържане на териториите за обществено ползване на територията на всички населени места, както следва:
 - Ръчно метене на улични платна, тротоари, площади, алеи и други територии
 - Машинно метене на улични платна, както дейността по
 - Измиване на улици.

За дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се използва следната специализирана техника и машини – характеристики и изисквания:

- Сметоизвозващи автомобили с вариопреса или ротопреса за обслужване на съдове за отпадъци контейнер тип „Бобър“, „Ракла“ 1.1 м³ и кофи 120 л. и обем между 10 м³ и 20 м³ – 3 броя.

- Сметоизвозващи автомобили с подемен механизъм за обслужване и извозване на подземни контейнери с обем до 4 м³ – 1 бр.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Специализиран автомобил за метене – 1 бр.
- Специализиран автомобил за миене с цистерна с маркуч и с дюзи – 1 бр.
- Товарен автомобил – самосвал с товароносимост поне 3,5 т. – 3 бр.
- специализиран електроавтомобил за почистване на пешеходни зони – 1 бр.

На територията на община Белослав към 2022 г. са разположени: 280 бр. Контейнери тип „Бобър“, 34 бр. Подземни контейнера до 4м³ и 3475 кофи тип „домашни“ до 120 л. и 180 бр. улични кошчета.

Кратността на обслужване на съдовете е както следва:

- за домакински съдове - веднъж седмично
- за контейнери „Бобър“ и «Ракла» 1,1 куб.м. – два пъти седмично
- за контейнери „Бобър“ и «Ракла», 1,1 куб.м., разположени по централните части – три пъти седмично
- за подземни контейнери – веднъж седмично
- за улични/паркови кошчета – ежедневно

Съдовете за твърди битови отпадъци, които по настоящем са разположени на територията на общината са собственост на общината. Съгласно проведените измервания в завода за отпадъци в с. Езерово, на територията на общината през 2022 г. са образувани 2 813,91 тона битови отпадъци или с 49,79 тона повече спрямо 2020 г.,

**Таблица 28: Количества депонирани смесени битови отпадъци от община Белослав за периода
2020 – 2022 г. в тона**

Години	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Месеци	тона	тона	тона
януари	198,140	195,160	196,380
февруари	182,800	187,940	194,920
март	231,560	236,880	219,120
април	238,600	234,820	230,280
май	230,980	237,360	258,620
юни	241,020	233,480	244,180
юли	250,340	246,400	235,480
август	246,920	259,120	282,140
септември	257,860	258,420	260,230
октомври	234,740	236,440	236,320
ноември	222,160	248,220	245,640
декември	229,00	223,600	211,840
ОБЩО:	2764,120	2797,840	2813,91

Източник: Община Белослав

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Въпреки, че населението на общината е намаляло, количеството генерирани смесени битови отпадъци се е увеличило за същия период. Цитираните количества ТБО са образувани не само в домакинствата, но също и в обществените сгради, търговски обекти, предприятия и други генератори.

Таблица 29: Отпадъци, събрани на територията на община Белослав през 2022 г. по видове

Вид отпадък		Събрани отпадъци от територията на общината, общо (тона)
Код отпадък	Наименование отпадък	
ОБЩА СУМА ЗА ОБЩИНАТА		
200301	смесени битови отпадъци	2 943,11
191201	хартия и хартиени опаковки	9,790
191204	пластмасови опаковки	1,795
150107	стъклени опаковки	3,240
200201	Биоразградими отпадъци	127,160
200199	Други отпадъци неупоменати другаде	89,380
200303	Отпадъци от почистване на улици	398,860
200138	Дървени отпадъци	94,220

Източник: Община Белослав

Важен показател за управление на отпадъците е **нормата на натрупване на отпадъците**, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България за 2021 г. е 445 кг/човек/година, за област Варна е 512 кг/човек/година, за община Белослав – 433 кг/човек/година, тоест по-ниско от средната норма за областта и за страната.³

Съгласно референтната норма на натрупване на отпадъци за населени места от 3 000 до 25 000 жители, определена с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ от 2012 г., препоръчителната средногодишна норма за човек от населението е 295,5 кг., следователно нормата за община Белослав е по-висока от допустимите стойности. Това означава, че Общинската администрация се справя успешно с процесите на управление на отпадъците, но трябва да предприеме съответните мерки за ограничаване на образуването им и да намали регистрирания ръст през последните години.

³ При изготвяне на настоящата програма НСИ не е публикувал официални данни за битовите отпадъци и нормата на натрупване за 2021 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Морфологичният състав е характеристика, изразяваща количеството на отделните фракции (хартия, хранителни отпадъци, пластмаси, текстил, стъкло, метали и др.), изразено в процент, спрямо общото количество на отпадъците. Консуматорските и потребителски навици на населението в различните сезони на годината влияят върху състава на генерираните отпадъци и резултатите от анализите зависят от годишния сезон. Поради това, изследванията при определяне на морфологичния състав на отпадъците се извършват така, че да бъдат обхванати 4-те годишни сезона (зима, пролет лято и есен). Целта е да се отчете сезонната неравномерност и колебанията в състава на отпадъците.

Характеристика на отделните фракции общо за четирите сезона:

- Хартия - вестници, списания, учебници, листи, амбалажна хартия, санитарна хартия и др.
- Картони-кашони, опаковки от сокове, кутии и др.
- Метали - опаковки от безалкохолни и алкохолни напитки, консервени кутии, капачки и др.
- Гума - гумени изделия, играчки и др.
- Текстил - дрехи, парцали, трикотаж, завивки и др.
- Пластмаса - опаковки, кутии, бутилки, фолио, пластмасови изделия, торбички и др.
- Градински и растителни - растения, растителни остатъци, окапали листа, трева и др.
- Инертни - пепел, сгур и пръст и др.

Данните за морфологичния състав са необходими при избор на съоръжения за предварително третиране и обезвреждане и системи за разделно събиране на отпадъци или при оптимизация на въведените такива.

Последният актуален анализ на морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на община Белослав е извършен през 2019 г. в рамките на проект: „Определяне на морфологичния състав на отпадъците в България“, финансиран от Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, чрез ПУДООС.

Таблица 30: Количества смесен, разделно събран и общ битов отпадък за 2019 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Вид Отпадък	-	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	-	187,97т	0,00т	187,97т	5,97%
Хартия	-	98,61т	7,21т	105,82т	3,36%
Картон	-	158,38т	8,75т	167,13т	5,31%
Пластмаса	-	59,78т	1,54т	61,32т	1,95%
Текстил	-	311,24т	1,28т	312,52т	9,93%
Гума	-	178,13т	0,00т	178,13т	5,66%
Кожа	-	11,71т	0,00т	11,71т	0,37%
Градински	-	65,33т	0,00т	65,33т	2,08%
Дървесни	-	470,84т	172,85т	643,68т	20,45%
Стъкло	-	124,47т	0,00т	124,47т	3,95%
Метали	-	107,85т	5,26т	113,11т	3,59%
Инертни>4 см	-	57,94т	1,99т	59,92т	1,90%
Опасни	-	80,12т	0,00т	80,12т	2,55%
Други	-	82,58т	0,16т	82,73т	2,63%
Ситна Фракция<4см	-	30,20т	0,00т	30,20т	0,96%
Общо	-	1 091,03т	0,00т	1 091,03т	34,66%
Общо	-	2 957,81т	190,27т	3 148,09т	100,00%
Опасни					
20 01 27*	Бои	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 27*	Лакове	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 13*	Разтворители	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 27*	Грундове	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 27*	Лепила	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 27*	Смоли	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 27*	Мастила	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 29*	Перилни и почистващи п	11,26т	0,00т	11,26т	0,36%
20 01 14*	Киселини	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 15*	Основи	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 19*	Препарати за растителн	1,88т	0,00т	1,88т	0,06%
20 01 17*	Фотографски материал	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
16 01 13*	Спирачни течности	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
16 01 13*	Антифризни течности	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 31*	Лекарства с изтекъл сро	5,46т	0,00т	5,46т	0,17%
20 01 31*	Продукти, свързани с гри	16,52т	0,00т	16,52т	0,52%
20 01 21*	Живак, живачни термоме	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
15 02 02*	Кърпи, парцали за избър	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
15 02 02*	Предпазни средства – р	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 37*	дървесина, съдържаща	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
15 01 10*	Празни опаковки от лако	7,88т	0,00т	7,88т	0,25%
20 01 33*	Оловни акумулаторни ба	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 33*	Ni-Cd батерии	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 33*	Живак-съдържащи батер	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 35*	Електрически и електрон	39,58т	0,02т	39,60т	1,26%
20 01 23*	Оборудване, съдържаща	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 21*	Луминесцентни и флуор	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
20 01 26*	Смазочни и моторни ма	0,00т	0,14т	0,14т	0,00%
Общо	-	82,58т	0,16т	82,73т	2,63%
Други					
Хигиенни	-	11,88т	0,00т	11,88т	0,38%
Композитни	-	3,22т	0,00т	3,22т	0,10%
	-	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
	-	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
	-	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
	-	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
	-	0,00т	0,00т	0,00т	0,00%
Общо	-	15,10т	0,00т	15,10т	0,48%

Източник: Окончателен доклад за извършен през 2019 г. четирисезонен морфологичен анализ на състава на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Белослав

4.1.2. Строителни отпадъци

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение.

С наредбата се регламентират:

1. създаването на система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци (СО);
2. изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
3. изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Целта на наредбата е:

1. да се предотврати и ограничи замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и да се ограничи рискът за човешкото здраве и околната среда в резултат на събирането, третирането и транспортирането на СО;
2. да се насърчи рециклирането и оползотворяването на СО за постигане на целите по чл. 32 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Строителните отпадъци са получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест и други опасни отпадъци, и др. съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 на Приложение 1 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците.

Минералните отпадъци се образуват в резултат на строителство или събаряне на сгради и съоръжения, които основно се състоят от минерални материали като тухли, бетон, строителни разтвори, естествен камък, пясък, керамични строителни материали, бетонови блокчета и/или газобетонови блокчета и др.

„Строително-монтажни” са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват, а „Премахване” е дейността по отстраняване на строежите чрез селективно отделяне на оползотворимите отпадъци в процеса на премахването.

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на СО се извършват от лица, притежаващи документ по чл.35 от Закона за управление на отпадъците.

Община Белослав, както и другите общини в страната имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

- Организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- Когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи е длъжна:
 - Да разработи План за управление на строителните отпадъци, като задължителна част от строителната документация за издаване на разрешение за строеж;
 - Да изпълни реално Плана за управление на строителните отпадъци;
 - Да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - Да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Кметът на общината отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудително премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на общината подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение на събиране на вземането от задължените лица по реда на чл.417, т.2 от Гражданския процесуален кодекс.

В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност се отделят на мястото на образуването им, а именно в домакинствата в които се извършват СМР. Прилага се процедура, при която заинтересованите лица, получават индивидуални контейнери, а строителните фирми се обръщат към община за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Основните проблеми, свързани със строителните отпадъци, въпреки контролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсява зелените площи в самите населени места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, се прилага форма, по която да бъдат контролирани.

Друг проблем е изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, което води до тяхното повреждане, а от тежината им се повреждат и повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

На територията на община Белослав, все още няма инсталация за рециклиране на строителните отпадъци, но в региона съществува.

Въведената системата за разделно събиране на строителните отпадъци се извършва, чрез избор на външен изпълнител, който предоставя услуги по доставка и транспорт на контейнери с вместимост от 6 куб.м. Същите се предоставят по заявка от граждани за извозване на строителни отпадъци от строителни обекти и при ремонтни дейности. За извозването на отпадъците, гражданите не дължат такса.

През 2020 г. Се въведе и разработи, на система разделно събиране на биоразградими отпадъци от кухни и заведения, генерирани на територията на община Белослав, от кухните на детски и учебни заведения.

4.1.3. Производствени и Опасни отпадъци

„Опасни“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 към ЗУО. Този вид отпадъци се образуват най-вече в промишлените предприятия, но също така и в някои заведения от здравната сфера, а частично и в битовия сектор. Към тях спадат отработени масла и нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, медицински отпадъци, бои и лакове, детергенти, пестициди и др.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци. Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Класификация на отпадъците по Наредба № 2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците, се водят на отчет в РИОСВ - Варна.

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение №2 към §1, т.т13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение №1 към §1, т.т11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват отделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор.

Потокът опасни отпадъци се контролира от действащата нормативна уредба. С цел проследяване на превозите на опасните отпадъци товародателите са длъжни да изготвят идентификационен документ, който се попълва за всеки отпадък последователно от товародателя, превозвача и товарополучателя.

Необходими са мерки за информиране на населението за опасностите за околната среда и повишаване на обществената заинтересованост за по широко участие в организираните мероприятия за предаване на опасни отпадъци от домакинствата. Разделното събиране на опасните битови отпадъци все още не е системно, а кампанийно. Поради това голяма част от тях все още се изхвърлят в контейнерите съвместно с неопасните битови и се извозват с тях за последващо третиране.

През 2020 г. Община Белослав за първи път сключи договор за събиране на опасни отпадъци от домакинства В изпълнение на задълженията на общините по ЗУО, Общината сключи договор с фирма „БалБок Инженеринг“ АД, която има необходимите регистрационни документи по ЗУО за събиране, транспортиране и третиране на опасни отпадъци, в това число и опасни отпадъци от бита. В рамките на договора се осъществиха две кампании за събиране на опасни отпадъци от домакинства, чрез организиране на мобилен пункт в гр. Белослав. При организираните кампании, населението не предаде опасни отпадъци.

Основните генератори на производствен отпадък в общината са действащите промишлени предприятия, сред които няма такива с висок рисков потенциал на образувания отпадък.

На територията на общината няма изградена инфраструктура за отделно събиране и третиране на опасни и производствени отпадъци. При констатиране такива се използват услугите на лицензирана фирма. Производствените предприятия на територията на общината образуват предимно отпадъци с характер на битови, специфично масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Фирмите изготвят годишни отчети и ги представят пред ИАОС. Следва да се отбележи, че не всички фирми изпълняват задълженията си да предоставят необходимата информация за генерираните от тях отпадъци в ИАОС.

На територията на общината се намира един склад за съхранение на излезли от употреба ПРЗ, като същият е разположен в бивш селскостопанск двор.

Общото количество на излезлите от употреба, негодни препарати за растителна защита в трите склада е 400 кг.

В близост до складс на територията на община Белослав няма водоизточници с важно регионално значение.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Община Белослав нееднократно е търсила възможност за финансиране на проекти за обезвреждане на излезли от употреба ПРЗ. Липсата на финансови средства е основната причина да не се реализират проекти за обезвреждане на излезли от употреба ПРЗ на територията на община Белослав.

Замърсявания на почвите в общината се предизвиква от изхвърлянето на твърди битови отпадъци (отпадъци от различен характер). Непрекъснатото усъвършенстване на системите и контрола по сметосъбирането ще елиминира изцяло съществуващите локални замърсявания от микросметища и нерегламентирано изхвърляне на отпадъците. В местата с високи подпочвени води, съществува тенденция /естествен процес/ за киселяване и засоляване на почвите.

4.1.4. Специфични потоци отпадъци

Отпадъци от опаковки

С разделното събиране на отпадъци с цел рециклиране, както и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците. Освен това през последните години със синхронизиране на националното законодателство с европейското законодателство все повече се засилват законодателния и обществения натиск за въвеждане на системи за разделно събиране с нормативно регламентирани количества отпадъци, които трябва да бъдат рециклирани и оползотворени.

За част от тези отпадъци националното законодателство изисква прилагането на принципът „замърсителят плаща“, при който разходите се поемат от производителите на продукта, от който се образуват отпадъците, но за останалата част липсват нормативно установени механизми на финансиране. За редица отпадъци съществуват забрани за депониране, което налага тяхното отделяне от общия отпадъчен поток и намиране на алтернатива за оползотворяването или обезвреждането им.

Община Белослав си сътрудничи с организацията по оползотворяване „Булекопак България“ АД за осъществяване на разделното събиране на отпадъци от опаковки. Системата по разделно събиране обхваща всички населени места на общината. Обособени са 41 точки с 41 контейнера за разделно събиране – жълт контейнер – за пластмаса и метал, хартия и картон и 33 точки - зелени контейнер – за стъкло. Всички контейнери са от затворен тип - нови модерни контейнери тип „Иглу“, които не позволяват изваждане и разпиляване на отпадъците.

По обявен от Министерство на околната среда и водите, в качеството си на Управляващ орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020, прием за кандидатстване по Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG16M1OP002-2.009 „Изпълнение на демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците“ по Приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020, финансирана от Европейски фонд за регионално развитие на ЕС, и съгласно Решение на УО на ОПОС № 111/07.07.2020г., е предоставена безвъзмездна финансова помощ, за която в последствие е сключен АДФП № Д-34-102/05.08.2020г., за изграждане на подземна система за разделно събиране на отпадъци на територията на община Белослав. Състояща се от 33 подземни контейнера за разделно събиране на отпадъци, разпределени в 11 сета по 3 тела.

Разделно събраните отпадъци от опаковки се транспортират до инсталация за сортиране, собственост на «Екоинвест Асетс» АД. Събраните отпадъци се сортират на отпадъци от опаковки и отпадъци, които не са опаковки. Следва сортиране на годни и негодни за рециклиране, като годните за рециклиране отпадъци от опаковки се сортират по вид и материал.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Биоразградими отпадъци

В съответствие с европейското и националното законодателство общините следва да предприемат мерки за поетапното намаляване на количеството на депонираните биоразградими отпадъци. В Националната стратегия за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци са заложили конкретни мерки, които трябва да се предприемат по отношение на този вид отпадък. Съгласно Националната програма за прилагане на Директива 99/31/ЕС:

- 100% биоразградими са хранителните, хартиените, картонените, дървесните и градинските отпадъци;
- 20% от текстилните отпадъци са биоразградими;
- 25% от отпадъците от кожи са биоразградими.

В съответствие със Закона за управление на отпадъците чл.31 ал.1 т.2 – целта е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците изисква да се осигури съвместното постигане на следните регионални цели за разделното събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014 г.
- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014 г.
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани през 2014 г.

Изпълнението на целите за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци се осигурява чрез прилагане на домашно компостиране и/или разделно събиране и компостиране на изградените за целта общински или регионални площадки с компостиращи инсталации.

Община Белослав изпълнява ежегодно целите обективирани в чл. 31, ал.1 от ЗУО, както следва:

Съгласно изискванията на чл.31, ал.1, т.1, във връзка с §15 от ПЗР на Закона за управление на отпадъците, в срок до 01.01.2018г. общините във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО трябва да постигнат цел за подготовка за повторна употреба на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници - най – малко 40 на сто от общото им тегло. Предвид горното, със Заповед № 51/05.02.2018г. Изпълнителния Директор на Изпълнителна агенция по Околна среда е определил за календарната 2016 г. община Белослав за постигнала степен на рециклиране 40%.

За календарната 2017 г. община Белослав е постигнала степен на рециклиране – 78%, съгласно Заповед на № 165/21.05.2019г. на Изпълнителния Директор на Изпълнителна агенция по Околна среда.

На основание чл.12, ал.4 от Наредба за разделно събиране на биоотпадъците и третиране на биоразградимите отпадъци и § 5, ал.3 от ПЗР от същата наредба е издадена Заповед № 189/24.07.2020г., на изпълнителния Директор на ИАОС, в която е отбелязана община Белослав, като изпълнила целите по чл.31, ал.1, т.2 от ЗУО, а именно най – късно до 31.12.2020г. общините във всеки от регионите по чл. 49, ал.9, трябва да постигнат цел за ограничаване на

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

количествата биоразградими отпадъци. За календарната 2018 г. Община Белослав е постигнала степен 81%.

Във връзка със стремежа за намаляване на количествата биоразградими отпадъци, през 2020 г. е разработен Анализ разходи – ползи за въвеждане на система за разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци от кухни и заведения, генерирани от детски ясли, градини и училища на територията на община Белослав. Анализът ще послужи за пред инвестиционни проучвания, проектиране, изграждане и финансово обезпечаване на избраните икономически обосновани системи за управление, разделно събиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци. Анализът е прогностичен и е изготвен за 3-годишен период.

В съответствие с Националния стратегически план Община Белослав следва да предвиди конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци, с оглед намаляване количествата за депониране. Управлението на биоразградимите отпадъци включва събиране (разделно или със смесените битови отпадъци), анаеробно разлагане и компостиране, изгаряне и депониране. Екологичните и икономически ползи от различните методи на обработване зависят съществено от местните условия, като гъстота на населението, инфраструктура и климат, както и от наличието на пазари за свързаните с този процес продукти (енергия и компост). Изискванията за събиране и третиране на биоразградими отпадъци са регламентирани в Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.

Приблизително две трети от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от „органични“ или естествени материали. Тези материали след време се разграждат („биоразградими“) по естествен път. Биоразградимите отпадъци се генерират при селскостопанската дейност в растениевъдството, животновъдството и от дейността на домакинствата. Имат предимно органичен състав и е необходимо да се третират в зависимост от условията на генерирането им по подходящ начин.

Количеството на растителните отпадъци, образувани от растениевъдството в дворните пространства на жилищните имоти са определени експертно и тяхното количество варира от 25 до 40% от общото количество битов отпадък, отделян от домакинствата. Този отпадък понастоящем е основна съставка, замърсяваща териториите в покрайнините на населените места или попада в съдовете за битови отпадъци. Не е популярна практиката за оползотворяване на растителни отпадъци в самите дворните места. В процеса на компостиране растителните отпадъци се явяват суровина. При прилагането му се ограничава постоянното изнасяне на органични вещества от почвата и едновременно се постига ограничаване употребата на органични торове за сметка на много добрите хранителни съставки в компоста. В съответствие с европейското и националното законодателство общините следва да предприемат мерки за поетапното намаляване на количеството на депонираните биоразградими отпадъци.

Предвид специфичния характер на отпадъците, образувани на територията на община Белослав и значителното участие на зелените, градински и селскостопански отпадъци, образувани от домакинствата в определени периоди, въпреки въведената през 2016г. Система за разделно събиране на зелени отпадъци, е необходимо да се предприемат действия в посока за въвеждане на фамилно компостиране с последващо използване на компоста в личните стопанства;

Община Белослав предвижда въвеждане на система за разделно събиране на биоразградимите отпадъци при източника, и тяхното обезвеждане / компостиране/ на мястото на образуването им.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

За въвеждане на системата за компостиране на зелените отпадъци се предвижда закупуване на компостери. Компостирането на растителните отпадъци в мястото на образуването им е в синхрон с приетите принципи за управление на отпадъците. В този случай растителните остатъци не са отпадък, а изходна суровина за получаване на компост – средство за подобряване качеството и плодородието на почвата. При реализацията на целите ще се кандидатства за финансово подпомагане от страна на ПУДООС и ОПОС.

Обхващането на все по-голям брой семейства в системи за домашно компостиране е възможно чрез постоянно информиране на населението за възможностите за оползотворяване на биоразградимите отпадъци и предоставяне на контейнери за компостиране на семействата, които желаят да компостират биоразградимите си отпадъци. За отчитане на ефекта от тази мярка е необходимо предоставянето на компостери на отделните домакинства да бъде обвързано с изискване за своевременно представяне на информация от общините за постигнатите нива на намаление на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране.

Един от подходящите методи на биологично третиране, подходящи за условията на общината е анаеробното разграждане, при което се отделя биогаз за производство на енергия и компостирането (домашно и/или полево), при което произведения компост има възможност да се използва за рекултивация на нарушени терени, в земеделието, при озеленителни и възстановителни дейности при строителни проекти и др.

В съответствие с Националния стратегически план общината следва да предвиди конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци с оглед намаляване количествата за депониране. Управлението на биоразградимите отпадъци включва събиране (разделно или със смесените битови отпадъци), анаеробно разлагане и компостиране, изгаряне и депониране. Екологичните и икономически ползи от различните методи на обработване зависят съществено от местните условия, като гъстота на населението, инфраструктура и климат, както и от наличието на пазари за свързаните с този процес продукти (енергия и компост). Изискванията към съоръженията и инсталациите за биологично третиране на биоразградимите отпадъци са регламентирани в Наредба № 6 Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

Изискванията към площадките, на които могат да се разполагат съоръжения за биологично третиране на биоразградими отпадъци са посочени в Наредба 7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

Често се прилага и изгаряне на изсъхнали растителни отпадъци от земеделието, срещу което се води борба - дейността противоречи на добрите земеделски практики, при които се използват различни методи за оползотворяване на органичните отпадъци.

Отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми

Редица европейски директиви регулират специфичните потоци от отпадъци - например, отпадъци от титаниев диоксид, опаковки и отпадъци от опаковки, полихлорирани бифенили (ПХБ) и полихлорирани терфенили (ПХТ), отпадъчни батерии и акумулатори, канализационен шлам, излезли от употреба превозни средства (ИУПС), отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) и ТОЗ (трайни органични замърсители).

Друга група от директиви регулира операциите по третиране на отпадъците: изгаряне, съвместно изгаряне на отпадъци и депониране на отпадъци чрез заравяне. Регламент (ЕО) №1013/2006 покрива трансграничните превози на отпадъци.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

„Негодна за употреба батерия или акумулатор” е батерия или акумулатор, която не може да бъде използвана повторно и е предназначена за преработване или обезвреждане .

За ефективно функциониране на системата за събиране на отпадъците от негодни батерии и акумулатори е необходимо предприемане на следните действия:

- редовно информирание на обществеността за рисковете, свързани с тяхното неконтролирано обезвреждане. Необходимо е хората да бъдат запознати със значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране.
- прилагането на задължително обратно приемане в местата за продажба;
- осигуряване и поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори, като се спазва нормативните изисквания;
- предаване на отпадъците от батерии и акумулатори на фирма, притежаваща разрешително, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците.

Управлението на отпадъците от батерии и акумулатори има две главни цели:

- *Екологична* – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда;
- *Икономическа* – оползотворяване материалите, заложи в конструкцията на отпадъците от батерии и акумулатори.

Община Белослав има сключени договори за разделно събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба батерии и акумулатори и излезли от употреба МПС, излезли от употреба гуми.

Отработени масла

Задълженията на общината в това отношение се определят от „Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти”, приета с ПМС №352/27.12.2012 г., ДВ бр.2/08.01.2013 г.

Съгласно чл.39 ал.1 от Наредбата, кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Възможно в рамките на периода на прилагане на настоящата програма, организацията по оползотворяване да не прояви интерес тъй като количеството масла за чието оползотворяване е отговорна нараства незначително и е твърде вероятно целите заложи в *Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти* да бъдат постигнати чрез събиране на отработени масла от източници различни от бита или общини с по-голяма гъстота на населението.

Независимо дали ще се сключи договор с организация по оползотворяване, следва да бъдат предприети следните мерки за осигуряване прилагането на законодателството за управление на отработени масла:

- идентифициране на обектите, в които се извършва смяна на отработени масла и обектите, в които се изкупуват отработени масла;
- определяне на разрешените места за смяна на отработени моторни масла и информирание на обществеността за това;
- въвеждане на санкции и упражняване на контрол над изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в повърхностните води и в канализационните системи.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване

Задълженията на Общината се определят от „Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване”, приета с ПМС №355/28.12.2012 г. с последни изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.

Съгласно чл.27, ал.1 от Наредбата, Кметът на общината оказва съдействие на организациите по оползотворяване, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и предаване на ИУЕЕО.

Изпълнение на задълженията за участие в системите за разделно събиране се осъществява, като се сключат договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално или други лица, притежаващи документи по чл.35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Информацията за управлението на отпадъците от излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отработени масла, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) се набира чрез допълнителни годишни отчети, регламентирани в съответните наредби за управление на специфичните отпадъчни потоци. На етапа на изготвяне на настоящата общинска Програма за управление на отпадъците няма данни за количествата на разделно събирани други масово разпространени отпадъци - отработени моторни масла, както и за излезли от употреба автомобилни гуми.

Болнични отпадъци/Отпадъци от хуманното здравеопазване

Медицинските отпадъци имат някои по специфични характеристики и изискват специално третиране. Болничния отпадък може да носи зарази, поради което следва да бъде отделен от другите смесени отпадъци за се избегне заплахата за общественото здраве. В този отпадък се включват превръзки, остатъци от лекарства и опаковки, лабораторни проби, използвани инструменти и системи, хирургически отпадъци и др.

Отговорността за управлението на болничните отпадъци е на медицинските заведения, в които се образуват. Към момента не функционира система за получаване на данни за точното количество образувани болнични отпадъци в общината.

Болничните отпадъци на територията на общината се генерират от «Медицински център – 1» ЕООД. Опасните болнични отпадъци се предават на лица, притежаващи необходимите документи за дейности по тяхното третиране, посредством сключване на договори.

Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

На територията на община Белослав всички нерегламентирани стари сметища са закрити. Добре организираната система за сметосъбиране и сметоизвозване и ефективния контрол водят до значително намаляване на броя на инцидентните локални замърсявания. При установяване на нови нерегламентирани сметища се предприемат незабавни мерки по отстраняването им. Преустановена е експлоатацията на Общинското депо за ТБО в м-ст «Дълбок дол», като през 2019 г. е извършена техническа рекултивация на сметището, а през 2020 биологична рекултивация.

4.2. Шум

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и пораждащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично, повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно. Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с влиянието му върху човешкия организъм и здраве. Високите шумови нива влияят върху слуховия апарат на човека, психическото и нервно състояние на личността, имунната система, обмяната на веществата, сърдечно-съдовата система и др. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони. Приоритетни са тези, които се намират в жилищни зони, с цел да се предотврати дискомфорта през различните части на денонощието и вредните ефекти от шума върху здравето на населението. посл. изм. и доп.).

РИОСВ – Варна организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение №4 към чл.117, ал.1 от Закона за опазване на околната среда.

Съгласно нормативната уредба за шума контролната функция на общинската администрация е върху шума от битови и занаятчийски дейности. Производствения шум и шума от транспортния трафик се контролира от регионалните органи на МОСВ, МЗ и МВР.

Акустичната обстановка е неравномерно натоварена, утежнена по главната комуникационно-транспортна мрежа, а в останалата част е нормална.

На територията на община Белослав няма обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи висок риск от наднормени нива на шум в околната среда. Във връзка с посочените обстоятелства, за периода 2015 - 2019 г. не е извършван планов контролен мониторинг на нивата на шум в околна среда на промишлени обекти в общината.

Основен източник на шумово замърсяване в община Белослав са транспортните средства. Не са извършвани контролни замервания не са констатирани превишения на граничните стойности. Акустичната обстановка е неравномерно натоварена, утежнена по главната комуникационно-транспортна мрежа, а в останалата част е нормална.

Няма актуални данни за наднормено излъчване на шум на територията на общината. При жалби на граждани за производствен шум, администрацията сезира компетентните органи; за шум при битови дейности - издава предписания за спазване на нормативно установените изисквания.

Шумовото натоварване в общината е не по-маловажен проблем от останалите фактори на околната среда. Основни причини за повишаване нивото на шума в населените места се явява както строителството, така и обусловеното от него увеличаване на потока на товарните автомобили, амортизираната пътна настилка, остарелият транспортен парк на голяма част от населението, увеличеният брой дизелови автомобили.

4.3. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда

Състоянието на средата се определя от измененията настъпили в основните нейни параметри, следствие от човешката дейност – замърсяване на атмосферата, водите и почвите с производствени и битови вредности от дейността на транспорта, акустично натоварване на средата, йонизиращи и нейонизиращи лъчения, проблемите с третирането на отпадъците.

Основните проблеми, резултат от антропогенната дейност са:

- Високите нива на шума – резултат от функционирането на транспорта и отделни точкови източници

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- замърсяването на атмосферата от линейни (транспорт) и точкови (производствени и битови) източници.
- йонизиращи и не йонизиращи лъчения.

Разкритите екологични проблеми в голяма степен се дължат на:

- Преминаване на производствения сектор към по-евтини технологии за снабдяване с топлоенергия, съпроводени с по-високи емисии в атмосферния въздух.
- Липса на финансови средства в производствения сектор за опазване качеството на атмосферния въздух.
- Липса на финансови средства за осъществяване на инфраструктурни и благоустройствени проекти за опазване качеството на атмосферния въздух
- Продължаващ процес на подценяване на ролята на зелената система и хаотичното усвояване на земеделски земи за производствени нужди.

Посочени са зони и/или обекти със специфичен хигиенно-охранителен статут. Към тази категория се отнасят зони, които по силата на съответни наредби, следва да бъдат взети под внимание в процеса на планиране. Зоните и обектите със специфичен санитарно-охранителен статут са всички водоснабдителни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, помпените станции, ГПСОВ, гробищни паркове, депа за отпадъците, кариерите, автосервиси, автогари, гари и много други.

Здравно-хигиенни рискове съществуват и в местата, които имат недостатъчно ефективни водопровод и канализация, инфраструктура, изградени типови постройки и възможности за поддържане на необходимата хигиена. Здравен проблем представлява замърсяването на атмосферния въздух в жилищните зони с дразнещи газове - азотни и серни диоксиди, вещества с общо системен токсичен ефект. Значение имат замърсителите със сензибилизиращо действие (органични частици, алдехиди, феноли, сажди и катрани).

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда и представлява полето на гама-лъчите, в което се намират всички живи организми на Земята. Източници на това йонизиращо лъчение са вторичното космично лъчение и естествените радионуклиди, намиращи се в атмосферния въздух, почвите, водите, храните и човешкото тяло. Измерваната величина е мощност на дозата на гама-фона и е специфична за всеки пункт, област, регион.

Данните за мощността на дозата гама-лъчение за страната се получават в реално време от 27 постоянни мониторингови станции на Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон (НАСНКРГФ), администрирана от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

Автоматизираната система осигурява оперативна информация в случай на инцидентно повишаване на радиационния фон, както при ядрена авария на територията на страната ни, така и при трансграничен пренос на радиоактивно замърсяване. Системата обезпечава с данни в реално време Аварийния център на Агенцията за ядрено регулиране и Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” към Министерството на вътрешните работи, с което се осигурява възможност, в случай на радиационна авария, да се приложат своевременно подходящи мерки за защита на населението и околната среда.

ИЗВОДИ :

- Акустичната обстановка във всички селища на община Белослав е благоприятна. Периодичното движение на МПС-та не може да се приеме за друга освен като обичайна характеристика на шума, съобразно вида на двигателя им.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Рисков фактор е евентуалното възникване на точкови източници на шум под формата на работилници или ателиета за услуги в рамките на регулация, генериращи шум над пределнодопустимите норми.

Радиационният гама фон в областта, в частност и в общината е в границите на характерните за страната фонове стойности.

- Не са наблюдавани повишавания на специфичните активности на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух.

5. Управленски и финансови фактори

5.1. Структура на управлението на дейности, свързани с ОС

Отговорните лица по управлението на дейностите, свързани с околната среда са: Общинския съвет, Кмета на общината, Кметове на населени места, както и специалистите по екология и опазване на околната среда от Общинската администрация.

Кметът на общината е едноличен орган на изпълнителната власт. В своята дейност кметът на общината се ръководи от законите, от актовете на общински съвет и от решенията на населението. Кметът упражнява общо ръководство и контрол на общинската администрация и представлява общината. Той е първостепенен разпоредител с бюджетни средства. Кметът на общината назначава за срока на мандата си заместник-кметове, в съответствие с одобрената структура на общинската администрация, които подпомагат кмета при осъществяване на дейността му. Кметът на общината определя със заповед заместник - кмет, който да изпълнява функциите му при негово отсъствие от общината.

Към функциите на кметовете в селата спадат: упражняване на контрол за законосъобразното използване и отговаряне за поддържането, охраната и опазването на общинската собственост на територията на населеното място; подпомагат воденето на регистъра на населението и регистрите по гражданското състояние и предоставят свързаните с тях административни услуги на населението в населеното място, изпращат актуална информация на държавните и общински органи и др.

Общинската администрация подпомагат кмета при осъществяване на правомощията му и извършва дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица.

Правата и задълженията на Кмета на общината, свързани с опазването на околната среда са регламентирани от националното екологично законодателство.

Съгласно Закона за опазване на околната среда, кметът има следните задължения:

- да информира населението за състоянието на околната среда;
- да разработва и контролира заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- да организира управлението на отпадъци на територията на общината;
 - да контролира изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
 - да организира и контролира чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;
 - да определя и оповестява публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и да контролира изпълнението на техните задължения;

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- да организира дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
- да определя длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по Закона за опазване на околната среда;
- да определя лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

Кметът на общината може да възлага изпълнението на изброените функции на кметовете на кметствата в общината.

Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците и общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, кметът на общината отговаря за:

- осигуряването на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
- събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- избора на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци;
- разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки;
- организирането и прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак;
- организирането на дейността по събирането и съхраняването на излезли от употреба моторни превозни средства на площадките за временно съхраняване;
- предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища;
- определянето на места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това;
- определянето на места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии.

Функциите на Общинския съвет са:

- да определя размера на такса „битови отпадъци” и таксата за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване по Закона за местните данъци и такси;
- да приема Програма за опазване на околната среда на общината и всяка последваща актуализация;
- да контролира изпълнението на програмата и ежегодното внасянето на отчети по изпълнението ѝ от кмета на общината;
- да приема наредби, касаещи управлението на околната среда на общината и др.

Кметът е длъжен да разработва и изпълнява Програма за опазване на околната среда и Програма за управление на отпадъците на територията на общината. Ежегодно в срок до 31 март, Кметът представя в РИОСВ –Варна отчет за изпълнение на двете програми.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Защитата от шума в околната среда е уредена, чрез Закона за защита от шума, според който Кметът на общината е длъжен:

- да упражнява контрол по спазване на Закона;
- да организира и регулира движението на автомобилния транспорт;
- при необходимост от извършване на измервания на нивото на шум, контролът се осъществява съвместно с РЗИ.

Съгласно Закона за водите, Кметът на общината е длъжен:

- да осъществява контрол при изграждането, поддържането и правилната експлоатация на канализационните мрежи на битовите отпадни води;
- изграждането и поддържането на водопроводните мрежи, изграждането и регистрацията на кладенците за индивидуално ползване.

Съгласно Закона за лечебните растения Кмета на общината:

- организира изпълнението на дейностите с лечебните растения;
- издава позволителни за бране на билки от земи общинска собственост.

Съгласно приетата с решение на Общински съвет - Белослав структура на общинската администрация, отговорното звено за дейностите по опазване на околната среда и в частност по управление на отпадъците е Дирекция „Общинска собственост и териториално селищно устройство“, в която има назначена щатна бройка – гл. експерт „еколог“.

Служителите ангажирани с контрола, работата и проблемите свързани с опазването на околната среда, работещи в Дирекция „ОСТСУ“:

- Зам. Кмет с ресор „инвестиционна политика, спомагателни дейности, ОС и ТСУ“
- Директор дирекция „ОСТСУ“
- Главен експерт еколог

Последният е пряко ангажиран с контрол върху ползване на общинската собственост, контрол по дейностите по събиране и транспортиране на отпадъци, поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, образуване на нерегламентирани сметища и др. е

Отговорните служители организират и контролират дейностите свързани с опазването на околната среда, поддържането на чистотата на населените места, сметосъбирането и сметоизвозването, състоянието на депата, поддържането на зелените площи, изпълнението на предписания и указания от РИОСВ, МОСВ, БДУВ и други. Те участват активно в разработването, кандидатстването и изпълнението на общински проекти в областта на околната среда, финансирани от различни източници.

За повишаване на професионалната квалификация и качествените характеристики на служителите, ангажирани с управлението на отпадъците, се препоръчва включването им в дейности за повишаване на професионалната квалификация и осигуряване на посещения на семинари, специализирани курсове и обучения.

Материално-техническата и информационна обезпеченост на персонала, пряко ангажиран с изпълнение на функциите, е достатъчна и не е необходимо да се предвиждат мерки в тази насока.

Община Белослав има разработена Наредба за чистотата, управлението на отпадъците и екологията на община Белослав. Наредбата е приета на заседание на Общински съвет- Белослав с Решение № 33 по протокол № 4 от 30.01.2008 година. В Община Белослав се изпълняват в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета и общинската администрация, съгласно законовите разпоредби за опазване на околната среда. Ръководството на Общината е създадо условия за разработване, документиране, внедряване и поддържане в Общинската

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

администрация на Интегрираната система за управление /ИСУ/, изпълняваща изискванията на международните стандарти ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, и OHSAS 18001:2007. Международните стандарти са въведени в Община Белослав от 2007 г. Въведен е стандарт ISO 14001:2015 за Управление на аспектите на околната среда. ISO 14001 определя изискванията към системата за управление на околната среда, която може да се интегрира с други изисквания за управление, за да помогне на организациите да достигнат както икономическите си цели, така и целите, свързани с околната среда.

Сертифицираните Системи за управление на околната среда по ISO 14001 минимизират риска от екологични инциденти. Ръководството на Община Белослав отделя голямо внимание към процесите, дейностите, материалите и продуктите, които се използват. Поддържането на стандарта за управление на околната среда осигурява сигурност, че организацията знае и спазва законовите изисквания, относно околната среда. Ангажирани са всички нива в организацията чрез поставяне на цели и очаквани резултати и делегиране на отговорности.

Чрез сертификацията по ISO 14001:2015 ние доказваме и демонстрираме своята отговорност за запазване на околната среда за нашите деца. Наблюдението и измерването на основните характеристики помага на висшето ръководство да работи по-ефективно. Ефективният контрол и действията обуславят развитието на общината. Ежегодно се провежда преглед от ръководството, който осигурява нужната информация на висшето ръководство относно дейността на общината. Извършват се и вътрешни одити по отделните стандарти за качество, чрез които се следи за правилното функциониране на системата. Ежегодно се извършва външен одит от сертифициращата организация, а периодично и ресертифициране.

5.2. Сътрудничество с други институции и организации

При осъществяване на дейностите, свързани с опазване на околната среда Общинска администрация Белослав работи съвместно с РИОСВ – Варна, Басейнова дирекция – гр. Варна и РЗИ – гр. Варна. Извършват се периодични измервания и мониторинг на замърсяванията на компонентите на околната среда на територията на общината.

Община Белослав следва да си сътрудничи по проблемите на опазване на околната среда със съседните общини Аксаково и Варна.

За решаване на проблемите на околната среда общинската администрация трябва да си сътрудничи с всички фирми, бизнес организации и граждани на нейната територия.

- С фирма “ВиК - Варна“ ООД в за получаване на:
 - разрешение за задоволяване на битовите и производствени нужди – водовземане от градската водопроводна мрежа;
 - разрешителни за заустване на производствени отпадъчни води в градската ПСОВ и емисионни норми за отпадъчните води;
- По проблемите на околната среда и здравния статус на населението община Белослав поддържа информационен обмен и е партньор със следните регионални органи на централни ведомства:
 - РИОСВ – Варна;
 - ИАОС и РЛ Варна към ИАОС;
 - РЗИ – Варна към МЗ;
 - „Басейнова дирекция” - „Чернонорски район“ - Варна;
 - Областна администрация – Варна;
 - „Областна дирекция земеделие и гори” – Варна, към МЗГ;
 - Отдел „Статистически изследвания - Варна“ към НСИ;
 - Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” – Варна.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

– Областна дирекция по безопасност на храните – Варна.

5.3. Информирание на обществеността

Община Белослав има добре функционираща система за информиране на населението за състоянието на околната среда. Информационното обслужване се състои в събиране и предоставяне на данни за състоянието на околната среда, информиране обществеността за включването ѝ в предстоящи екологични мероприятия, за участие при разработване и обсъждане на проекти, за изпълнение на конкретни мероприятия и резултатите от тях и т.н.

Съгласно нормативните изисквания на чл.17 от Закона за опазване на околната среда, всеки има право на достъп до налична информация за състоянието на компонентите на околната среда, както и за дейностите или мерките, включително административни мерки, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху околната среда.

Информирането на населението на община Белослав за състоянието на околната среда, за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост се осъществява чрез публикуването на информация на интернет страницата на общината. Извършва се уведомяване на населението за инвестиционни предложения и допускане изработването на проекти на подробни устройствени планове.

Информацията се предоставя чрез публикуване в областни вестници, в местните медии, помещава се на електронната страница на Община Белослав, провеждат се информационни кампании. Уведомленията за инвестиционни предложения, които постъпват в Общината се обявяват публично с обява в областен ежедневник, поставя се обява на таблото в сградата на Общината, изпращат се писма до всички НПО-та в града, които предварително чрез анкетно проучване са заявили, че желаят да бъдат информирани.

Много ефективни форми за изграждане на екологична култура и гражданска позиция в населението са редица проекти, свързани с опазване и възстановяване на околната среда, които община Белослав разработва и/или участва под някаква форма. Стремешът е да бъдат обхванати и ангажирани всички възрастови групи, като особено внимание се обръща на младите хора. Основната идея, която Община Белослав влага в екологичните инициативи и проекти, е чрез прилагането им да се подобряват условията за труд и отдих на населението. Една от задачите за изпълнението на тази цел е добрата информираност на гражданите относно състоянието на околната среда и дейностите, които се извършват от Общинската администрация за нейното подобряване. Предоставяйки на гражданите възможността да се информират за състоянието на околната среда, те могат активно да участват в екологичната работа на администрацията и въз основа на информацията, която получават да изразява своето мнение и предложения.

РАЗДЕЛ II. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT АНАЛИЗ.

SWOT анализът е метод за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика. Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни в дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на вътрешната структура;
- Кой са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на дадена организация, политика, сектор, т.е. характеристиките на външната среда;
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна;

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Кой са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

SWOT анализът е обективно следствие от извършените ситуационни анализи на съществуващото състояние и практики и изхожда от идеята за разделянето на обекта на анализ – управлението на отпадъците, от средата, в която той функционира. Обектът на анализ се разглежда откъм неговите „силни страни” и „слаби страни”. Средата, в която функционира управлението на отпадъците в общината, се диференцира на „възможности” и „заплахи”.

Силни страни. Силните страни са ресурси или други предимства, които притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на околната среда.

Анализът на силните страни на Община Белослав, възможностите да се възползваме от тях, вътрешните слаби страни на Общината и възможностите да ги преодолеем или сведем до минимум, външните възможности /перспективи/ за Общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира Общината в бъдеще.

Целта на този анализ е да се оцени кои направления от дейностите по опазване на околната среда в региона на Община Белослав са най-ефективни, в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие чрез използване на силните страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

В технологията на стратегическото планиране SWOT анализът има ключово значение. Благодарение на него получените резултати от „анализа на средата” могат да се приоритизират и да бъдат структурирани по начин, позволяващ извличането на генералните стратегически цели, които ще преследва Община Белослав през следващите години.

За целите на анализа е използвана цялата налична информация за съществуващото положение и тенденциите по компоненти на околната среда.

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
➤ Биологично разнообразие и значителен дял на защитени територии и зони в екологичната мрежа НАТУРА 2000. ➤ Липса на сериозни източници на замърсяване на околната среда. ➤ Добро качество на атмосферния въздух. ➤ Липса на източници на наднормен шум и йонизиращи лъчения. ➤ Липса на замърсяване на почвите. ➤ Благоприятни условия за развитие на биоземеделие и животновъдство. ➤ Изградена система за организирано сметосъбиране във всички населени места в	➤ Загуби на питейна вода и влошаване на качеството ѝ в резултат от амортизацията на водопреносната мрежа. ➤ Частично изградена канализация ➤ Заустване на отпадни води в реките. ➤ Основен източник на енергия в общината са твърдите горива. ➤ Увеличаване на количествата депонирани отпадъци и нарастване нормата на натрупване на отпадъци на човек от населението. ➤ Високо ниво на депониране на рециклируеми, строителни и биоразградими.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

общината и въведено разделно събиране на отпадъци. ➤ Наличие на нормативна база и стратегически документи на местно ниво за разрешаване на проблемите по опазване на околната среда. ➤ Осигурен е „зелен“ телефон за сигнали на граждани.	➤ Периодично възникване на нерегламентирани замърсявания в общината. ➤ Отрицателен баланс между приходите и разходите за опазване на околната среда и управление на отпадъците. ➤ Липса на собствени финансови средства за финансиране на големи екологични проекти. ➤ Ниска екологична култура на населението. ➤ Слабо развито био земеделие.
ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
➤ Интегриране на консервационните цели в горскостопанските практики. ➤ Адаптиране на залесяванията към климатичните промени и увеличаване капацитета на горите за редуциране на вредните емисии в атмосферата. ➤ Усвояване на горските ресурси и развитие на предприятия за преработка на диворастващи плодове, билки и гъби. ➤ Потенциал за развитие на биологично земеделие, растениевъдство и животновъдство с висока добавена стойност. ➤ Изграждане на канализация и ПСОВ във всички населени места на общината. ➤ Използване на нови технологии за третиране и оползотворяване на отпадъците. ➤ Намаляване използването на конвенционални източници на енергия и замяната им с възобновяем. ➤ Въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение. ➤ Повишаване на екологичната култура на населението за опазване на околната среда. ➤ Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на екологични проекти. ➤ Използване на финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда.	➤ Замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори. ➤ Глобално изменение на климата, водещо до изместване на климатичните зони и пораждаване на ресурсни проблеми. ➤ Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне ➤ Нарастването на енергийните нужди може да доведе до неекологосъобразни решения и увеличаване използването на твърди горива. ➤ Незаконна сеч и браконьерство в горите. ➤ Риск от горски пожари и природни бедствия. ➤ Увеличаващи се разходи за дейностите за сметосъбиране и депониране на отпадъците. ➤ Социална чувствителност към повишаване на такса „Битови отпадъци“. ➤ Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани сметища. ➤ Недостатъчна държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на опазването на околната среда.

РАЗДЕЛ III. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Визията е обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качества на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. Приетата визия,

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

определяща желаното и постижимо състояние в екологичен аспект на община Белослав за периода 2023-2028 г. е следната:

УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ В ОБЩИНА БЕЛОСЛАВ, ЧРЕЗ РАЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ

Визията за околната среда описва перспективите за развитие на Общината в перспектива от 7 години. Тя дава общата представа за характеристиките на околната среда в общината в контекста на концепцията за устойчиво развитие. Крайният резултат и изводите направени от анализите за визия са ориентирани към различните сфери на развитие на местно ниво.

РАЗДЕЛ IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Генерална стратегическа цел

„Подобряване качеството на живот на населението в община Белослав, чрез осигуряване на зелена и благоприятна околна среда, обновяване на инфраструктурите и благоустрояване на населените места“.

2. Специфични цели

Стратегическата цел на Община Белослав в областта на околната среда е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението.

За постигането на генералната стратегическа цел на Общинската програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, оценени по приоритетност:

Специфична цел № 1: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.

Подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода в община Белослав.

Доизграждане на канализационната мрежа и осигуряване на необходимата инфраструктура за пречистване и отвеждане на отпадъчните води от населените места.

Подобряване на мониторинга и контрола върху състоянието и качеството на повърхностните и подземни води.

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия

Корекция на речни корита, пречистване и укрепване на канали, дерета и др.

Специфична цел №2: Устойчиво управление на отпадъците

Осигуряване на екологосъобразното управление на отпадъците, чрез предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци

Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и

Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на общината за управление на отпадъците

Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците

Специфична цел № 3: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

Мярка 3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие

Опазване и възстановяване на природните екосистеми, генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност, съгласно българското и международно екологично законодателство. Подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху биологичното разнообразие и обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси в община Белослав.

Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000

Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на община Белослав. Устройване и социализиране на защитените зони по Натура 2000 като част от рекреационния потенциал на общината.

Специфична цел №4: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух

Мярка 4.1: Развитие и оптимизиране на системите за мониторинг и подобряване качеството на атмосферния въздух

Поддържане на нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната.

Специфична цел №5: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване и подобряване чистотата на населените места

Мярка 5.1: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване

Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа.

Увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места.

Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мярка 6.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация - Белослав

Мярка 6.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда

Създаване на работещ механизъм за обмен на информация сред заинтересованите институции и организации работещи в сферата на околната среда. Осигуряване на публичен достъп до информация относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ чрез интернет платформа.

Формулираните по-горе цели на Общинската програма за опазване на околната среда на Община Белослав представят не само посоката на развитие на политиката на общината в тази област през следващите няколко години, но са и базираци за бъдещата стратегия за устойчиво развитие на общината. Постигането на целите заложили в настоящата програма само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в Община Белослав.

РАЗДЕЛ V: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА БЕЛОСЛАВ 2023 Г. – 2028 Г.

Специфична цел № 1: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината	1.1.1. Актуализация на проектна документация за етапно изграждане на съвременна ВиК мрежа.	80	Община	2023 – 2028	МОСВ, ПУДООС, ДБ, Общински бюджет, ФЛАГ и др.
	1.1.4. Реконструкция на довеждащ водопровод	300	Община В и К Варна ООД	2023 – 2028	МОСВ, СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, ФЛАГ и др.
	1.1.6. Реконструкция на ВиК мрежата, незасегнати от модернизация на ВиК инфраструктурата до 2020 г.	250	Община	2023 – 2028	МОСВ, СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, ФЛАГ и др.
	1.1.13. Изграждане и свързване към водопроводната мрежа на община Белослав на водохващане изграждане и свързване на станция за пречистване на питейната вода	8500	Община В и К Варна ООД –	2023 – 2028	МОСВ, ОПОС, ДБ, Общински бюджет, ФЛАГ и др.
	1.1.16. Осъществяване на постоянен и периодичен мониторинг относно качествата на подаваната питейна вода на територията на Община	-	„В и К” Варна ООД РЗИ - Варна	2023 – 2028	„В и К Варна ООД и РЗИ Варна

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

	Белослав				
ОБЩО ЗА МЯРКА 1.1.		110701			
Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия	1.2.1. Почистване, брегоукрепване и корекция на речни корита в община Белослав	3000	Община	2023 – 2028	ОПОС,ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.
	1.2.2. Разработване на План за действие при природни бедствия и аварии	5	Община	2023 – 2028	Общински бюджет и др.
	1.2.3. Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	100	Община	2023 – 2028	ОПОС,ПУДООС, ДБ, Общински бюджет и др.
	1.2.4. Картиране на уязвимите от наводнения зони в общината	10	Община	2023 – 2028	ДБ, Общински бюджет
	1.2.5. Доставка и въвеждане в експлоатация на съоръжения, оборудване и превозни средства за предотвратяване и борба с горски пожари и пожари в населените места	500	Община	2023 – 2028	ОПОС, СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет
	1.2.6. Изграждане на система за предупреждение, наблюдение, прогнозиране и сигнализиране във връзка с климатичните изменения	200	Община	2023 – 2028	ОПОС, МОСВ, ДБ, Общински бюджет
	1.2.7. Залесяване/създаване на нови горски насаждения, включително за ограничаване на ерозията	500	Община, ДГС, частни собственици на гори	2023 – 2028	СПРЗСР, ДБ, Общински бюджет, Частни инвестиции
ОБЩО ЗА МЯРКА 1.2.		4315			

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1:	115016			
---------------------------	--------	--	--	--

Специфична цел №2: Устойчиво управление на отпадъците

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци	2.1.1. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци	10	Община и медии	постоянен до 2027 г.	Общински бюджет и др.
	2.1.2. Разяснителна кампания сред населението, живеещо в селата за ползите от фамилното компостиране	10	Община и медии	постоянен до 2027 г.	Общински бюджет и др.
	2.1.3. Съставяне на регистър на всички производствени фирми на територията на общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях	2	Община и предприятия	постоянен до 2027 г.	Общински, бюджет и др. източници
	2.1.4. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „Битови отпадъци” за домакинствата, които прилагат домашно компостиране	-	Община Общински съвет	2023-2028	-
	2.1.5. Извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.	10	Община	2023	Общински бюджет, ДБ и др.
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.1.		32			

Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.	2.2.1. Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината	50	Община, Организация по оползотворяване на отпадъци	2023 – 2028	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, Общински бюджет и др.
	2.2.2. Развитие на системата за събиране на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла електрически и електронни уреди и др./	10	Община	2023 – 2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО ОПОС
	2.2.3. Подготовка и реализация на проект за въвеждане на демонстрационни проекти за опазване на околната среда	395	Община	2023 – 2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО ОПОС
	2.2.5. Закупуване на компостери за домашно компостиране и реализиране на пилотни проекти по населени места с увеличаване броя на обхванатите домакинства	300	Община	2023 – 2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО ОПОС, ПУДООС и др.
	2.2.6. Закупуване на контейнери за разделно събиране на растителни и биоотпадъци	20	Община	2023 – 2028	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО
	2.2.10. Изграждане на система за разделно събиране на употребяван текстил(дрехи) и обувки с цел	0	Общинска администрация, Частни	2023 – 2028	Частни инвеститори

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

	намаляване на обема на тесктила, попадащ в общия обем на отпадъците, чрез поставяне на контейнери за събиране на употребяване дрехи.		инвеститори		
	2.2.11. Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци	5	Община	2023 – 2028	Общински бюджет и други
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.2.		1406			
Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците	2.3.1. Участие в регионалната система за управление на отпадъците - Варна	-	РСУО	2023 – 2028	РСУО „Варна”, МОСВ
	2.3.3. Поставяне на видеонаблюдение и контрол на критичните точки за образуване на нерегламентирани сметища	30	Община	2023 – 2028	Общински бюджет, Държавен бюджет, МОСВ
	2.3.4. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, обновяване и техническа поддръжка на транспортните средства за извозване на отпадъци	200	община	2023 – 2028	Общински бюджет
	2.3.5. Изграждане на система за управление на животински отпадъци	2	Община	2023 – 2028	Общински бюджет, МОСВ
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.3.		250			
Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общината за управление на	2.4.1. Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на европейското,	-	-	2023 – 2028	-

отпадъците	националното законодателство и местните политики за отпадъци				
	2.4.2. Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми за управление на отпадъците	2	Община, МОСВ, НСОРБ	2023 – 2028	Общински бюджет, Държавен бюджет и др.
	2.4.3. Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните	5	Община	2023 – 2028	Общински бюджет и др. източници
	2.4.4. Изготвяне и публикуване на годишен отчет по изпълнение на дейностите заложи в Програмата за управление на отпадъците	-	Община	Постоянен веднъж годишно до 31 март	-
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.4.		7			
Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците	2.5.1. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците	-	Община	2023 – 2028	-
	2.5.2. Провеждане на информационни и разяснителни кампании и издаване на информационни материали за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в	3	Община	2023 – 2028	Общински бюджет и др.

	съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастови и социални групи				
	2.5.3. Провеждане на местни кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.	3	Община	2023 – 2028	Общински бюджет и др.
	2.5.4. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици	3	Община, училища и детски градини	2023 – 2028	Общински бюджет и др.
	2.5.5. Участие в национални кампании на ПУДООС	50	Община, кметства, училища и детски градини	2023 – 2028	ПУДООС
ОБЩО ЗА МЯРКА 2.5.		59			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2:		1754			

Специфична цел № 3: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Мярка.3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие в община Белослав	3.1.1. Изготвяне и/или актуализация на планове за управление на Защитените зони и биоразнообразието в общината	5	Община	2023 – 2028	Общински бюджет и други
	3.1.2. Изграждане на нови и поддържане на съществуващи екопътеки в общината	50	Община, ДГС,	2023 – 2028	СПРЗСР, Общински бюджет и други
	3.1.3. Подобряване икономическата стойност на горите, увеличаване на зелените системи и залесителни мероприятия	300	Община	2023 – 2028	СПРЗСР, Общински бюджет и други
	3.1.4. Картиране на биологичното разнообразие на територията на общината	50	Община	2023 – 2028	МОСВ, ПУДООС и др.
ОБЩО ЗА МЯРКА 3.1.		405			
Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000 в община Белослав	3.2.1. Подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания на територията на мрежата Натура 2000, попадащи в национални паркове, природни паркове и поддържани резервати	1000	Община РИОСВ, ДГС	2023 – 2028	ОПОС, ПУДООС и други
	3.2.2. Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове, както и на ценни природни територии в общината	100	РИОСВ, ДГС, Община	2023 – 2028	ОПОС, ПУДООС и други финансиращи програми
	3.2.3. Изпълнение на предвидените лесоустройствени мероприятия по горскостопанските планове за горските територии	50	Община , ДГС	2023 – 2028	ДБ, Общинския бюджет и други финансиращи

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

					програми
ОБЩО ЗА МЯРКА 3.2.		1250			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3:		1655			

Специфична цел №4: Запазване и поддържане на доброто качество на атмосферния въздух

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от употреба на твърди горива и внедряване на щадящи околната среда производства	4.1.1. Проучване и анализ на възможностите за осъществяване на връзки и последващо изграждане на мрежа за отопление на водород в общински сгради в община Белослав	100	Община и предприятия	2023 – 2028	Частни инвестиции, Общински бюджет и др.
	4.1.2. Оказване на административно съдействие на местните предприятия, при разработване на проекти за технологично обновяване и внедряване на щадящи околната среда производства	2000	Община и предприятия	2023 – 2028	ОПИК, Частни инвестиции и др.
	4.1.3. Реализиране на проекти за енергийна ефективност в общински сгради и детски, учебни, културни и медицински заведения	10000	Община	2023 – 2028	Републикански бюджет, Общински бюджет,

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

					Европейски фондове
	4.1.4. Провеждане на ежегодни информационни кампании за ползите от въвеждането на енергоспестяващи мерки и за вредното въздействие на изгарянето на твърди горива	5	Община	2023 – 2028	Общински бюджет
	4.1.5. Подпомагане и съдействие за внедряване на алтернативни горива и алтернативни енергоизточници, в съответствие с дългосрочните цели на Зелена сделка на ЕС.	-	Община	2023 – 2028	Частни инвестиции, Публични частни партньорста.
ОБЩО ЗА МЯРКА 4.1.		12105			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4:		12105			

Специфична цел №5: Поддържане и развитие на зелените площи за широко обществено ползване и подобряване чистотата на населените места

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2	3	4	5	6
Мярка 5.1: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване	5.1.1. Реконструкция и благоустрояване на места за отдих, подобряване на физическата среда, в населените места.	1200	Община	2023 – 2028	Общински бюджет, СПРЗСР, ПУДООС и други
	5.1.2. Благоустрояване на паркове, зелени площи и зони за отдих в населени места	300	Община	2023 – 2028	Общински бюджет, СПРЗСР,

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

					ПУДООС и други
	5.1.3. Организиране на ежегодни кампании за почистване на обществени зелени площи във всички населени на общината	5	Община	2023 – 2028	Общински бюджет
	5.1.4. Контрол за спазване на нормативните изисквания в областта на опазване на околната среда, включително изсичане на дървета и изгаряне на битови отпадъци	-	Община	2023 – 2028	-
	5.1.5. Намаляване на емисиите на прах от общински улици и пътища, чрез редовно почистване и поддържане	70	Община	2023 – 2028	Общински бюджет
ОБЩО ЗА МЯРКА 4.2.		1575			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5:		1575			

Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мерки	Дейности/Проекти	Бюджет (хил.лева)	Отговорна институция	Срок	Източници на финансиране
1	2		3	4	5
Мярка 6.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление	6.1.1. Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда	10	Община	2023 – 2028	НСОРБ, ДБ, Общински бюджет

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

на околната среда в Общинска администрация	6.1.2. Създаване на общинска информационна система за мониторинг и управление на околната среда и регистър на зелени площи	20	Община	2023 – 2028	Общински бюджет
ОБЩО ЗА МЯРКА 6.1.		30			
Мярка 6.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда	6.2.1. Консултации и обществени обсъждания в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на опазването на околната среда	-	Община	2023 – 2028	-
	6.2.2. Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда	5	Община, РИОСВ, НПО Училища	2023 – 2028	ПУДООС, Общински бюджет
	6.2.3. Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за опазването на околната среда	-	Община	2023 – 2028	-
	6.2.4. Организиране на конкурси на екологична тематика и „зелени“ училища за деца и ученици от общината	-	Община, Училища, Детски градини	2023 – 2028	-
ОБЩО ЗА МЯРКА 6.2.		5			
ОБЩО ЗА СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 6:		35			
ОБЩ БЮДЖЕТ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА Белослав 2023-2028		132140			

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

РАЗДЕЛ VI. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Спазването на екологичното законодателство и прилагането на политиката на Община Белослав, дефинирана в настоящата Програма за опазване на околната среда /ПООС/ за периода 2023-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице. Реализацията на Програмата може да се определи като процес на системно планиране, събиране и анализ на информация и данни, разработване на проекти, кандидатстване за финансиране, реализация на одобрените проекти и редица други контролни и съпътстващи дейности. В този смисъл е целесъобразно Общината да разработи и прилага единна стройна система, в която са ясно определени отговорниците за заложените проекти и дейности в ПООС.

Наблюдението и оценката следва да проследяват ежегодно до каква степен са изпълнени конкретните задачи (чрез показателите) за постигане целите на ПООС и спазени ли са тези основни принципи. В случаи, че не са изпълнени задачите за съответния период или не са съблюдавани принципите на публичност, прозрачност и равнопоставеност се извършва анализ на причините за това и какви действия следва да бъдат предприети с оглед на тяхното реализиране.

По отношение реализацията на заложените в Програмата цели и мероприятия, основната дейност за координация, изпълнение и отчет е задължение на еколога на общината. Периодично да се извършва актуализация на програмата, свързана с възникнали нови обстоятелства и документи.

Да се представя ежегоден отчет за изпълнението пред Общинския съвет.

Източници на финансиране на екологични проекти

Основните източници за финансиране на екологични проекти са:

- Общинския бюджет;
- Държавния бюджет;
- Национален план за възстановяване и устойчивост
- Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда;
- Националният доверителен екофонд;
- Публична инвестиционна програма на МС;
- Кохезионен фонд;
- Европейски фонд за регионално развитие;
- Финансови ресурси по линия на МОСВ;
- Оперативна програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;
- Финансов механизъм на ЕИП;
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г. (СПРЗСР);
- Програма за иновации и конкурентоспособност 2021-2027 г.;
- Специализирани кредитни линии на банкови институции;
- Механизъм „съвместно изпълнени“ в рамките на протокола от Киото към Рамковата конвенция по изменение на климата;
- Споразуменията за двустранно сътрудничество;
- Международни организации, финансови институции и др.

РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Координиращ орган за наблюдение и оценка на изпълнението на ПООС 2023-2028 г. е РИОСВ - Варна. Орган за контрол по изпълнение на Програмата е Общинският съвет.

Кметът на общината информира ежегодно Общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта се изготвя Отчет за

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

изпълнение на Програмата за предходната година, който се представя **в срок до 31 март** и се публикува на Интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Варна.

Препоръчва се Годишният доклад да съдържа информация за: Същността на общинската политика за опазване на околната среда; Напредъка по изпълнението на целите, приоритетите и мерките; Възникналите проблеми и предприетите мерки за тяхното решаване; Осъществяваните мероприятия за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на политиката.

За осъществяване на мониторинга се използват следните документи: Въпросници; Протокол за предаване на въпросниците; Протокол за приемане на попълнените въпросници; Анкетни карти; Протоколи от провеждане на публични мероприятия; Матрични карти за оценка на индикаторите; Мониторингови доклади.

Контролът като основна функция на системата за управление има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнение на тази политика.

Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика.

Същностната характеристика дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт.

Община Белослав има разработена и функционираща вътрешна система за финансово управление и контрол, която на практика покрива изискванията за контрол върху законосъобразността на прилаганите инструменти при изпълнение на общински политики.

В този смисъл съществуващите субекти на контрол, вътрешни за общината и техните правомощия се уреждат от действащата вътрешна система за финансово управление и контрол. Формите и методите на работа за тях се предопределят от нормативните изисквания с вътрешен и външен характер.

Реализирането на Програмата за опазване на околната среда на община Белослав е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация. Отчита се натрупания опит, трудностите и неуспехите, извършват се корекции на съществуващите вече насоки за развитие в посока към адаптиране на новите обстоятелства и промени във вътрешната и външна среда.

Главните рискове за постигането на стратегическите цели са свързани с комплекс от фактори, които до голяма степен са трудно предвидими в бъдещето. Това означава, че реализацията на програмата трябва да бъде непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, анализ и корекции при грешки, трудности и неуспехи за адаптиране на планираните дейности към новите обстоятелства и пазарни условия. Основните компоненти на Програмата за опазване на околната среда (визия, цели, приоритети и мерките в плана), имат за цел да дадат преди всичко перспективи и насоки за развитие, но нямат задължителен характер. Тези компоненти не ограничават възможността да бъдат разработвани, предлагани и реализирани и други практически мерки, програми и дейности, стига да са финансово и организационно обезпечени.

РАЗДЕЛ VIII. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата в Република България 2021-2030 г.
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие 2030 г.
- Национален план за управление на отпадъците в Република България 2021–2028 г.
- Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г.
- Националната програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
- Национална програма за развитие: България 2030
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- Национална програма за приоритетно изграждане на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
- Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци
- Стратегия на ЕО относно бъдещото управление на битовите отпадъци
- Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа
- Зелена книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци в околната среда
- Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. с посл. изм. (Директива (ЕС) 2018/851) относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.
- Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО;
- Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване;
- Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки;
- Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда;
- Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Директива 75/439/ЕИО относно отработени масла;
- Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства;
- Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;
- Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;
- Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид;
- Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/;
- Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води;

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Директива 99/31/ЕС за депониране на отпадъци;
- Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети.
- Директива 85/337/ЕЕС относно оценката на въздействието върху околната среда, изменена с Директива 97/11/ЕС, изменена и допълнена с Директива 2003/35/ЕС относно участието на обществеността при изготвянето на някои планове и програми, касаещи околната среда 31985L0337 31997L0011 32003L0035.
- Директива 90/313/ЕЕС относно достъпа до информация за състоянието на околната среда, отменена с Директива 2003/4/ЕС относно достъпа на обществеността до информация 31990L0313 32003L0004.
- Директива 2001/42/ЕС за оценка на въздействието на някои планове и програми върху околната среда 32001L0042.
- Директива 2008/50/ЕО от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за почист въздух за Европа
- Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 Декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух.
- Директива 2001/80/ЕС относно ограничаване на емисиите от определени замърсители, изпускани в атмосферния въздух от големите горивни инсталации.
- Директива 94/63/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при съхранение и превоз на бензини между терминали и бензиностанции 31994L0063.
- Директиви 98/70/ЕС , изменена и допълнена с Директива 2003/17/ЕС относно нормите за съдържание на вредни вещества в бензините, газьола за промишлени и комунални цели и дизеловото гориво 31998L007032003L0017.
- Директиви 99/32/ЕС относно намаляване съдържанието на сяра в определени течни горива 31999L0032.
- Директива 2005/33/ЕС, изменяща Директива 99/32/ЕС.
- Директива 99/13/ЕС за ограничаване на емисиите от ЛОС при определени промишлени дейности 31999L0013.
- Директива 2004/42/ЕО от 21 април 2004 година относно намаляването на емисиите от летливи органични съединения, които се дължат на използването на органични разтворители в някои лакове и бои и в продукти за преобоядисване на превозните средства и за изменение на Директива 1999/13/ЕО.
- Директива 97/68/ЕС относно мерките за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух с газо- и прахообразни замърсители от двигатели, инсталирани в извънпътни машини.
- Рамкова Директива 2000/60/ЕС за водите 32000L0060.
- Директива 2006/7/ЕС относно управление на качеството на водите за къпане, отменяща Директива 76/160/ЕЕС 32006L0007.
- Директива 76/160/ЕЕС относно качеството на водите за къпане:31976L0160.
- Директива 98/83/ЕС относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека 31998L0083.
- Директива 75/440/ЕЕС относно изискванията за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно битови водоснабдяване, изменена от Директиви 79/869/ЕЕС и 91/692/ЕЕС:31975L0440 31979L0869 31991L0692.
- Директива 91/271/ЕЕС относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места, изменена с Директива 98/15/ЕЕС:31991L0271 31998L0015.
- Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници 31991L0676.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Директива 80/68/ЕЕС за защита на подземните води от замърсяване с опасни вещества, изменена от Директива 91/692/ЕЕС:31980L0068 и 31991L0692 и Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им
- Директива 2006/11/ЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни директиви, отменяща Директива 76/464/ЕЕС 32006L0011.
- Директива 76/464/ЕЕС за замърсяването на водите с опасни вещества и 7 дъщерни към нея, всички изменени от Директива 91/692/ЕЕС 31976L0464 31991L0692.
- Директива 92/43/ЕЕС относно съхранението на природните местообитания и на дивата флора и фауна 31992L0043.
- Директива 79/409 за съхранението на дивите птици 31979L0409
- Директива 1999/22/ЕС относно отглеждането на диви животни в зоологическите градини.
- Директива 96/82/ЕЕС относно контрола на големите аварии с опасни химикали 31996L0082.
- Директива 2003/105/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2003 изменяща Директива на Съвета 96/82/ЕС за контрол на големите аварии с опасни вещества 32003L0105.
- Рамкова Директива 2000/14/ЕС относно шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите 32000L0014.
- Директива 2002/49/ЕС за оценка и управление на шума в околната среда 32002L0049.
- Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска), ратифицирана на 25.01.1991 г., в сила за Р България от 01.05. 1991 г., обн. ДВ, бр. 23/1995 г.
- Конвенция за биологичното разнообразие е ратифицирана на 29.02.1996 г., в сила за РБългария от 16.07.1996, обн. ДВ, бр.19/1999 г.
- Конвенция по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбивы птици (Рамсарска), ратифицирана, в сила за РБългария от 24.01.1976 г., обн. ДВ, бр. 56/10.07.1992 г.
- Конвенция по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска, CITES), ратифицирана през 1990 г., в сила за Р България от 16.04.1991 г., обн. ДВ, бр. 6/1992 г.
- Конвенция за защита на световното културно и природно наследство, ратифицирана и влязла в сила за България през 1976 г.
- Конвенция за защита на мигриращите видове (Бонска), ратифицирана със закон - ДВ, бр. 69/1999 г., обн. в ДВ, бр. 16/2000 г., в сила от 01.11.1999 г.
- Закон за опазване на околната среда
- Закон за водите
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за почвите
- Закон за защита от шума в околната среда
- Закон за подземните богатства
- Закон за опазване на земеделските земи
- Закон за биологичното разнообразие
- Закон за лечебните растения
- Закон за защитените територии
- Закон за защита на растенията
- Закон за защита на животните
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Закон за устройство на територията
- Закон за местните данъци и такси
- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане
- Наредба №7 от 22 декември 2003 г. с посл. изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013 г. за правила и нормативи за устройство на отделните територии и устройствени зони;
- Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух;
- Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, с посл. изм. и доп. ДВ бр.79 от 8 октомври 2019 г.;
- Наредба №11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, доп. и изм. ДВ бр. 25/2017 г., в сила от 24.03.2017 г.;
- Наредба №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, с посл. изм. и доп. ДВ бр.102 от 23 Декември 2016 г.;
- Наредба №2 от 13 септември 2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници, с посл. изм. и доп. ДВ бр.30 / 09.12.2011 г.;
- Наредба №3 от 16 октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
- Наредба №1 от 11 април 2011 г. за мониторинг на водите, с посл. изм. и доп. ДВ бр.20 от 15 март 2016 г.;
- Наредба №6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, с посл. изм. и доп. ДВ бр.24 от 23 март 2004 г.;
- Наредба №9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, с посл. изм. и доп. ДВ бр.6 от 16 януари 2018 г.;
- Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.48 от 27 юни 2015 г.;
- Наредба №12 от 18 юни 2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, с посл. изм. и доп. ДВ бр.15 от 21 февруари 2012 г.;
- Наредба за ползването на повърхностните води, обн. ДВ бр. 100 от 16 декември 2016 г.
- Наредба №26 (посл. изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002 г.) за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. (изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31 Март 2020 г.) за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.;
- Наредба №2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
- Наредба №4 от 5.04.2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018 г.) за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

- Наредба № 6 Обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г. (изм. и доп. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017 г.) за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.
- Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба №7 от 19.12.2013 год., посл. изм. и доп., ДВ бр. 7 от 20.01.2017 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г.;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци Обн. ДВ. бр.29 от 30 Март 1999 г.;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - 08.01.2013 г.;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013 г. (посл. изм. и доп. ДВ. бр.37 от 21 Април 2020 г.);
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013 г., изм. ДВ. бр.30 от 15 Април 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори, Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.;
- Наредба №3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите;
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия, обн. ДВ бр. 15 от 16 февруари 2007 г.;
- Наредба №4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите;
- Наредба №2 от 20 януари 2004 г. за привалата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, обн. ДВ бр. 14 от 29 февруари 2004 г.;
- Наредба №5 от 19 юли 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складовете за билки, посл. изм. ДВ бр.66 от 10.08. 2018 г.;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии с посл. изм. ДВ бр.55 от 7 юли 2017 г.;
- Наредба №54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда, обн. ДВ бр.3 от 11 януари 2011 г.;
- Наредба №6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението, с посл. изм. и доп. ДВ. бр.26 от 29 Март 2019 г.;

- Наредба за изграждане, експлоатация и развитие на национална автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон в Република България, изм. ДВ бр.40 от 16 Май 2006 г.;
- Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Наредба №9 от 14 март 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти, изм. ДВ. бр.8 от 22 Януари 2002 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003 г., посл. изм. ДВ. бр.67 от 23 Август 2019 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г., обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., в сила от 11.09.2007 г., посл. изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 30.11.2012 г.
- Указания на Министерството на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на северозападен район 2021-2027 г.
- Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Белослав;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Белослав;
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Белослав;
- Наредба за опазване на обществения ред и сигурност на гражданите на територията на община Белослав;
- Наредба за принудителното изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях на територията на община Белослав.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ФИГУРИТЕ, СХЕМИТЕ

Таблица 1: Категоризация на община Белослав и съставните ѝ населените места

Таблица 2: Разстояния в км. от гр. Белослав до всички населени места в общината

Таблица 3: Баланс на територията на община Белослав (дка)

Таблица 4: Население в община Белослав 2015 – 2019 г.

Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2017 - 2019 г.

Таблица 6: Население по възрастови групи в община Белослав 2016-2019 г.

Таблица 7: Естествен прираст на населението на община Белослав н 2015-2019 г.

Таблица 8: Заселени, изселени и механичен прираст на населението 2015-2019 г.

Таблица 9: Население по населени места в община Белослав 2017-2019 г.

Таблица 10: Население по постоянен и настоящ адрес в община Белослав 2015 г. и 2019 г.

Таблица 11: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности 2014-2018 г.

Таблица 12: Основни икономически показатели на отчетените предприятия 2014-2018 г.

Таблица 13: Предприятия по групи според броя на заетите 2014 – 2018 година (брой)

Таблица 14: Сравнителна характеристика на средната брутна годишна работна заплата в лева

Таблица 15: Баланс на обработваемата земеделска земя по начин на трайно ползване

Таблица 16: Брой регистрирани земеделски производители в община Белослав 2015-2019 г.

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

Таблица 17: Основни видове отглеждани култури и среден добив от декар 2014-2019 г.

Таблица 18: Основни видове отглеждани животни в община Белослав 2015-2019 г.

Таблица 19: Разпределение на общата горска площ по видове собственост съгласно ГСП на ТП ДГС Белослав

Таблица 20: Предвиденото и осъществено ползване на дървесина от ДГТ 2015-2019 г.

Таблица 21: Осъществено залесяване през периода 2015-2019 г.

Таблица 22: Показатели за развитие на туризма в община Белослав 2015-2018 г.

Таблица 23: Контролирани неподвижни източници на емисии във въздуха на територията на Община Белослав за периода 2015 - 2019 г.

Таблица 24: Качество на водата за питейно-битови нужди в община Белослав към 2019 г.

Таблица 25: Защитени растения в община Белослав

Таблица 26: Регистрирани билкозаготвителни пунктове в община Белослав към 31.12.2019 г.

Таблица 27: Систематизирани паспортните характеристики на подлежащите на поддръжка озеленени площи в община Белослав

Таблица 28: Количества депонирани смесени битови отпадъци 2017 – 2019 г. в тона

Таблица 29: Отпадъци, събрани на територията на община Белослав през 2019 г. по видове

Таблица 30: Количества смесен, разделно събран и общ битов отпадък за 2019 г.

Графика 1: Разпределение на площта на община Белослав по видове територии

Графика 2: Динамика на населението в община Белослав 2015-2019 г.

Фиг. 1: Карта на област Варна

Фиг. 2: Карта на община Белослав

Фиг. 3: Средни месечни температури и валежи в община Белослав

Фиг. 4: Количество на валежите в община Белослав

Фиг. 5: Роза на ветровете на територията на община Белослав

Фиг. 6: Карта на РДГ - Белослав

Фиг. 7: Повърхностни води в община Белослав

СПИСЪК НА ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ГПСОВ	Градски пречиствателни станции за отпадни води
ДБ	Държавен бюджет
ДЛ	Държавно лесничейство
ЕРЕВВ	Европейския регистър на емисиите на вредни вещества
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗВВХВПП	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЗТ	Закон за защитени територии
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда

Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028г.

ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИСПА	Инструмент за структурни политики по присъединяването
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КР	Комплексни разрешителни
ЛУП	Лесоустройствен план
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НДНТ	Най-добри налични техники
НПОБР	Национален план за опазване на биологичното разнообразие
НПО	Неправителствени организации
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НСОБР	Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие
НСОСПД	Национална стратегия по околна среда и План за действие
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОБ	Общински бюджет
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление”
ПД	План за действие
ПДК	Предельно допустими концентрации
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РИОСВ	Регионална инспекция за околна среда и води
СКОС	Стандарти за качество на околната среда
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
ТБО	Твърди битови отпадъци
dka	Декар
ха	Хектар
t	Тон

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1 - Раздел „Лечебни растения“ към Програма за опазване на околната среда на община Белослав 2023-2028 г.